

Tar fathlångya Yeeso

Ndaagha Yeeso nən a thlən Səsəna ba tə Pəðənda

¹ Tiyafulus ahu ðeleewar na 'wani chirethleu ðə chirethleu ði ənggina hai katəra na Yeeso ənaarha heu tə tsahadghən ha,

² ta fardəðə tərang nanda talara ðə kapa na nda tərang nda talara ðə kalang ðə fathlənggighən sə tə thlarra Səsəna tə Pəðənda.

³ A hu bəndi kumnggit fadə a kwasamaddi tawang nanda ðə kyaddə fadghən a fathlənggighən sayi-sayi tə kəm ahu kwamangya hangga kyadang nən ndaarha kanda nəghən tə yibrha fa. A hu bənggini ya pərang ðə labara kanda aten kutəryid Faara.

⁴ Ndəghən bəldə tə kanda ahu sayiddi na nanda a həb ənnarhami ndənggən kanda, “A mal ðun Urshalima wa kəl a thlənang Pəpa əndi kun ba ndanən. Dalama teena hai 'wadi pərang əndi kun ya.

⁵ Ənagha Yahaya mbaptisəma tə aama, amma ahu bəngya na bayi tə Səsəna tə Pəðənda na nda a ənang mbaptisəma kun.”

Tərang nda Yeeso a talara ðə

⁶ Tərgha wumngga fathlənggighən hai a thləmadghən na nda a tsahang mee ha “Chinəm na a kal Isərela hai nanənya nggərgha wudang kutəryirha kan ha wa?”

⁷ Ndanggän kanda, “Faara katenggän ndäna të säsämnda äna bengya, amma färang ngwanda kwaman sändəghän kun wa.

⁸ Amma a bäd Säsäna të Pädända aten nun ba kun nagha ndän të yid nun, nun a wal säsämnda na a pər labar na nun a fiya ko a yanggi ni a Urshalima, të chehweed Yahudiya, të Samariya dəgha ta mii ngwala kəshiirha də.”

⁹ A kwasamaddi thləknən əngginiya, tərəng ng-ganda talara sə, kanda a kəlang nda, timngga hu hashmbe də.

¹⁰ Nana nda a tutuk yirha talara də ka a naghän nda. Kula sändə ndan sə kəla nda hai nafiya səri të lukkyä fa pəpet kəkət nagha a pathlang ndan.

¹¹ Ndangganda kanda, “Nafiya Nggalili, kama na nun kəkət a kəlarha talara də? Yeeso tərəng nda ma kun dända təghän talara də. A fara səməñ kəm kəla nanun ndən a wiirha, nən a nggər wutta ba kee!”

Mattes ndən nggərgħa a mbəd Yahuda

¹² Fa thləngya Yeeso na nda a wumnda dəfya Dzaitun katərana ənda hai ya, wuda nda Urshal-ima də na iundəghän takh də a səl mel tal.

¹³ Tərgħa kya nda hu kənda də tənna nda aten shadghän nana nda sə të tsaurha. Kulo thləm nafini ya na a mbədi: Mbiturus, të Yahaya, të Yakubu, të Andrawus, të Filibus, të Toma, të Mbatalomi, të Mattiyu, të Yakubu wan Halfa, të Siman (təsərək chehweedghän) të Yahuda wan Yakubu.

¹⁴ Wuma nda hai heu na nda naarha hwan Faara, të fīngya nishya hangga, heu të Mairamu man Yeeso, të wan mangya Yeeso həshya.

¹⁵ Na fardä sə wumna fatakkwaya Yeeso hai takh nda a səl haru tə kumnggit səri, tərgha Mbiturus thliigha sə ndaagha:

¹⁶ “Wan manggina, kamdə a ləghədgha ‘ya ndana deleewar Faara aten Yahuda, dəgha də tə fa kəla Kən Faara ha na manggən ka a kəsang ngganda Yeeso. ‘Wad Səsəna tə Pedənda thləkkən kətəm a mii Kutəra Ndauda.

¹⁷ Yahuda nəghən tal ahur nəm, yi wurna nda ka əna tar dā nəm ya təghən.”

¹⁸ (Yahuda hiidə heerha tə wudəbəl di thlənən ka thlərbuyidghən, mukka hai tə man tenggən, dalthgha hurghən kyagha hadighən kəshi.

¹⁹ Labar mərreghən weldə də kəkar a fiya heu na a Urshalima, dəfang thləma nda mbədi tə mii Aramaya “Akeldama,” ndaarha ni “Pəpal Fara.”)

²⁰ Dəgha Mbiturus mbeedə tə ndaarha, kəsər nəghən chichireethlee hai hu deleewar Dzabura tə ndaarha,

“Ngwa tsauka wurighən kwadwure; ko niifa ahurghən tə tsaurha tə kəm,
Ngwa tərangga niifa pak mamnggitghən.”

²¹ “Tsaunən kee, tətani a wur niifa nəm na a tsaurha a mbəd Yahuda. Tətani kəm niifa ni na narha tə kəm ka a sayiddi heu nanəm tə Chinəm Yeeso.

²² Ka a fardī ənang na Yahaya mbaptisəma ta bagha fardä ba tərangna nda ma thləman nəm dənda təghən talara də. Kala niifa wur nəm nən a wum teena tə kəm hu pər labar thlid Yeeso sə ahu mərta.”

²³ Aah thləm nafiya nda səri: Yisufu na thləmnggən Mbarsaba na nda aarha kəm Yustus tə Mattes.

²⁴ Tərgħa hwan Faara nda aten niifa kamngga a wura nda, ndaa nda, “Chinəm sa səngga hur nafiya heu, ahur nafini səri ya kyadang yandi kan wur nana,

²⁵ a tsauka tə thləndəwa a megħed Yahuda tə thlərbu ahu tar wa, kəsər kardə kan fa dəgha mbədadə kamangga fa.”

²⁶ Tərgħa əna wura nda aten ndan, wur Mattes nda tsauka tə thlənda Yeeso tə fīngya na kumkap tal.

2

Bad Səsəna ba tə Pəḏənda

¹ A far wutsəfayirha na nda aarha pentikos, wumngga fatakkwaya Yeeso hai a mbərha tal.

² Kula səndəndan sə sək fad 'ya nda a riirha kəla bəreu 'yaara a fərah amshi hai ləḏanggən wuridfi nana nda sə tsətsau.

³ Tərgħa na 'ya nda kəla sheneu waarha kyagħa sə a pathlang ndan a ndəkrhadə tə kəm tərgħa ten nggindan hai.

⁴ Ləḏangga Səsəna tə Pəḏənda kanda heu tə kəm katərang ngganda ndikrha hai tə fīngya miiya dəḏamən-dəḏamən, kala yandi fərangna Səsəna tə Pəḏənda kanda.

⁵ Yahudaya na a tərəm Faara, bağħa ba ahu chehweeya dəḏamən na nda ahu Urshalima a sayidfi.

⁶ Sək na fiya wumngga hai riirha əndi kee, tərgħa ḏaa nda ba ka ba nda na əndi katəragħa hai. Kəsangga ənwulteena kanda kəsər ko wunni səkdə kanda a ndikrha tə miiyi ndan a mii fatakkwaya hangga wumngga hai.

⁷ Əna ənwulteena nda, tsakhmee nda, “Nafini heu naa a ndikrha ya, mbə Nggalilaya ni wa?

⁸ Kəkən kəm kowunni ahur nəm a sək ‘ya nanda ndikrha tə miighən?

⁹ Kulo kan kəm ya Fartiyaya, tə Mediyaya, tə Elamayaya, tə nafiya chehweed Mesofotamiya, tə Yahudaya, tə yi Kafadokiya, tə yi Fantus, tə yi Asiya,

¹⁰ tə yi Firijiya, tə yi Famfiliya, tə yi Masar, tə kəm yi na tsau tə chehweed Libiya dəgha Sayirin də. Rongya bagha ba a Roma,

¹¹ Yahudaya tə kəm fingya kyahargha hai na takkwa Yahudaya Kərəstaya, tə Larabaya. Kəm heu səkdəm nafiniya a ndikrha tə mii nəm aten əngya na məmanggən ənana Faara!

¹² Kanda heu na ənwulteena nda tsangga teena kanda, tsahang mee nda fandan, Tur mani ya?”

¹³ Amma fingya na ahur fiya wumngga hai na nda a waa farha ndaa nda, “Kanda heu tərəngna mbaala kanda in!”

Mbiturus pərdə labar Faara a fiya wumngga hai

¹⁴ Tərgha Mbiturus thliighasə tə fathlängya kum kab talđi, tərənggən uradghən sə ndanggən fiya wumngga hai, “Kun heu kaama thləmaarha hai ngga, wanmanggina Yahudaya tə fingya na tə tsaurha a Urshalima! A sahad đun aten əndiya wa.

¹⁵ Fingya ahur nun a ndaarha nafiniya tərəng mbaala kanda teena. Mbə kəkafek ni wa! Tsar ni ‘wan ya. Mbə mbaala tərəng fiya teena a tsar kiya wa.

¹⁶ Awo, ‘ya nanun a tsar điya ‘wad annabi Djoyel thləkkən kətəm.”

17 “ ‘Ndagha Faara,
a mii ngwala kəshiirha, niya fərang Səsəna
fiya heu.

Wangginun nda həshya tə nishya na nda a thlək
'ya ndana Faara,
Wundəlayi nun na nda a na əngya kyadang ni
kanda,
Tə kəm shinggi nun na nda a səsəniirha.

18 Ko aten mafayina ni nda nishya tə həshya heu,
Niya fərang səsəna kanda ahu bəngginiya,
Tə kəm nanda a pər 'ya ndani.

19 Niya kyad ənwulteena hai a frakh amshi,
Tə ənsakhrha hangga a hweede,
Fara tə waarha, tə kəm hashmbe tə ine na
tikdik.

20 Na nda a tsawang yanfaara wula,
Ndəre kəm tsauka yiba kəla fara,
Kapa na mamnggit far Chinəm bərha bə.

21 Kala niifa aagha thləm Chinəm,
Nən wal hərəkrha.' ”*

22 Nafiya Isərela, kaama thləmarha hai! Yeeso tə
Nadzarat niifdi kyadang na Faara kun tə ndaarha
ka niifani, ənadə ənwuteengya məmanggən tə
ənsakhkya ahur nun kun tə alənnun səndənsə.

23 Faara fərgha niifdiya a kun tə səndəghən, kun
kəm tə thlarra fa mbəlfeyya bəlanggun tə taurha
də aten kadiirha.

24 Amma Faara thləng də sə ahu mərri tə kəm
thliida sə tə yibrha, kəsər mbə mərri mbang
kəsghən ha a kwarha wa.

* 2:21 2:21 Djoyel 2:28-32.

25 Ndauda kəm thləkdə pathla atenggən ndəghən, “Nadi Chinəm kətsar a thləmanna. Kəsər nəghən a yisəmanna, mbi tərəm nda wa.”

26 “Nanən kee, na hurna a ləghəttə tə wutse-fayirha,

Tə kəm na miina a falghən!

Na fanna a yibrha tə mbərsaarha.

27 Kəsər mba mal nggi ahu kwad mərri wa,

Tə kəmdə mba nggəmfa tə Pedənduwa məthgha wa.

28 Kyadenna kwaman yibrha,

Na ləgdeerha tə mbənafa a thləmad wa.”

29 Kun wanmanggina numama aten əndiya, mbə Ndauda a ndikrha a altenggən ahu palthdi ndani ya wa, kəsər mərdə pangganda, tə kəm ten kwadghən balghən a thləmannəm.

30 Amma nanən ndəghənggi annabini tə kəm sənda sə ndangga Faara har tə dəf mee, tə ndaarha nən a tərang niifa ahu chichiyighən tsawanggən ahu tsənggam nggən.

31 Nana Ndauda əndi bagha katərarha hai a mbee thlək pathla nən aten thlid Kərəsti sə ahu mərri tə ndaarha mal wa ndan hu kwarha wa tə kəm mbə thlu fadghən a məthla wa.

32 Faara thləng də Yeeso sə ahu mərri kəm heu na dəm ndən kəkafek ni.

33 Nanənya fərang nda mbəd tsaurha yi tsənggam mamnggirha a talara a yisəmad Faara. Kəla ndana Chindi nən a fərang Səsəna tə Pedənda, fəranggənən kan kəm ndəghən bəngga ənda ba nun a naarha tə səkrha a weeriya.

34 Kəsər Ndauda tafadghən ‘wawa təra talara də wa, amma ndəghən,

Chinəm ndanggən China,

“Tsawu a yisəmanna.

³⁵ Kəl a tsawang di fa tsanggiwa,
A kamu saryi wa.”

³⁶ “Nanən kee, ngwa tsauka tə sənda ko wunni a Isərela tə ndaarha Faara ənagha Yeeso diya tawang nun də a tsauka ndəghənni Chinəm tə kəm Kərəsti.”

³⁷ Səkna nafini labardi ki Mbiturus tsuwar hur ndan nən fa, ndangganda Mbiturus tə finginga fa thlänggini, “Wan manggina ma nan a ənaarha?”

³⁸ Nggərangga Mbiturus kanda sə, “Kowunni ahur nun tətani a malanggən dimiyidghən kya-hargha thləmad Faara ba, ənang mbaptisəma nda ahu thləm Yeeso Kərəsti yi chakh dimiyirha, tə nun wal fərra Səsəna tə Pədənda.

³⁹ Thləkna nda pathdiya ka kun tə wangginun tə finginga mbuwa wa Yahudaya tə nafiya na Faara a aarha ba kəm.”

⁴⁰ Yiyang thləmaarha nən kanda teena; tə finginga pathya hangga tə kəm hwan kanda nən, “Hərga man fannun ahu kəshiid weeriya yi mbəlfēerha.”

⁴¹ Finginga thləgha palth Mbiturus kəm ənang mbaptisəma nda kanda, a fardiya chik nda tə fiya fərga kəkafek takh nda a səl haru kumnggitghən mahan.

Wum ten fatakkwaya Yeeso

⁴² Wum teena nda tə finginga fatakkwaya Yeeso, dəf teena nda tə tsahad fa thlängya Yeeso ha tə tsau dədemnggirha tə ndan hu kyang nda mburodi hai tə hwan Faara.

⁴³ Ko wunni tərəm Faara nən, kəsər fathlänggini a əna ənwuteengya hangga.

⁴⁴ Fa takkwaya Yeeso tsawa nda a mbərha tal ndəghang ngganda ənggindan hai na nanda təghən ha heu.

⁴⁵ Heng ngganda ənggindan də ndəghang wudəbəlghənda a fiya na tə billarha.

⁴⁶ Ka fad dathla mbərha fa hai na nda dəfang shilee Faara teena ahu Kən Faara na a Urshalima. Na nda narha wumnda hai ahur wurayindan na nda a kyang mburodi hai həb ənnarhami nda tə wutsəfayirha tə hura tal.

⁴⁷ Na nda narha fal Faara nagma shili ndan sə a fad fiya heu. Ka parra fara fa na Chinəm narha chighang fingya kanda walgha hərəkrha. Na nda narha fal Faara nagma shili ndan sə a fad fiya heu. Ka parra fara fa na Chinəm narha chighang fingya kanda walgha hərəkrha.

3

Mbiturus kənanğ də səfənda təhwanda

¹ Na fardə sə nda Mbiturus tə Yahaya kanda diye a Kən Faara də na manggən a sayid hwanda na fiya ənaarha yi yarra yanfaara hai.

² Ndusang nanda Kən Faara fa na a Urshalima, na niifa sə səfənda ka nggəttəghən hai na nda narha dəfang nda a kwatkirəm Kən Faara na manggən na nda aarha “Kwatkirma na ngga,” ka nagma a hwanang nda fiya na kyarha a pəpal Kən Faara bə na manggən.

³ Nanən nda Mbiturus tə Yahaya takh nda a kyarha Kən Faara də hwanang wudəbəla nən kanda.

⁴ Nda Mbiturus tə Yahaya irang yirha nda fa, ndangga Mbiturus, “Kəlang kan!”

⁵ Səfəndədi kəlanggən kanda ngga na midghən sə a fərang wudəbəla nda.

⁶ Amma ndagha Mbiturus, “Mbə wudəbəla sə a haar na a furoyi wa. Amma 'ya nani təghən ha ndən niya furorha. A hu thləm Yeeso Kərəsti tə Nadzarat, thliu sə wiina!”

⁷ Tərga Mbiturus kəs harghən nən yisəma, thlenggən sə. A mbədi tsu saryighən tə kukwath-ladghən nagma kanglang.

⁸ Thliigha sə harat ishgha kət tə saryighən. Katəranggən wiirha hai, kyagha kən Faara də tə kanda nagma a wiirha hai tə pəra sə, nagma a fal Faara.

⁹ Fiya heu naghən nda a wiirha hai ndəghən a fal Faara.

¹⁰ Kanda kəm kukwalang ngganda hai ndəghənni na tsaurha a mii kwakirəm Kən Faara na manggən, na hwanda wa, tərga ənwulteena kəssanggən kanda, ka əndi naa nanda.

Labar Mbiturus ahu Kən Faara na a Urshalima

¹¹ Na səfəndədi tsəb tə Mbiturus tə Yahaya ha, fiya heu kəsangga ənwulteena kanda mbəna nda thləmandan bə a mbərha də na nda aarha Məthləm Sulemanu.

¹² Nana Mbiturus ndən kee, ndanggən kanda, “Nafiya Isərela, kama na teena wulang kun kee? Kama kəm nun a kəlang kan kəla tə səsəmnda

alten nan ni nduwa ka takkwa nan Faara ngga ndən ənagha ndən na kamshidi a wiirha ya wa?

¹³ Faara yi Ibrahim tə Ishaku tə Yakubu, Faara yi chichiyyinəm ndəghənni manangga mafadghən Yeeso ndən kənanngga niifdiya. Yeeso dani fər nun ka a bəlang ngganda, kar nun a mbed Mbilatus, na midghən sə kwang a kalghənən hai.

¹⁴ Kardun tə Pedənda tə, tə nggayirha fa, a meghehdghən kada kalla niifda nun hai na bəl farha.

¹⁵ Bəlanggun tə fər yibrha, amma thlengga Faara sə hu mərta. Kan ni kəm nagma ndən!"

¹⁶ "A hu fərkəkafekirha hu thləm Yeeso, ndən walna niifdi kənda ya, kun kəm 'wadun teena səndun səfənggidghən sə. Fər kəkafek hu thləm Yeeso ndən kənanngga a yid nun."

¹⁷ "Nanənya shayina, səndisə 'ya əna nun kun tə mamnggid nun a Yeeso ka yamid sənda ni.

¹⁸ Amma Faara nəghən a ləđang nda əngya ndana annabiya aten Kərəsti tə ndaarha nən tətə ni na səsarha aten əngginiya.

¹⁹ Nanən ya malaman dīmiyid nun, kyakhrun a thləmad Faara bə, tənə nda tsabang dīmiyid nun də.

²⁰ Na farghən bayi bəna Chinəm hunang hur nun hai. Nən a nggər thlənang Yeeso kun hai, Kərəsti wur nən.

²¹ Tətəni a tsauka a talara, pa bəgha sayid dāba nanda a wudang ənggina bə heu ndana Faara a mii annabiya tə pedənda kətəm."

²² Ndagha Musa, "Chinəm, Faara nun nən a thləng annabi kun sə kəla nggi ahur nafi nun.

Kaaman thlëmarha fa ahu əngya nən a pərang kun heu.

²³ Kala niifa kargha kang thlëmarha annabi da fa ya na nda a ndəghang hai tə nafiya Faara.”

²⁴ Ka aten Samaila ba, annabiya heu thlək nda ənggini na a katərarha hai a weeriya.

²⁵ Kun chichiya annabi yina ni, nuwun sə kəm ahu dəf mii di ndangna Faara chichiya nun. Kəsər ndangga Faara Ibrahim, “A fad chichiya na nafiya kəshirha a wal parka.”

²⁶ “Thleng na Faara mafadghən sə, ‘waghən thlənənggən kun də Isərelaya, ka a fərang parka nən kun, kyakhrang nən kun ba ahu tar dīmiyid nun.”

4

Mbiturus tə Yahaya a mbed kognaya

¹ Nana Mbiturus tə Yahaya a kalang fiya sə, fīngya firistaya yi Yahudaya, tə mamnda fa kəla Kən Faara ha na manggən, tə fīngya sadukiyaya ba nda wal kanda.

² Mamnggini ya billad nda kaan ka nana Mbiturus tə Yahaya a tsahang fiya ha tə ndaarha ahu thləm Yeeso na thliirha sə tə yibrha ahu mərə.

³ Kəsang ngganda kanda, nanən tsə figrha hai muwang ngganda kanda a kəndə kəl a tsar.

⁴ Amma fiya hangga səkka labar ndan fər nda kəkafek, chikka hang nda həshya takh nda a səl haru kumnggitghən tuf.

⁵ Dalthna mbərha hai mamngya Yahudaya heu tə shingya tə fa maləmgnya ngyakhrha wuma nda hai a Urshalima.

⁶ Hanana mamnda firis na manggən a mbədi, tə Kayafa, tə Yahaya, tə Aledzanda, tə fingya hurfaya firis na manggən.

⁷ Kyang ngganda nda Mbiturus ba tə Yahaya tsahang mee nda kanda, “Tə tur yanggi səsəmnda, nduwa kəm tə thləm wun ənənun əndiya?”

⁸ Tərgəha Mbiturus lələgdə tə Səsəna tə Pedənda ndanggən kanda, “Kun mamngya tə shingya chehweed nəm,

⁹ nun a tsahang mee kan ka əna nan 'ya ngga aten səfəndədi ya wa? Na min nun sə a sən kwaman də nun walnən kənda wa?

¹⁰ Ngwa pərang nggəni kun a pəpal tə nafiya Isərela heu, tə ndaarha wal nən kənda tə səsəmnda thləm Yeeso Kərəsti tə Nadzarat. Niifdə ni tawang nun də, thləng na Faara sə ahu mərə.

¹¹ Labar Yeeso ni thlək na nda ahu dəleewar Faara, nda nən, Ferdi kar na fa təngya, ndən tsauka fer sar kənna.

¹² Mbə wal hərəkrha sə a ki niifa pak wa! Mbə thləma sə ahu kəshiirha fər na nda a fiya, nəm wal hərəkrha sə wa.”

¹³ Wulangga teena mamnggini ka nana nda həhasyid nda Mbiturus tə Yahaya. Sənda sə kəm fathlənggini səri ya pakhtəduya ni, karatawa nda wa. Dal teena nda hai kaar na nda tə Yeeso.

¹⁴ Amma na nanda a na niifdi kənanang nanda kət a thləman ndan, mbə 'yasə na nda mbang thləkrha wa.

¹⁵ A mbədi kee ndang ngganda nda Mbiturus tə Yahaya a mal kənda nda. Tərgəha kokhnayini ndang ngganda ndan,

¹⁶ “Ma nəm a ənaarha tə nafiniya? Mbəm ngaala tə ndaarha ənawa nda ənwulteena wa, fiya heu a

Urshalima sända sə kee.

¹⁷ Amma a nggər nda pər labardīya wa, tama kəs thləman ndan nəm a nggər nda pər labara ahu thləm Yeeso wa.”

¹⁸ Tərgha aah fathlänggina nda ɸa ndang ngganda kanda a nggər nda kala sə tə kəm tsaha nda ha ahu thləm Yeeso wa.

¹⁹ Amma Mbiturus tə Yahaya nggərang ngganda kanda sə ndanda, “Tamnggun ndaarha na mid Faara sə a fərang mamnggirha nan kun ama ndəghən wa?

²⁰ Mban tam malang pər ‘ya na nan tə sək nan wa.”

²¹ Nggər nanda yiyang thləmaarha kanda teena, kal kanda nda hai. Wulangga kwamana kanda na a tsətsəl kanda nda, kəsər fiya heu kanda a fal Faara aten əndi katəragha hai.

²² Niifdi kənaŋ nanda tsauka ənwulteena hura radghən kaldə kumnggit fada.

Hwan Faara yi fatakkwaya Yeeso

²³ Kal na nda kanda hai, Mbiturus tə Yahaya dənda thləma fingya fatakkwaya də pərang ənggina nda kanda ndana mamnda firistaya tə shingya.

²⁴ Sək nanda palthdi, tərangga fatakkwayini urad ndan sə ka a hwan Faara nda, ndaa nda, Chinəm sani na tə ngyakhrha ha ənagha talara tə hweede, wuri aama tə kəm əngya heu na ahur ndan.

²⁵ Ka kətəm thləkna pathla Səsəna tə Pedənda tə mii mafadwa Ndauda na chichid nan, tə ndaarha, “‘Kama na nafiya mbuwa Yahudaya tə səbrha hura?

Kama na nda a mbötta hai aten numad ängya ka?

²⁶ Kutärya käshiirha ngwanda fa ka yanda,
Wum kutärya hai na nda a tsan Chinäm tē
Kärästidghän.' ”

²⁷ Hirdus tē Mbuntus Mbilatus tē fiya mbuwa
Yahudaya tē nafiya Isärela ahu wupäri diya wu-
mang nda tendan kar nda mafadwa Yeeso tē
pädända, wurna na.

²⁸ Käkafek, kala 'ya äna nanda näghän tē
sänduwa käla ndana ka kätäm nän a katärarha hai
tē säsemnggit wa tē nggämnduwa kämda.

²⁹ “Nänänya, Chinäm suwu mbälfed ndan, färang
kanlanggirha kan mafayiwa na a pär labar wa
nän.

³⁰ Pärpänang harwa dö yi säsemnda kända, tē
käm yi äna änwuteengya ahu thläm mafadwa
Yeeso tē Pädända.”

³¹ A kwasamaddi hwan na nda Faara, mbädi
na nanda sä räbgha fa, na nda heu lälögda tē
Säsäna tē Pädända. Tärgha pär labar Faara nda tē
kanglang nggirha.

Kala 'ya yi fatakkwaya Yeeso yindan ni heu

³² Fatakkwayini heu hur ndan tē numad nda
tal ni. Tē käm 'ya nana nda tärghän ha mbä
niifa ndaarha yighänni katenggän wa, na nda
ndäghang nda änggindan hai a pathlang ndan.

³³ Fa thlänggini tē säsemnda pär nanda labar
thlid Chinäm Yeeso sä ahu märra, mamnggit ng-
gayid Faara naghä aten kowunni ahur ndan.

³⁴ Mbä yamirha sä a fandän wa, käsä nafiya na
tē päpalya tē wuraya ha heng nda kanda dö

³⁵ ba nda ba tē, tē wudəbəlđi fəranggənda fathlängya ndəghang nggənda nafiya mbuwa təghən ha.

³⁶ Kəla, Yisufu, na fa thlängya aarha Mbarnaba, ndəna wan tē shik farha. Tē Lawirha ni baghən ba a Sayifurus.

³⁷ Na pəpal ghən sē henggən də bagha ba tē wudəbəlghən fəranggənən fathlänggini ndəghang nggənda nafiya mbuwa na 'ya sē a har ndan.

5

Hananiya tē Shafratu

¹ Na niifasē thləmnggən ni Hananiya, thləm nukkun kəm Shafratu, henggən pəpal də.

² Tē sənda nukkun sē, bəbee nda ha ahur wudəbəlđi a altenggən. Amma bagha ba tē tahadghən dəfanggən hai a mbed fa thlänggini.

³ Tərgəha ndagha Mbiturus, “Sa Hananiya, kama nda na malang nda Sheetan kyagha hurwa hai, na nggabang nda Səsəna tē Pəđənda fa na bəbeng nda tahad wudəbəl hedđi a alten wa.

⁴ Kapa na hengdə mbə yiwa ni wa? A kwasamaddi heng nadə kəm, wudəbəlghən mbə yiwa ni əna taara na sē kəla na midwa wa? Kama na əna əndiia kee? Mbə kanni nggabangna fa wa, amma a Faara ni.”

⁵ Səkna Hananiya pathđiia, fəlgha hai mərgha, nafiya heu səkka ndən kəm kəsangga hərenga kanda.

⁶ Thliigha wundəlaya ba fadang ngganda tē kabad pa mərta tərangganda də nda pang nda.

⁷ Tsəbaku kyagha nukkun ba, kula ndəghən sən əndasə katəragha hai.

⁸ Tsahangga Mbiturus mee, “Perekən, sa tə Hananiya ənda wal nun ahu pəpaldi heng nun də?” Ndəghən, “Nəghən kee.”

⁹ Tərgha ndangga Mbiturus, “Kama nun numa ‘ya kiya wumanggun mee ka a kəkəranggun Səsən Chinəm? Kulo! Sar nafini pangga chimadwa a kwatminda, nanda a tərərha kəshaadə kəm.”

¹⁰ A mbədi tsu kee fəlgha hai a mbendan mərgha. Bana wundəlayina ba, ba nda walghən məməra tərang ngganda kəshaadə də nda pang nda tsau tə chimadghən fa.

¹¹ Kəsga hərəenga fatakkwaya Yeeso heu tə fingya səkka labardi.

Fa thlängya kənanng nda haaya hangga

¹² Fa thlənggini ənanda ənsakhkya tə ənwuteengya hangga kyadgha səsəmda Faara. Fa fərkəkafekkya kətsar na nda naarha wumnda hai ahu Kən Faara na manggən a mbərha na nda aarha, Məthləm Sulemanu.

¹³ Mbə niifa sə a kəshi na midghən wum teena tə kanda wa, ko nanən fiya a fərang mamnggirha kanda.

¹⁴ Həshya tə nishya hangga katərang ngganda fərkəkafek hai a Chinəm.

¹⁵ Kəsər ka ənwultənggini ənana fa thlənggini, naghə fiya a kyang haaya ba hunang ngganda kanda hai a mii kwamana fingya ahu sərya tə dənggəlyə tənə shishingnda Mbiturus bərha ten fingya ba a na də a mbəradə.

¹⁶ Fiya hangga wumngga hai bagha nda ba ahu talya na tsətsau tə Urshalima fa, kanda a bərha ba tə haya, tə fingya na tə ənkaheeya fa, kanda heu wal nda kənda.

Səsad fa thlänggini kəsər ka Yeeso

¹⁷ Tərgha firis na manggən tə nafiyyighən heu na nanda tə kanda, nafiniya Sadukiyaya ni na nda a sərghang fathlänggini fa.

¹⁸ Kəsang ngganda kanda, muwang ngganda kanda ahu porsəna də.

¹⁹ Amma a fidikrha bağha təthlənda Chinəm ba inanggən kwatmingya porsən də də, kyanggən kanda hai. Tərgha ndanggən kanda,

²⁰ “Daama ahu Kən Faara də na manggən dūn pər labar weerənda yibəddiya a fiya!”

²¹ Dalthna mbərha hai, fathlänggini kya nda ahu pəpal Kən Faara də na manggən kəla thləghang na tə thlənda Faara kanda. Katərang ngganda tsaharha ha.

Firis na manggən tə fingya nanən tə kanda aah kognaya nda ba heu tə shingya Isərela. Tərgha thlən farha nda ahu porsəna də də nda barha ba tə fathlänggini.

²² Amma səlna nafina də thlən nanda duwa nda wal kanda a kən porsəndi wa, wuda nda thləmad mamnggina də ndaa nda

²³ “Də dan də dan wal kwatmin porsəndi chicha, fa kəlaya ha kəkət a mii kwatkirəm di. Amma inang nan hai kyanan sadə, walwan niifa sə wa!”

²⁴ Səkna mamnda fa Kən Faara ha tə mamngya firistaya kee, tərgha wulangga teena kanda təna mii ngwala əndi a ənaarha kən ya.

²⁵ Tərgha bağha niifa ba ndanggən kanda kulo nafini muwang nun kanda ahu porsəna də kəkət a pəpal Kən Faara na manggən kanda a tsahang fiya ha.

26 Tərgħa mamnda fa kəla Kən Faara ha tə nafiŷighən dənda də ka a danda bārha ba tə fa thlənggini. Amma mbə tə kanglanggirha wa, kanda a tərəmnda na də fiya muk kanda tə ferya.

27 Tərgħa ba nda ba tə fathlənggini isha nda a mbed kognaya ka a tsahangga mamnda firistaya mee kanda ha.

28 Ndangganda kanda, “Yanang đan kun a pəpal tə ndaarha a nggərdun tsaharha ha tə thləmdiya wa, amma kulo hai tsahang đun fiya ha hangga a Urshalima, har kun a puwang hakked mərri niifdi kan fa ba ya.”

29 Amma Mbiturus tə fingya fathlängya nggərang ngganda kanda sə ndaa nda, “Tətani a fərang mamnggirha nan Faara ama ngyakhrha niifa.

30 Faara yi chichi yinan thlengga Yeeso sə ahu mərə, a kwasamaddi bəlang nun ahu taurha də aten kadiirha.

31 Tərangga Faara a yisəmadghən də, tsawanggən mamnda tə kəm tə hərəkrha, ka a inanggən kwaman chakh dimiyirha də tə chakh dimiyirha a nafiya Isərela.

32 Kan kəm nadan əngginiya kəkafek ni, na Səsəna tə Pədənda kee kəm, fərang na Faara nafiya na sək mighən.”

33 Səkna ndan kee, səbgha hur ndan də kaan na mindan sə a bəlang ngganda kanda.

34 Amma tə farisarha sə ahur ndan na thləmnggən Ngamaliya, təmaləmnda dəlewar ngyakhrha Musa, na fiya heu a fərang mamnggirha thliigha sə ahur kognə yini ndagha a kyagha nafini kəshaadə 'wan.

³⁵ Tərgħa ndanggən kanda, “Kun nafiya Isəreela, kwarama tə əndi na minnun ənaarha a nafini ya!

³⁶ Huraya mbərgħa də na niifa sə kyagħa ba na nda aarha Tudas, tsawanggən altenggən kəla manda niifa. Nafiya takkwagħa ndən takħ nda a səl haru kumnggit fada. Amma bəlang ngganda, weleng ngganda fa takkwayighən də, tsauka mii ngwalan ndan ni.

³⁷ A kwasamadghən kəm a sayyid thləttə fiya, Yahuda tə Nggalilarha kyagħa ba ləm fiya nən fa mbusamadghən nda, ndəghənggima bəlang ngganda, nafiya heu mbuwa samadghən weleng ngganda kanda hai.”

³⁸ “Nanənya, niya pəranggən kun kalama nafina hai ya, malaman kanda wii nda, ana numandan tə tar ndan yi farha ni mbə təra hai wa.

³⁹ Amma ana numandan tə tar ndan yi Faara ni mbə kwamana sə a ‘yadanggunun nafina fa ya wa, nun a wal altennun kee a yanda tə Faara.”

⁴⁰ Palthdi keegħən tsuwardə kanda tərgħa aah fa thlənggina nən ba, tsada kanda nən. Tərgħa ndangganda kanda ma nggər nda ndikrha tə thləm Yeeso wa, a mbəra kal kanda nda hai.

⁴¹ Tərgħa thliigha nda sə a mbed mamnggini na nda a na wutsəfayirha tə ndaarha tsək nda a səsanda ka thləm Yeeso.

⁴² Ka fad dathla mbərha fa hai na nda narha dərha a Kən Faara tə kəm kya nda wure-wure na nda a tsaharhaha tə pər labar Faara tə ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti wa.

6

Wur nda nafiya məd

¹ A far yini na fatakkwaya Yeeso aten chikrha, tərgha fingya Yahudaya na a ndik mii Helenaya na a huhurumnda aten Yahudaya na a ndik mii Aramaya tē ndaarha mba nda dāng nu mər yindan sē hu ndək ənnarhami wa.

² Tərgha fathlänggini kumkap sərīdī wumang ng-ganda fa takkwayina bā heu ndaa nda, “Məmēlwa wa na a mal pər labar Faara nēm, kyam hu tar ndək ənnarhami dē wa.

³ Nanən ya wanmanggina, wurama həshya mēd ahur nun na lələgdā tē Səsəna tē kēm na tē huteena fa. Nēm a fərang tardī kanda ya

⁴ kēm dēm mbeedē tē hwan Faara tē tsahad labar Faara ha.”

⁵ Palthdī thlək nanda mbenanggən fiya heu wumngga hai, wur nafina nda ya: Istifanus, niifa ni na tē fərəkəkafek fa lələgdā tē Səsəna tē Pədənda, tē Filibus, tē Mburokoras, tē Nikano, tē Teman, tē Mbarminas, tē Nikalas niif Antakiya mbə tē Yahudarha ni wa amma kyagha hu takkwa Yahudaya hai, nanən ya tsaudē kərəsta.

⁶ Nafini mēd ya kyadāng nggənda fa thlänggini hwan Faara nda dəfang haara nda kanda teena.

⁷ Welgha labar Faara a mbəya dē hangga. Nagha fatakkwaya a chikrha kaan a Urshalima, tē kēm firisya hangga yi Yahudaya fərgha kəkafek tē Yeeso.

Kəsang nda Istifanus

⁸ Istifanus nəghən lələgdā tē nggayid Faara tē səsəmnda kēm, ənadē ənwultengya tē ənsakhkya hangga ahur fiya.

⁹ Amma fardā sē fingya nafiya ahu Kən Faara bā na ngguchit na nda aarha yi fiya hərghang nanda

kanda hu mafayirha, katərang ngganda ngaala hai təghən. Na Yahudaya sə bağha ba a Sayirin tə Aledzandəriya tə kəm chehweed Kilikiya tə Asiya.

¹⁰ Mbusə ahur ndan na mbang tsan hutən Istifanus tə Səsən Faara na atənggən wa.

¹¹ Tərgəha shighang ngganda fīngya fa bəbee a nggabang ngganda Istifanus fa tə ndaarha, “Səkdən ndən a ndik labar sar farha a Musa tə Faara.”

¹² Thlənggən hur fiya, tə shingya tə fa maləmgəya dəleewar ngyakhrəha Musa. Kəsang ngganda Istifanus dənda təghən a mbed kognaya də.

¹³ Nggabang ngganda fa tə ndaarha, “Niifdiya kətsar nən narha thlək ‘ya dīmi atən kən hwan Faara na manggən tə kəm ngyakh Musa.

¹⁴ Kəsər sək dən ndən a ndaarha Yeeso tə Nadzarat nən chang Kən Faara hai na manggən tə kəm mbedənggən əntin Musa hai malang nanda kəm hai.”

¹⁵ Kogna yini heu irang yirha nda Istifanus fa, kəsər pəmnggən nəghən a chimnda fa kəla yi təthlənda Faara.

7

Labar Istifanus

¹ Tərgəha Firis na manggən yi Yahudaya tsahang mee nən Istifanus, “Palth yiniya kəkafek ni wa?”

² Nggəməngga Istifanus ndəghən, “Wan mang-gina tə chinggina, keema thləmaarha fa! Faara tə mamnggitghən dədə thləmad chichid nəm Ibrahim də ndəghən bəldə a Mesopotamiya kapa nən dərha Haran də tə tsaurha.”

³ Ndangga Faara, “Malang chehweed nggəttəwa tə hurfayiwa, dənna ahu chehweed dādə niya saworha.”

⁴ Nanən kee malangga Ibrahim chehweed Kaldiyayini tsauka a Haran. A kwasamaddi mənna chin, thlənangga Faara ahu chehwedda ba mbədi nanun sə tə tsaurha ya.

⁵ Amma Faara fərangwa langaarha a mbədiya wa, ko dəf saara tal yi chehweerha. Dəf Faara miighən a ndəghən tə chichiyighən na bayi a samadghən nən a fərang chehweddi kanda ko nanən mbə wanggighən sə wa.

⁶ Ndangga Faara Ibrahim, “Na chichiyiwa a tsaurha ahu chehweerha pak, əna tar mafayirha nda səsangganda kanda yi hurarha haru fada.

⁷ Amma niya səsang chehweddi kyangga kanda ahu tar mafayirha hai, a kwasamadghən na nda a kyarha sə fəree mamnggirha nda a mbədiya.”*

⁸ “Faara kəm fərang dəf mee nən Ibrahim yi thlee muwa a fardi. Nanən tsauna Ibrahim chin Ishaku, thleng muwa nən a far beena wuvada. Tsauka Ishaku chin Yakubu, tə kəm tsauka Yakubu chin chichiiya Isərela kumkap səri.”

⁹ “Kəsər chichiiyini na nda a sərghang Yisufu fa, hengganda a Masar də kəla mafarha. Amma Faara nəghən təghən ha

¹⁰ kyanggən sə ahu billadghən heu. Fərang sənda nən Yisufu tə kəm nagma fadghən pet a mbed Fir’auna kutər Masar; nanən kee fadangga Fir’auna tsauka ngwamna hu chehweed Masar tə kəm mamnda ahu wuri kutəryidghən.”

* 7:7 7:7 Katərarha 12:7; 15:13-14; Kyarhaba 3:12

11 Tərgħa miirha kyagħa hu chehweed Masar hai tə yi Kan'ana. Nagħa səsaarha sə kaan, tərgha chichiynəm ngwalagħa ənnarhami hai a haar ndan.

12 Səknə Yakubu ndaarha balgha hwarma sə a Masar, thlən wanggighən nən də də nda hiirha ba, kanda tsauka chichiynəm.

13 Wuttə ndan də yi səri, Yisufu chalmang fadghənən wan manggighən, kyadang wanmang- gighən nən Fir'auna.

14 Tərgħa Yisufu thləngga də a chin, Yakubu, tə hurfayighən a ba nda a Masar ba, kanda heu kumggit məd kap tuf.

15 Tərgħa Yakubu dəgha Masar də. Mərgħa a mbədi ndəghən tə chichiynəm.

16 Mər yindan tərangganda kanda a Shekem də pangganda kanda ahu kwaddi hiina Ibrahim a haar wangya Hamor.

17 Nduwusna sayidda ba na Faara a ləđang nda 'ya ndanən a Ibrahim, hang nda nafiynəm a Masar chikka kaan.

18 Tərgħa nggərgħa nda əna kutəra a pak a Masar səngwaa Yisufu.

19 Kutər diya huk də nafiynəm nagħa a ngyabang nda fa nggətya a muwangganda wufar waya də nggət nanda ka a mərə nda.

20 A hu sayiddi nggət nda Musa, wundakhne ngga a yid Faara. Kərgħəna fa nggətyighən ahur minda yi ndəree mahan.

21 Dəfang nanda a kəshaadə, malghənda wutarad Fir'auna təranggən kərgħənən tsauka yighən.

²² Tsahang thladwayid Masarya nda Musa ha heu, ndəghən nggi kəm nəghən tə səsəmnda fa hu labara tə ən ənadghən.

²³ Tsəna Musa hurarha kumggit fada, na midghən sə a weng tala nən nafiyyighən, nafiya Isərela.

²⁴ Na wan tə Masar nən a dəghang nda tə Isərela də. Dəgha də danggən tə Isərela da sə, bəlanggən tə Masar di.

²⁵ Tamngga Musa ndaarha na nafiyyighən a sənda sə tə ndaarha na Faara a əna taara təghən ka a hərghanggən kanda, amma səngwa nda sə wa.

²⁶ Dalthna mbərha hai nggərghən weng tala kanda faddən dəgha wal Isərelaya səri a kanda ndan a yanda. Midghən sə a ndəghanggən kanda hai, ndanggən kanda, “Kun nafiniya, nuwun a wanmanggi. Kama nda nun a yanda tə ndan?”

²⁷ “Amma yandī na a dəghang nda shadghən də puwanggən Musa man patu də ndanggən, wunni tsawowa kutəra nan, tə ngwa kumarha aten nan?”

²⁸ Na a bəleerha kəla bəlang na tə Masar di bərarha wa?”

²⁹ Səkna Musa ndən kee, daagha mal chehweed da nən dəgha tsau ronggirha a chehweed Mediyān nggət wangya həshya nən səri a mbədi.

³⁰ “A kwasamad hurarha kumnggit fada, təthlənda Faara bagha thləmad Musa də ahu kəssa waarha ahu dəfrha ngguchit a kaheerha na tsau tə wumnda Sənai fa.

³¹ Nanən ndən kee, kəsgha ənwulteena ndən a mbədi. Nduwus nən də ka dəgha kəlang nda, sək urad Chinəm nən, ndanggən,

³² Nggini Faara yi chichiwiwa, Faara yi Ibrahim, tē Ishaku tē Yakubu.” Tērəmngga Musa nagha fadghən a rəprha fa, nggərwa fadghən ndang nda a dēgha kəlang nda bal wa.

³³ “Tərgha Chinəm ndanggən, Kədang paham wa hai, kəsər ishgha a mbəd tē Pedənda.

³⁴ Nadi səsaddi na nafina a saarha fa a Masar. Səkdī tendan ndən bāni bā a bi hērgang nda kanda. Nanən ya dūwa dē, kəsər niya thlən sa a wudana Masar dē.”†

³⁵ “Musa dāni kar nanda tē ndaarha, ‘Wunni tsawowa kutər nan, tē tē ngwa kumad nan?’ Musa dāni thlənang na Faara dē dēgha tsaurha kutər ndan tē kəm tē hērəkər ndan a mii thlənda Faara kyadāng nən fadghən ahu dēfəddi kəsgha waarha a kaheerha.

³⁶ Kyanggən kanda sē ahur Masar tē ənsakhkya tē ənwulteengya hangga ənanən. Kyagha tē kanda tē hur wuri aama na yība, tē kəm tē hur kaheerha yi huraya kumgit fada.”

³⁷ “Musa tafadghən ndanggən nafiya Isərela, ‘Na Faara a thlənang annabi kun bā kəla nggi ahur nafi nun.’‡

³⁸ Na Musa ahur fiya wumngga hai a kaheeddi, tē tēthlənda Faara ndik dē tēghən tē chingginəm a Wumnda Sənai. Thlədē labara bā yi yibrha fərang nən kəm.”

³⁹ Amma chingginəm kar nda sək miighən fa. A megheghən karghənda fa ndaa nda ahur ndan a nggushi wudnanda a Masar dē.

† **7:34 7:34** Katərarha 7:31-34 Kyarhaba 3:5-10. ‡ **7:37 7:37**
Deleewar Ngwa Kumaarha 18:15

⁴⁰ Ndangganda Haruna, Tangsang faarya kəm sə na a naarha a mben nəm, kəsər sənggum əndi walgha Musa diya wa kyangga kəm ba a Masar.

⁴¹ Əna dəharha nda kəla wan thlaarha, ənang sataka nda na nda a əna wutsəfayirha a əndi ənana nda.

⁴² Tərgħa Faara kyahargħa ma kanda malanggən kanda na nda a fərang mamnggirha wufəlngaarya na a fərahk amshi tsawa nda faar yindan. A hu dəleewar annabiya nəghən chichirethlee hai,

Nafiya Isərela, a nggini nun a bee satakhkya ba tə ən fərya,

Ahu hurayini kumnggit fadā a kaheeddi wa?

⁴³ Awo, nggəmn̄da hur nun nəghən hu takkwa dəhaa yinun

Mbəd paa dəhad Molek

Tə wufəlngaar dəhad Rifan,

Tə əngya tak sanun tə har nun non a fərang mamnggirha kanda.

Nanən kee niya dərha tə kun hu tar mafayirha də

A mbərha də inggun ma Mbabila. §

⁴⁴ “Chichiyinəm tərəng nda cham hwan Faara a kaheeddi. Ənagħa ndan məməl kəla kyadəng na Faara Musa.

⁴⁵ Thləna nda cham dəba, chichiyinəm na a kamu Djeshiwa tahang nda ha ba thlə nanda chehweddi a haar nafini mbuwa Yahudaya rəghang na Faara kanda də. Tsauka cham di a mbədi ta thlakh mbəd Kutəra Ndauda də.”

⁴⁶ Walgha Ndauda nggayirha a mbed Faara, hwanggənən na a tənang mbəd tsaurha nən Faara sə yi Yakubu.

⁴⁷ Amma Sulemanu ni təngga ndən.

⁴⁸ Ko nanən kee, Faara Amshi mbə tsaurha ahur minda tənna niifa tə haarghən wa. Kəla ndana annabi,

⁴⁹ Ndagha Faara, “ ‘Na tsənggam nggina a fərahk amshi,

Chehweerha ndəna mbəd dəf sarna.

Tsakhka Chinəm mee,

Nun mbang tənə Kən Faara sə ngga kee wa?

Nun mbang tənə mbəd yibrha sə kee wa?

⁵⁰ Mbə tə haryi na ni ənani nda talara tə hweede wa?’ ”

⁵¹ “Kun nafiya mbuwa wa sək ‘ya! Na huryinun kakrak mbun sək path kəkafek wa. Pa kwandə nun narha kar Səsəna fa tə Pedənda? Chichiyinun ənanda kee, kun kəm nuwun kee!

⁵² Aah ma thləm annabi tal səsangwana chichiyinun! Bəlang nda fīngyayini thləkka labar bəd ka niifda bə Kərəsti fər nun tə kəm bəlang nun.

⁵³ Thləmən kee kar nun ngyakhrha Faara fa, ko nanən thləwun ndən bə a haar fa thləngya Faara.”

⁵⁴ Ndengga mamngya Yahudayini pəmnggindan hai ka səbrha hura sək nanda palth Istifanus.

⁵⁵ Amma Istifanus lələgda tə Səsəna tə Pedənda, kələgha talara sə na kukwaryid Faara nən a yanda hai, tə kəm na Yeeso kərəsti nən kət a yisəmad Faara.

⁵⁶ Ndagha, “Kulodə, nadi talara indadə haang Wan niifa kət a yisəmad Faara!”

57 Tərgha nggəlang ngganda thləmayi ndan tə haryi ndan na nda ahuhwaarha. Da nda thləmadghən də

58 rəghang ngganda sə ma talđi katərangganda mukən hai tə ferya. Fingya mamngya Yahudaya tsangga ndən kədangganda kabayindan hai dəfang ngganda a mbed wundəlarha na nda aarha Shawulu.

59 Muk na ndan, hwangga Istifanus Faara, “Chinəm Yeeso, thlu yibəd na.”

60 Bərgha hai tə wadēdghən, təranggən uradghən sə, “Chinəm, a kəsna dīmiyid ndan ha wa!” Ndanən kee mərgha.

8

1 Shawulu nggəmdafa a bəllang ngganda Istifanus.

Səsarha welengdə fatakkwaya Yeeso hai

A fardə ni katərana səsarha barha ten fatakkwaya Yeeso ba na ahur Urshalima, wel nda hai kanda heu a chehweed Yahudiya də tə Samariya. Kəl fa thlənggini kee ndən takhka.

2 Tərgha fingya nafiya na a tərəm Faara pang ngganda Istifanus tənda kaan atənggən.

3 Amma Shawulu katəranggən səsang fatakkwaya Yeeso hai. Na midghənsə a kwanggən kanda hai. Nən kyarha wure-wure nagha a kəsang həshya tə nishya ka a muwanggən kanda ahu porsəna də.

Filibus pərdə labar Faara a Samariya

4 Fingya weleng na nda kanda hai na nda narha pər labar Faara kala mbərha ndən nda sadə.

⁵ Filibus dǎdǎ hu wupəri Samariya dǎ, pǎrdǎ labar Kǎrǎsti a mbǎdi.

⁶ Fiya wumngga hai hangga kang nda thlǎmarha fa ngga, kǎsǎr na mindan sǎ a sǎk labarghǎn nda tǎ kǎm na ǎnwuteengya nda ǎnanǎn.

⁷ ǎnkaheeya hangga kyagha sǎ tǎ huhwaarha a fad fingya fiya. Fiya hangga mǎrna fandan hai tǎ sǎfǎngya wal nda kǎnda.

⁸ Ko wunni ahu wupǎridi kǎl ǎna wutsǎfayirha kǎsǎr ka ǎndi katǎragha hai.

⁹ Na niifa sǎ a wupəri di tǎ kulaarha thlǎmnggǎn Siman nǎn ǎna ǎngya na fǎrang ǎnwulteena Samariyayini. Nǎn narha ndaarha mbǎ tǎ kallǎghǎn sǎ wa.

¹⁰ Nafiya Samariya heu, yi na manggǎn tǎ na ngguchit, na nda narha ndaarha, “Niifdiya sǎsǎmnda Faara tǎ pamǎnda ni atenggǎn.”

¹¹ Na nda kan thlǎmarha fa kǎsǎr ka ǎnwuteengya nǎn narha ǎnaarha ka kǎtǎm.

¹² Amma fǎr nanda kǎkafek a Filibus pǎr nǎn Labara na mbǎnggǎn a kanda yi kutǎryid Faara tǎ kǎm aten thlǎm Yeeso Kǎrǎsti, ǎnang mbaptisǎma nda kanda, hǎshya tǎ nishya.

¹³ Siman tǎ tafadghǎn fǎrdǎ kǎkafek tǎ palth Filibus, ǎnang mbaptisǎma nda. Katǎranggǎn mbusamad Filibus hai kala mbǎrha ndǎnǎn sǎdǎ, nanǎn ǎnwulteengya tǎ ǎnsakhkya na Filibus a ǎnaarha wulangga teena.

¹⁴ Fa thlǎnggini na a Urshalima sǎkna nda ndaarha nafiya Samariya thlǎnda labar Faara fa, tǎrgħa thlǎnang ngganda nda Mbiturus tǎ Yahaya a mbǎda dǎ.

¹⁵ Səlna nda də, hwanang Faara nda kanda teena na wal Səsəna nda tə Pəḏənda,

¹⁶ kəsər Səsəna tə Pəḏənda terwa tendan hai 'wan wa, ko nanən ənang nda mbaptisma kanda hu thləm Chinəm Yeeso.

¹⁷ Tərgħa Mbiturus tə Yahaya dəfang haara nda kanda teena, wal Səsəna nda tə Pəḏənda.

¹⁸ Nana Siman fathlänggini fər nda Səsəndi hu dəf haara teena, fərang wudəlbəla nən kanda,

¹⁹ ndagħa “Nggima fəreema tur səsəməndədi ya, tənən narħa kala niifa dəfang ni haara teena wal Səsəna nən tə Pəḏənda.”

²⁰ Amma ndagħa Mbiturus, “Sa tə wudəbəl wa mərama, tamngga ndaarħa na mbang heng fərħa Faara sə tə wudəlbəla wa, wa!

²¹ Ma njidowa hu tardiya, kəsər hurwa mbə məməl a mbed Faara wa.

²² Malang tar mbəlfed wa hwan Chinəm na. Asəmhə nən choho ən mbəlfedda də na ahurwa,

²³ kəsər nədi sa hur wa səsəbadə tə kəm thluro ḏimiyrħa.”

²⁴ Tərgħa nggəməngga Siman ndagħa, “Hwa-neema Chinəm teena nadə tal ahur ənggini thlək nun ya wal nggi.”

²⁵ A kwasamaddi taarang nanda Mbiturus tə Yahaya mbənda labar Faara fa tə pər labar Chinəm, wudə nda Urshalima də. A hu kwamana pər labar ḏa nda na mbənggən ahu talya Samariya.

Filibus tə Niif Habasha

²⁶ Nanənya, tə thləngnda Chinəm ndənggən Filibus, “Thliu sə turu kwamana dəgħa a man ki pəlasarya də hu kaheerħa, kyagħa bə a Urshalima dəgħa Nggaza də.”

27 A mbædi kee thlii wiigha, dægha kəmarha tə mamnda niifa tə Habasha tə dæf wudəbəl kwatamnda Habasha na aarha Kandis. Niifdiya dənən Urshalima də ka dægha dæfang shilee Faara teena.

28 Nanən a wutta wuredə tsau ahu keke pərshe nəghən a karata deleewar annabi Ishaya a tərang uradghən sə.

29 Ndangga Səsəna tə Pədənda Filibus, “Wiudə dā kəsang muwa niifdi na tə keke pərsiidi.”

30 Tərga Filibus dāgha thləmadghən də sək fadghənən a karata deleewar annabi Ishaya, ndangga Filibus, “Sənanang na ənda hai na a karatarha ya wa?”

31 Nggəmənggən, “Awo, kəkən ni sənanang hai? Kəl ma fəle niifa ndən hai.” Tərga aah Filibus nən a dægha tsaurha təghən.

32 Niifdi nəghən a karata mbərha ahu deleewar Faara tə ndagha:

“Dəgha nda təghən a mbəd thlee urarha də kəla chaukhrarha.

Kəla na kamnda narha tib a nadə tsəb ahu haara kanda a tsadang wasghən də,

Mbangwa inang mighən hai wa.

33 Kyala nda təghən,

Ngwang ngwanda kumad kəkafek fa wa.

Mbə niifa sə mbang kala sə aten chichiyighən wa, Kəsər tərang nda yibədghən ma kəshiirha.”

34 Mamnda tə Habashadi ndanggən Filibus, “Annabi diya path wun nən a thləkrha? Yighən wa nduwa yi niifa pak?”

35 Tərga Filibus katəranggən pərang labara na mbənggən aten Yeeso, katəranggən hai a mbædi karatana niifda sə.

³⁶ (Kanda ahur wiirha nduwang ngganda aama fa, ndagha niifdi, “Kulo, aama ya. Mani a ‘yade mbaptisəma fa?”

³⁷ Ndagha Filibus, “A fər na kəkafek tə hurwa heu, niya ənorha.” Nggəməngga niifdi ndəghən, “Fərđi kəkafek Yeeso Kərəsti Wan Faara ni.”)

³⁸ Fər ngyakhrha nən a isha nda hai. Tərgha kanda kyab təra nda hai kya nda ahu aam da hai, ənangga Filibus mbaptisəma.

³⁹ Kyana nda sə ahur aamđi Səsən Chinəm tərənggən Filibus wiigha təghən, niifdi kəm nggərwa naghən wa, amma wii fadghən nən tə mbənafa.

⁴⁰ Ba Filibus kyagha ba ahu wupəri Adzotus. Fər labara nən na mbənggən a mbəđi tə fingya talya hangga a kwamana ta səlgəha Kaisariya də.

9

Kyaharra Shawulu hai

¹ Shawulu tə hufrrha hura aten dərha mbeedə tə səsang nda fatakkwaya Chinəm kəl bəlang nən kanda, dəgha thləma mamnda firis də.

² Kada deleewar nən, ka a dəgha təghən kən tsahad Yahudaya də na a Nđimaska, a dədə wal fatakkwaya Chinəm nən a kəsang kanda nda həshya tə nishya, bagha kənanang kanda a wupəri Urshalima.

³ Takh nən a ndusang Nđimaska fa, djargha kukwaryirha tenggən hai a fərakh amshi hai.

⁴ Fəlgəha hweedə hai sək urarha nən a ndang nda, “Shawulu! Shawulu! Kama nda na a səseerha?”

⁵ Ndagha Shawulu, “Wunni sa, Chinəm?” Nggəməngga uraddi, “Nggini Yeeso, na a səsang nda!”

⁶ “Nanən ya thliusə dəna hu wupəri də, na nda a puro ‘ya na a ənaarha.”

⁷ Nafini na wiirha tə Shawulu ka ənwulteena na nanda mbangwa nda kala sə wa, kanda a sək urad niifa, amma mba nda a naghən wa.

⁸ Thliina Shawulu sə a hweede, amma inang nən yidghən hai mbangwa na mana hai wa. Kəs haarghən nda kya nda təghən hur wupəri hai.

⁹ Əna beena nən mahan mbə namana hai wa. A hu bənggini ya ənawa ‘ya mii wa, sawa aama wa.

¹⁰ A Ndimaska na tə takkwa Yeeso sə thləmnggən ni Hananiya. Aaghəna Faara ahu səsəniirha, “Hananiya!” Nggəmənggən, “Kulo nggi ya Chinəm!”

¹¹ Ndagga Chinəm, “Thliusə dəna minda ki Yahuda də na a mii kwamandī na nda aarha kwamana na ndip, tsakh mee na tənə niif Tarsus sə a mbədi na thləmnggən Shawulu. Nanən ya nəghən a hwan Faara.

¹² A hu səsəniirha kyadang di niifa na nda aarha Hananiya dənən dəfang haara teena tənən nggər na mana hai.”

¹³ Nggəməngga Hananiya ndəghən, “Chinəm, səkdī labar kamshidiya aten səsəarha nən a fərang nda nafiya na chahal a Urshalima!

¹⁴ Bənən Ndimaska bə tə deleewar fərang na firis na manggən ka bagha kəsang nda fa-takkwaya Yeeso na a Ndimaska.”

¹⁵ Amma ndangga Chinəm Hananiya, “Duwadə dā əna ‘ya ndani. Kəsər Shawulu wurra kari

tarna ni ka dægħa tē labarna a fīngya dē mbuwa Yahudaya, tē kutērya tē nafiya Isērela kahad.

¹⁶ Nggi tafanna niya kyadāng əngya heu nən a saarha fa ka nggi.”

¹⁷ Nanən kee dægħa Hananiya dē dægħa wal Shawulu. Dəfang haara nən teena ndanggən, “Wan mana Shawulu, Chinəm Yeeso walgha sa a kwamana nana a barha mbəda ba ya. Ndəghən thləngga nggi ba tēna nggər na mana hai tē kəm ləgdowa Səsəna tē Pedənda.”

¹⁸ Tsu a mbədi kee, ‘ya kəla bar dəfrha mukka hai a yid Shawulu, nggərgħən na mana hai. Tərgħa thliigha sē ənang mbaptisəma nda.

¹⁹ A kwasamadghən əna ‘ya nən mii wal kanglanggirha nən.

Shawulu a Ndimaska tē Urshalima

Shawulu məngga ha a Ndimaska tē fatakkwaya Yeeso.

²⁰ Tsu kee katəranggən pər labar Faara ahu kəngya tsahad Yahudaya nagħa a ndaarha Yeeso Wan Faara ni.

²¹ Kala fiya səkka ndən kəsgha ənwulteena kanda, tsakh mee nda, “Mbə niifdani na a səsang tē bəlang nda fa takkwa Yeeso a Urshalima wa? Mbə banən ba ka a kəsanggən kanda tsawa nda porsəngya mamngya firis wa?”

²² Pər labar Faara na Shawulu a ənaarha aten dərha mbeedə tē kanglanggirha. Yahudaya na a Ndimaska mbangwanda ngaal əngya kyad nən tē ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti wa.

²³ A kwasamad bəngya hangga, kənangga mamngya Yahudaya hai a bəlang ngganda Shawulu.

²⁴ Amma sækka Shawulu palthdi kənanɡ nanda hai atengɡən. Nda yan fara tə fədikrha na nda narha kəlaghən fa a kwatkirəm wupəridi ka a bəlangganda.

²⁵ Amma a fədikrha fatakkwaya Yeeso kyang ngganda kəshaadə fərgənda hai hu kutasa tə kwaarha na a fad kad talđi.

²⁶ Səlna Shawulu a Urshalima də midghən sə na wumngga hai tə fatakkwaya Yeeso, amma kanda a tərəmnnggən. Nggəm ngwanda fa tə takkwa Yeeso ni wa.

²⁷ Tərga Mbarnaba baɡha təghən thləmad fa thlängya Yeeso ba, pəranggənən kanda kwamandī nana Shawulu Chinəm ahu kwamana nən a dərha Ndimaska də. Pərangga Mbarnaba ndən kanda kəm əndī ndangna Chinəm Shawulu tə pər labar Faara ənənən tə kanglanggirha ahu thləm Yeeso a Ndimaska.

²⁸ Tərga fa thlənggini thlə Shawulu nda fa. A kwasamadghən nən narha kətsar a thləman nda a Urshalima, naga a pər labar Faara tə kanglanggirha ahu thləm Chinəm.

²⁹ Nən narha ngaala tə Yahudaya na a ndikrha tə mii Helenaya, kanda kəm a kada kwamana na a bəlang ngganda.

³⁰ Səkna fatakkwaya Yeeso ndən, tərang ngganda dənda təghən Kaisariya də puwang ngganda hu talghən də, na Tarsus.

³¹ A fardani fatakkwaya Yeeso wumngga teena na a Yahudiya, tə Nggalili tə Samariya wal nanda tsawud dəfəmnnggirha, na nda a tsərha tə chikrha hu kanglanggirha. Tsaukwa fatakkwaya Yeeso tə tərəm Faara tə tək mbənda Səsəna fa tə Pəfənda.

Ənwultengya ənana Mbiturus

³² Na Mbiturus a weng mbəya hai hangga, bağha ahu tala ba na nafiya Chinəm sə na nda aarha Lidda.

³³ A mbədi bağha wal niifa na nda aarha Iniyas mərna fadghən hai kalth hu sərə hurarha wuvada.

³⁴ Ndangga Mbiturus, “Iniyas, Yeeso Kərəsti kənodə thliusə tərang dənggəlwə!” Tsu a mbədi kee thliigha sə.

³⁵ Tərgha hang nda fiya na a Lidda tə Sharon kyakhra nda thləmad Chinəm ba na nanda Iniyas a wiirha hai.

³⁶ Na tə takkwa Yeeso sə a Ndjoppa thləmnggənni Tabita, tə mii Helenaya na nda aaghən Ndokas. Nən əna nggayirha a fiya tə dāng nda fa yamiya sə kəm.

³⁷ A hu sayiddi hadgha mərgha. Ngwang nanda fa ka da nda pang nda hunang ngganda hai ahur kənna tən nanda aten shadghən.

³⁸ Nanən na Lidda tsau tə Ndjoppa fa sək ndaarha nda na Mbiturus a Lidda, thlən nafiya nda də səri ka da nda hwanggən, ndang ngganda, “Usaai boba kəkar!”

³⁹ Mbuwa Mbiturus samad ndan də, hərəm nən ndukrha də, dənda təghən ahur kən dadə na aten shadghən. Lədang nu mərya kəndi kanda a tərha na nda kyad lukkya tə shishamarya imangna Tabita kanda sə nanən tə yibrha.

⁴⁰ Ndangga Mbiturus kanda a kya nda hai ma kəndi. Tərgha mbərgha hai hwan Faara nən. Kya-hargha man thləmad mərda də ndəghən, “Thliu sə Tabita.” A mbədi kee inanggən yidghən hai! Nanən Mbiturus thliigha sə!

⁴¹ Kəsgha Mbiturus harghənən thlenggən sə. Tərgha aah nu meryina nən ba tə fingya fatakwaya Yeeso, kyadanggənən kanda nəghən tə yibrha.

⁴² Səkkə fiya labardi ahur taldi heu, tə kəm fiya hangga fərgha kəkafek a Chinəm.

⁴³ Məngga Mbiturus ha a Ndjoppa di, tsauka a ki Siman tə huna paama.

10

Tə thlənda Faara kalang də Koneliwus sə

¹ A Kaisariya na mamnda sodja Romaya sə thləmnggən ni Koneliwus, ndəghən ni mamnda aten sodjaya haru na nda aarha, Wum ten sodja Italiyaya.

² Tə tərəm Faara ni, kəla fingya na ahur mindəghən. Nən yakh fəra a fa yamiya tə kəm nən yakh hwan Faara.

³ Na fardasə yarna faara hai, səsəniigha tə ndaarha nadə tə thlənda Faara bayi thləmadghən ba. Aaghəna tə thlənda Faara, “Koneliwus!”

⁴ Kəlangga Koneliwus də tə həreenga, ndanggən, “Paba mani?”

Ndangga tə thlənda Faara, “Hwanduwa tə fərrəwa a fa yamiya thlə Faara ndən tsaudə ən dāalani in a fadghən!

⁵ Nanənya thlənu fiya a Ndjoppa də da nda oh niifa ba na thləmnggən Siman Mbiturus.

⁶ Tsaukən a ki Siman, tə huna paama na tə tsaurha a mii wuri aama.”

⁷ Wiina tē thlōnda Faara, aagha Koneliwus mafaya wurighēn bā sēri tē kēm sodja tal tē takkwa Faara, ahur fīngya na a ēnang taara.

⁸ Pērang ēnda nēn kanda katēragha hai thlēnanggēn kanda a Ndjoppa dē.

Mbiturus wengdē tala Koneliwus

⁹ A bīndayidghēn nana fathlängya Koneliwus a ndusang nda wupēri dā fa, tērgħa Mbiturus a mbērha sē na dāngkam ka dēgha hwan Faara. Mēmēl yanfaara a sērēkrha,

¹⁰ kēsgha miirha ndēn na midghēn sē a ēna 'ya nēn mii. Amma na nanda a furha, tērangga beēna dē kyadāngga Faara ēnwulteēna.

¹¹ Na fērakh amshi nēn indādē, 'ya kēpakh manggēn bāyi hweede hai tē kudma fādā.

¹² A hu ēndī na kēpakh wu na mabi ya sē dēdamēn-dēdamēn, tē āngya na wiirha tē hura tē wudikkya kēm.

¹³ Tērgħa ndangga urārha hai, “Thliusē, Mbiturus, bulu kanda kiina.”

¹⁴ Ndagħa Mbiturus, “Mbē tam narha hai wa, Chinēm. Ka nani 'wawi kii 'ya 'yadana ngyakhrha Yahuda yinan wa.”

¹⁵ Nggērgħa uraddī kala sē, “A anna 'ya tsabang na Faara dē ēn tsanda wa.”

¹⁶ ēndī kyadāng na Faara katēra mahan nanēn ndēn. Tērgħa ēndī na kēpakh nggērgħēn wutta talara dē.

¹⁷ Tsauka Mbiturus hu bīllarha, ndēghēn tē mana ēndī a ndaarha kyadna Faara ya. Tērgħa a mbēdī nafini thlēnna Koneliwus walang nda mindādī isha nda a kēshi a mii kwatkirma.

18 Tsakh mee nda tə mbəḏani na Siman Mbiturus sə.

19 Nana Mbiturus a numarha aten əndi na nən, ndangga Səsəna tə Pedənda, “Bad nafiya ba mahan kanda a kaḏa sa.

20 Thliu sə turu hai, ḏəna ḏə tə kanda a karna fa wa. A billadna wa kəsər nggi thləngga kanda.”

21 A mbəḏi kee tərgha Mbiturus hai ndəghən, “Nggini niifḏi nun a kaḏaarha. Kama nda banun ba?”

22 Ndanggan nda, “Koneliwus mamnda sodja Romaya thləngga kan ba. Ka niifa ni nən tərəm Faara yi Isərela Yahudaya heu na nda fərang mamnggirha. Tə thlənda Faara tə Pedənda ndangga a ḏəna minda keeghən ḏə tənən sək labar wa.”

23 Tərgha Mbiturus aah nafina nən ba tsawa nda ronggighən a fidikḏi.

Mbiturus a minda ki Koneliwus

Dalthna mbərha hai ḏəgha ḏə saman ndan, mbuwa fingya fatakkwaya Yeeso kanda bagha ba a Ndjoppa.

24 Dalthna mbərha hai səla nda Kaisariya ḏə. Koneliwus a kəla kanda fa kəsər aahḏə hur-fayighən ba tə fingya pashiyighən.

25 Kyana Mbiturus mində ḏahai kee, əna Koneliwus thləmadghən ḏə ra kurma nən hai a mbedghən fərang mamnggirha nən.

26 Amma Mbiturus kəs harghənən sə ndanggən, “Thliu sə! Niifa ni nggi kee kəla sa!”

27 A mbəḏi kee thliigha Koneliwus sə, tsə labara nda kanda kyab kya nda hu kənda ḏə wumna fiya sa hai hangga.

28 Ndangga Mbiturus kanda, “Səndun sə ngyakhrha Yahudaya nggəm ngwa fa kəla nggi bee minda ki niifa ba mbuwa tə Yahudarha kəla yandīya wa. Amma Faara kedee da ndən a numadi aten niifa tə ndaarha ən tsandani wa.

29 Nanən kee thlən nanda farha də a bee ba karyi fa wa. Nanənya pəremadghən əndi aah nun nggi ba.”

30 Ndagha Koneliwus, “Beena fada mbərgha də nggi a hwan Faara ahur kənna məməl yar yan fara hai. Kula səndəna sə, na niifa ni kət tə luwudghən a chimnda fa a mbenna.

31 Ndeeghən, ‘Koneliwus, sək Faara hwanduwa, tə kəm nadə fərrəwa a fa yamiya!

32 Nanən kee, thlunu nafiya a Ndjoppa də danda aah Siman Mbiturus ba. Nəghən tə tsaurha a minda ki Siman, tə huna paama na tə tsaurha a mii wuri aama.’

33 Nanən kee ndən thlənni farha də kəkar, nəghən ngga a bana ba. Nanənya kulo kəm ya heu, a mbed Faara ka a sək əngya nan heu purona Faara.”

Thlək Mbiturus pathla a minda kii Koneliwus

34 Tərgha ndagha Mbiturus, “Nadi ndən ngga Faara mbə wura ha sə wa.

35 Amma nən thlə fiya fa ahu chehweeya heu na a tərəmnnggən kanda kəm a əna 'ya na məməl.

36 Səndisə səkdun labara na mbənggən thlənan nanda nafiya Isərela də tə ndaarha na tsawud dədəmnggirha sə a thləmad Faara ahu thləm Yeeso Kərəsti, na Chinəm heu.

³⁷ Səndun 'ya katəragha hai a chehweed Yahudiya, əndiya 'waghən katəragha hai a Ng-galili a kwasamaddi katərang na Yahaya tə Mbap-tisəma pər labar Faara aten mbaptisəma.

³⁸ Mbə ngaala sə wa səndun sə Faara ndən fadangga Yeeso tə Nadzarat tə Səsəna tə Pedənda tə səsəmda kəm. Tərgha Yeeso nagma a wiirha hai tə əna nggayirha tə kənanng nda fiya heu djithlang na Sheetan kanda hai, kəsər na Faara təghən ha.

³⁹ “Kəm fa thlängya Yeeso nadəm ənggini ənanən heu tə yid nəm a chehweed Yahudiya tə wupəri Urshalima. Bəlangganda tə taurha də aten kadiirha.

⁴⁰ Amma a kwasamad beena mahan thlengga Faara sə ahu mərə. Tərgha Faara malanggən kyad fadghənən,

⁴¹ mbə a fiya heu wa, amma a kəm 'wana Faara wura a tsauka kəmni nagma ndən. Kəmni həbgha tə saarha tə ndəghən a kwasamaddi thliinən sə ahu mərə.

⁴² Ndanggən kəm a pər labar Faara nəm ko a yanggi ni kyad ndaarha nəm ndəghən ni wurna Faara a tsauka tə ngwa kumarha heu tə fa yibya tə mərə.

⁴³ Ndəghənni thləkna annabiya pathla a tenggən kətəm, tə ndaarha kala niifa fərgha kəkafek a ndəghən na Faara a chahang dimiyid ndan kanda də ahu thləmnggən.”

Nafiya mbuwa Yahudaya thlənda Səsəna tə Pedənda

⁴⁴ Nana Mbiturus aten thlək ənggini ya, tərgha Səsəna tə Pedənda aten nafina hai səkka labardi.

⁴⁵ Yahudaya mbuwa samad Mbiturus fərgha kəkafek na ənwulteena nda tē ndaarha fərfa Səsəna tē Pedənda irdə aten fingya hai mbuwa Yahudaya, kəm.

⁴⁶ Kəsər sək nda fandan a ndikrha tē miiya dədamən-dədamən na nda a fal Faara.

Tərgha Mbiturus tsakh mee nən,

⁴⁷ “Mani ‘yadang mbaptisəma nafina fa tē aama ya, nanən thlənda Səsəna tē Pedənda kəla kəm?”

⁴⁸ Nanən kee ndagha Mbiturus a ənang Mbaptisəma nda kanda ahu thləm Yeeso Kərəsti. A kwasamadghən hwangga Koneliwus ndən a mængga ha tē kanda.

11

Pər Mbiturus kwamandi tsauna fingya mbuwa Yahudaya fatakkwaya Yeeso

¹ Tsəbaku fa thlənggini tē fingya fatakkwaya Yeeso na tē tsaurha a Yahudiya sək ndaarha nda fingya mbuwa Yahudaya thlənda labar Faara.

² Bana Mbiturus Urshalima ba, nafiya thləng nanda muwa kanda na nda a kikighən fa ndaa nda,

³ “Kyanna a minda ki nafiya hai thlewa muwa tē kəm həb ənnarhami tē kanda!”

⁴ Tərgha Mbiturus pərang nggənən kanda a pəpal ‘ya katəragha hai heu.

⁵ Ndəghən, Fardə sə a Ndjoppa, nani a hwan Faara, tərēegha beena dē na ‘ya ni kəpakh tē kudma fadə a fərah amshi bagha thləmadna hai.

⁶ Kəlang ni əndi na kəpakh, na mabiya ni dədamən-dədamən na a wuri tē yi kaheerha, tē fingya a kakhrha tē hura, tē wudikkya.

⁷ Søk urarha ni tē ndaarha, “Thliusē Mbiturus, bulu kanda kiina.”

⁸ Nggəmənggi ndee, “Mbə tam narha hai wa, Chinəm. Ka nani ‘wawi kii ‘ya ‘yadana ngyakhrha Yahudayi nan wa.”

⁹ Nggərgħa uraddi kala sə yi səri, “A anna ‘ya tsabang na Faara dē ən tsanda wa.”

¹⁰ Katəragħa əndə hai ya sara mahan kapa na əndi na kəpakh na tē mabiyini wutta talara dē.

¹¹ A sayiddi kee nafiya mahan thlən nanda kanda bə a Kaisariya nduk nda mindədə bə nani sə.

¹² Ndeegħa Səsəna a kardī wiirha fa tē kanda wa. Wan mamnggini mikki dēfeegħa dē, dən kyarha minda ki niifdə hai tsakhka kan.

¹³ Pərang labar tē thlənda Faara nən kan bagħa walghən a minda keegħən, ndang nən, “Thlunu farha a Ndjoppa dūn ndang nda Siman Mbiturus a bagħa bə.

¹⁴ Nən a puro kwamandī na Faara a hərworha heu tē nafiya wuri wa!”

¹⁵ Tərgħa dəgha Mbiturus mbeedə tē ndaarha, A mbədi di mbeedə tē pərang Labardi kanda na Mbənggən. Katərang ni hai kee, tərgħa Səsəna tē Pəfənda atəndan hai, kəla ‘wanən tēra tennan hai.

¹⁶ Tərgħa dāl teena ni hai tē palth Chinəm ndanən, “Ənagħa Yahaya mbaptisma tē aama, amma na nda a ənang mbaptisma kun tē Səsəna tē Pəfənda.”

¹⁷ Nanən kee, nanən fərang Faara fīngyayini mbuwa Yahudaya tur fərrədi fərang nən kan sayiddi fər nan kəkafek a Chinəm Yeeso Kərəsti, wunni nggi na ngaalang nda Faara?

18 Hərəm nanda səkkən kee, wulangga 'ya kanda na a thləgha nda. Katərang ngganda fal Faara hai ndaa nda, "Faara kəm fərang də fīngya mbuwa Yahudaya kwamana na malang ngganda dimiyid ndan wal yibrha nda mbuwa ngwalarha."

Fa takkwaya Yeeso a Antakiya

19 Nanən ya, fatakkwaya Yeeso wel nda hai ka səsaarha a kwasamaddi bəlang nanda Istifanus. Dənda də inggun tə Finikiya də tə Sayifurus tə Antakiya na a chehweed Suriya. Pər labar Faara nda a Yahudaya katen ndan kee.

20 Fīngya fatakkwaya Yeeso thliigha a Sayifurus tə Sayirin dənda Antakiya də, katərang nda pər labara hai na mbənggən aten Chinəm Yeeso a fīngya mbuwa Yahudaya.

21 Səsəmnda Chinəm nəghən tə kanda ha, fiya hangga fərgha kəkafek kyahar nda thləmad Chinəm bə.

22 Səkna fatakkwaya Yeeso na a Urshalima labardi, thlənang ngganda Mbarnaba a Antakiya də.

23 Səl nən bə nanən nggayid Faara tə kanda, tək mbənda nən fa, ndənggən kanda a tsawa nda kətsar tə kəkafek fa a Chinəm.

24 Mbarnaba ka niifa ni, nəghən lələgdə tə Səsəna tə Pedənda tə fərəkəfek fa kəm. Bad nda bə tə fiya hangga a thləmad Chinəm bə.

25 Tərgha Mbarnaba dərgha Tarsus də ka dərgha kaḍa Shawulu.

26 Dənən walang nda bagha təghən Antakiya bə. Kanda kyab tsawa nda a mbədi hurarha tal kanda tə fatakkwaya Yeeso na nda a tsahang fiya

ha hangga. A hu tal Antakiya ni 'wana nda aah fatakkwaya Yeeso Kərəstaya.

²⁷ A hu sayiddi, thliigha fingya annabiya a Urshalima dənda Antakiya də.

²⁸ Tal ahur ndan na thləmnggən Anggabus thliigha sə a fara tal ahu tsawundan hai thlək ndaarha nən na miirha na kyarha hu chehweed Romaya hai kahat. Ləghədgha palth di ya a thlakh mbəd kutəryid Kalaudiyus.

²⁹ Fa takkwayini kii Yeeso na a Antakiya kənanngganda hai na nda a dāng nda shayindan sə na a Yahudiya. Ko wunni fər 'ya nən nggəmma hurghən.

³⁰ Ənda əna nanda ya, thlənanng ngganda Mbarnaba də tə Shawulu a dāng ən fəryi ndan nda shingya fatakkwaya Yeeso də na a Urshalima.

12

Kutəra Hirdus kyang də fatakkwaya Yeeso hu səsaarha hai

¹ Məməl ahu sayidda niya katərang na Kutəra Hirdus kyang fingya fatakkwaya Yeeso hu səsaarha hai.

² Fər Yakubu nən wan man Yahaya a bəlang ngganda tə thlaukh kəlaara.

³ Nanən əndi ənanən mbənanng də mamngya Yahudayini, dəgha mbeedə kəsanggən Mbiturus kəm. Katəragha ənda hai ya ahu sayid Wutsəfayid Mburodi kula Mekhna.

⁴ Muwanggən hu porsəna də nagma sodjaya kumkap mikki a kəlaghən ha, na nda a mbedəghən ha sodjaya fada-fada. Na mid Hirdus

sə a ngwang kumarha nən sə a mbed fiya a kwasamaddi ngwalana wutsəfayiddi.

⁵ Amma nana Mbiturus ahu porsəndi, nagha fatakkwaya Yeeseo a hwan Faara kaan atenggən.

Təthlənda Faara hərgəhang də Mbiturus ahu porsəna

⁶ A fədikdi kapa na mbərha dathla hai na Hirdus a ngwang kumarha Mbiturus sə, Mbiturus kalth a shiirha kənanəg nda hai tə wuyiwurya səri, a pathlang sodjaya səri kəkət atenggən tə fīngya sodjaya kəm kəkət a kəla kwatkirəm porsən də ha.

⁷ Kula səndəndan sə kyagha tə thlənda Chinəm bə djargha kukwaryirha hai ahu kən porsəndi. Tsang 'ya nən fa a kakh pəniighən mekhneγγen sə ndanggən, "Thliusə kəkər!" Wuyiwur yini na a tsabad haaryighən tsama nda hai.

⁸ Tərgəha ndangga tə thlənda Faara, "Kalang luwudwa tə paham wa." Ənagha kee. Nandangga tə thlənda Faara, "Nənənya kawang kootod wa fa mbu samadna na."

⁹ Tərgəha Mbiturus mal porsən də nən mbu samadghənən. Amma ahu sayiddi wu tamnggən ndaarha nəghən a səsəniirha ni. Səngwa sə kəkafekni əndi na a katərarha hai wa.

¹⁰ Mbərang ngganda mbəd fa kəlaya hai səri, bə nda kwatkirəm də bə əna nanda tə dəbəlyə na a kyarha kəshaadə. Ingga də heu tafadghən. Kya nda kəshaadə. Katərang ngganda wiirha hai ahur kwaman talđi, tərgəha tə thlənda Faara kula səndəndan sə sahadgha ma yidghən.

¹¹ Tərgəha wudna hutən Mbiturus bə ndəghən, "Nənənya səndi sə mbə ngaala sə wa Chinəm thlənangga təthləndəghən bə ka a həryeghən a haar

Hirdus tē ǝngya heu na mid Yahudaya a ǝneegha nda fa.”

¹² Sǝnang nǝn hai kee, dǝgha minda ki Mairamu dǝ man Yahaya na nda aarha Markus, a mbǝdǝ wumna fiya sa hai kanda a hwan Faara.

¹³ Ishgha a mii kwatkirǝm dǝ dǝkkǝnǝn. Kyagha mafad wutararha ba na nda aarha Ruda ka bagha nggǝmang nda addi na a kwatkirǝm dǝ.

¹⁴ Sǝnang nǝn urad Mbiturus hai, tǝk mbǝnda nǝn fa kaan. A megghedghǝn na a inanggǝn kwatkirma hai, wudgha hur minda dǝ ka dǝgha pǝranggǝn fiya heu tǝ ndaarha, “Mbiturus kǝt a kwatkirma!”

¹⁵ Ndangganda, “Kyahar na huden wa?” Djib pǝrrǝghǝn nǝn. A mbǝdǝ ndaa nda, “Tǝthlǝnda Faarghǝn ni!”

¹⁶ Amma dǝgha Mbiturus mbeedǝ tǝ dǝk kwatkirma. Inang nanda kwatkirma hai nana ndan kǝsgħa ǝnwulteena kanda.

¹⁷ Sahangga Mbiturus haara kanda a nggasa nda hai. Pǝrang kwaman dǝ nǝn kanda hǝrghang na Chinǝm na nǝn ahu pǝrsǝndǝ. Ndanggǝn kanda, “Pǝraman ndǝghǝn Yakubu tǝ fingya wan mangginǝm ǝndǝ katǝragħa hai.” Tǝrgha dǝgha mbǝrha dǝ pak.

¹⁸ Dalth na mbǝrha hai, wulangga teena sodja yini aten ǝndǝ katǝragħa hai tǝ Mbiturus.

¹⁹ A kwasamaddǝ ndaana Hirdus a kadaghǝn nda walang ngwa nanda, ra mu sodja yina nǝn ngga. Fǝr kanda nǝn a bǝlang ngganda kanda mbǝdǝ. A kwasamadghǝn thliigha Hirdus a Yahudiya dǝgha Kaisariya dǝ tsǝgha tsǝbaku a mbǝdǝ.

Mərra Hirdus

²⁰ Nanənya səb hur Hirdus də tə nafiya Taya tə Sidən. Thlən farha nda də ka da nda kada kwaman tsawud dədemnggirha təghən, kəsər mbərsagha nda tə ənnarhami na hu chehweedghən. Nafini thlənnə nda də kada thlaara nda a har Mbilatus, tə dang nda Hirdus sə.

²¹ Səlna fardə ba nanda wuma nda hai təghən, kalangga Hirdus kabad kutəryidghən fa tsauka ahu tsənggamnggən sə thləghang pathla nən kanda sə.

²² Səkna fiya ndən tərəng ngganda urandan sə ndaa nda, “Urad faarani mbə yi niifa ni wa.”

²³ Tsu a mbədi kee, ka fal waana Hirdus Faara dəkka təthlənda Chinəm ndən tə wan haarha, naghə waaya a kiighən pa mərgha.

²⁴ Amma Labar Faara na Mbənggən kəl dərha mbee də naghə fatakkwaya Yeeso a chikrha kaan.

²⁵ Ngwalang nanda Mbarnaba tə Shawulu ‘ya bəngga kanda Urshalima ba, wudə nda Antakiya də, tahangganda Yahaya ha də na nda aarha Markus.

13*Wur nda Mbarnaba tə Shawulu*

¹ A hur fatakkwaya Yeeso na a Antakiya na annabiya sə tə famaləmgəya: Nda Mbarnaba ni tə Siman na nda aarha “Təimnda,” Lusiyoş təsarirarha, tə Maana tsəgha sə tal tə kutəra Hirdus Antipas tə Shawulu.

² Fardəsə na nafiniya a tərəng shilee Chinəm teena, tə kar aama, ndagha Səsəna tə Pedənda,

“wureema nda Mbarnaba tə Shawulu kəsər ka taara na manggən na minna a əneegha nda.”

³ Nanən kee a kwasamaddi ngwalang nanda kar aama tə hwan Faara, sang haara nda kanda teena yi parka thlən kanda nda.

Nda Mbarnaba tə Shawulu a Sayifurus

⁴ A kwasamaddi thlənna Səsəna tə Pedənda nda Mbarnaba tə Shawulu, dənda wupəri Salukiya də, təra nda hu kombuwol hai dənda a wutambar Sayifurus də.

⁵ Səl nanda Salamis də kya nda hu kən tsahad Yahudaya də pər labar Faara nda a mbədi. Na Yahaya Markus a samad ndan nagha a dāng kanda sə.

⁶ Weng ngganda talyina hai kahat na ahu wutambar chehweddi ta Pafos də. A mbədani wal nanda təmutu Yahudarha sə, annabi tə nggabaarha na thləmnggən Mba Djeshiwa*.

⁷ Nəghən a ənang taara ngwamna, Sardiyus Mbulus sə, niifa ni na tə sənda kaan. Thlən farha nən də da nda aang nda Mbarnaba ba tə Shawulu, kəsər na midghən sə a sək labar Faara nən.

⁸ Amma Alimas, təmutu di (thləmnggən ni tə mii Helenaya), ndanggən ngwamna di a kang də thləmaarha nda Mbarnaba fa tə Shawulu aten 'ya nanda a thləghang nda wa. Na midghən sə kyakhranggən huden ngwamna da hai a fərdə kəkafek wa.

⁹ Tərgəha Shawulu na nda aarha Mbulus, nəghən lələgdə tə Səsəna tə Pedənda, kəlanggən təmutu di hu yidsə ndanggən,

* **13:6 13:6** Thləmđiya tə mii Aramayarha ni, ndaarha ni “Wan Djeshiwa”

10 “Sa wan Sheetan ni, tə tsan əngya heu na nggəngga! Naa lələgda tə ən hukkyā tə mbəlfēerha kəm. A kwan na a malang ishang nda fiya ma takkwa kəkafekkid kwaman Chinəm?”

11 Nanənya, na Chinəm a bang səsaarha a tenwa ba, Na a tsaurha kwamarha. Na a mēndaha mba a na yanfara wa.” Tsu a mbədi kee wufiirha tə wula tərgha atənggən hai, naghā a wiirha hai tədək-tədək naghā a kadə niifa na a kəs harghənən tənən kyadang kwamana.

12 Nana ngwamna əndi katəragha hai, fərkəkafek nən, kəsər kəs ənwultēena ndən ahu tsahadda ha sək nən atən Chinəm.

Nda Mbulus tə Mbarnaba a Antakiya na a chehweed Pishiidiya

13 Tərgha Mbulus tə ka wiyighən mal Pafos nda, tēra nda ahu kombuwol hai dēnda Pərngga də na hu chehweed Pamfiliya. A mbədani malna Yahaya Markus kanda wudgha Urshalima də.

14 Amma nda Mbarnaba tə Mbulus wii nda tə saara a Antakiya də na a chehweed Pishiidiya. A far yibrha Yahudaya kya nda hu kən tsahad Yahudaya də tsawa nda hai.

15 A kwasamaddi karatang nanda dēleewar ngyakhrha Musa tə yi annabiya, mamnggini na tə kən tsahadda ha thlənang farha nda kanda də tə ndaarha, “Wan manggina, ana labara sə a mii nun a kan, thləgha madghən!”

16 Thliigha Mbulus sə, tərənggən harghən sə ka a nggasa nda hai ndəghən, “Nafiya Isəreela, tə kun fingya mbuwa Yahudaya na a tərəm Faara, keema thləmaarha fa.

¹⁷ Faara yi nafiya Isäreela ndən wurgha chichiya nəm, malang də kanda a dənda mbeedə ahu sayiddi na nanda a chehweed Masar. Tərgha tə səsəməndəghən na kanglang kyanggən kanda sə ahu chehweddi.

¹⁸ Kərəsgha tə kanda ahu hurarha kumnggit fada a kaheerha.

¹⁹ Ndəghən ənagha ndən bəlang nanda chehweeya də məd na a Kan'ana fərang chehwedda nən Isäreela tsauka langaad ndan."

²⁰ Ənggini heu ya ənadə huraya 450. "Ak-wasamadghən, fərangga Faara fa ngwa kumaya kanda əna kutəyirha nda aten ndan ta hu sayid annabi Samaila də.

²¹ Tərgha nafini hwan kutəra nda, fərangga Faara Shawulu wan Kish kanda, turya Mbenjemen. Əna kutəyirha nən yi huraya kumnggit fada.

²² Amma kədangga Faara Shawulu hai fadanggən Ndauda a meyedghən, niifda ndana Faara, 'Ndauda wan Djeeshi tur niifda ni na mid hurna; nən əna əngya heu na minna a əneeghən.' "

²³ "Ahu turya niifda ni ya, bəng na Faara təhərəkra bə, Yeeso da ni ndana Faara nən a thlənanng bə!

²⁴ Kapa na Yeeso bəra bə, Yahaya pərdə labar mal dimiyirha tə kəm mbaptisma a nafiya Isäreela heu.

²⁵ Takhna Yahaya a ngwalang nda targhən tsakh mee nən, 'Nuwun a numad ndaarha nggini Kərəsti wa? Awo, amma nəghən bayi a samanna, tsikki na a kwasanggi sakh pahamnggən hai wa.'

²⁶ Wan manggina, kun wangya Ibrahim, tə kəm kun fəngya mbuwa Yahudaya na a tərəm Faara,

labar hærækræ di ya thlönang nandan këm ba!

²⁷ Nafiya Urshalima tæ mamnggi ndan kukwalang ngwanda Yeeso hai wa, tæ këm sönang ngwanda labar annabiya hai na nda karatang nda kala far yibæd Yahudaya wa. A meyedghæn bælång ngganda Yeeso ka a læðang ngganda ængya ndaana annabiya.

²⁸ Ko nanæn kəsang ngwanda tæ 'ya ðimi wa, ndang ngganda Mbilatus a bælång ngganda.

²⁹ Ngwalang nanda læðang nda ængya heu ndaana ðeleewar aten mærræghæn, tærang ngganda hai aten kaðiddi pang ngganda ahu kwadda hai ra nanda ahu feera.

³⁰ Amma Faara thlenggæn sæ ahu mærra!

³¹ Ahu bængya hangga kyad fadghænæn a nafini mbuwa samadghæn ka a Nggalili ba ta Urshalima dæ. Kanda ni nanænaya na a pæranggæn nafinæm.

³² Nanænaya banan ba ka a ban pærang labarði kun na Mbænggæn ya: 'ya ndaana Faara a chichiya næm tsaudæ kækafek a thlakh mbæd nan,

³³ tsaunæn thleng Faara Yeeso sæ. Kæla nanæn chichirethlee hai ahu ðeleewar Dzabura yi særi tæ ndaarha,

'Waana ni sa,

A weeriya tsaudi tsu.'†

³⁴ Kəsær ndagha Faara næn a thleng sæ ahu mærra, balwa nggær mæra wa. Næghæn chichirethlee hai kee ahu ðeleewar Faara ndaanæn, 'Niya furo parkaddi tæ Peðænda ndang ni Ndauda.'‡

† 13:33 13:33 Dzabura 2:7 ‡ 13:34 13:34 Ishaya 55:3

35 A mbərha hu ɖeleewar Dzabura pərda ndən a pəpal tə ndaarha, 'Mba malang nda tə Pedənduwa məlthgha hai ahu kwaarha wa.' "§

36 "Kəsər a kwasamaddi ngwalang na Ndauda tardī na mid Faara a thlakh mbədghən, mərgha pang ngganda ahu kwat mərri chichiyighən, məlthgha thlu fadghən hai.

37 Amma niifdi thleng na Faara sə ahu mərə məlthwa thlu fadghən hai wa.

38 Tsaunən kee wan manggina, na minna sə a sənunsə ahu Yeeso diya ndən nanan a pərang ndaarha kun, nun a wal chakh diimiya nun sə.

39 Kala niifa fərgha kəkafek təghən nən a wal hərəkrha a mbed Faara, 'ya mbuwana ngyakhrha Musa mbang ənaarha.

40 Kwarama! A nggəmdun fa 'ya ndaana annabiya katəragha hai tə kun wa. Kəsər ndagha nda,

41 'Kaama thləmaarha hai,
kun na a waa farha,
nama ənwulteena murun də!
Kəsər niya əna 'ya a thlakh mbəd nun,
'ya mbuwa nun fərəkəkafek təghən ko pərang
na niifa 'ya kun atənggən.' " *

42 Na nanda Mbulus tə Mbarnaɖa a kyarha hai a kən tsahad Yahudaya, hwangga nafini kanda a nggəra nda wutta ɖa ɖanda pərang labara kanda aten əngginiya a far yibrha na ɖayi.

§ 13:35 13:35 Dzabura 16:10 * 13:41 13:41 Habakuk 1:5

⁴³ Welna fiya hai, Yahudaya hangga tə fin-gya mbuwa Yahudaya kyagha hu takkwa əntin Yahudaya hai mbu samad nda Mbulus nda tə Mbarnaba. Nafini səri ya ndang ngganda kanda a dənda mbeedə tə mbərsaarha tə nggayid Faara.

⁴⁴ Kyahar na far yibəd Yahudaya ba faddən, fiya hangga kaan a wupəri di wuma nda thləman ndan ba ka a sək labar Chinəm nda

⁴⁵ Nana mamngya Yahudaya wumngga hai, na nda a sərəkrha, na nda a ngaal əngya ndaana Mbulus.

⁴⁶ Tərga nda Mbulus tə Mbarnaba kula həreenga ndang ngganda kanda, “Kamdə kwang a pərang labar Faara nan kun, nanən kardun ndən fa tə kəm kəlang dun fad nun kamngwa a wal yibrha nu mbuwa ngwalaarha wa, nanənya nan a kyaharra thləma fingya də mbuwa Yahudaya.

⁴⁷ Kəsər kulo əndi ndang na Chinəm kan ya:

‘Dəfang di kun a tsawun kukwaryirha a fingya mbuwa Yahudaya,
a bang hərəkrha nun fiya ba ta mii ngwala kəshiirha də.’ ”†

⁴⁸ Səkna fingya yina ndən mbuwa Yahudaya, tək mbənda nda fa usa Chinəm nda ka labarghən. Fingya wurna nda ka yibrha mbuwa ngwalaarha fərkəkafek nda.

⁴⁹ Nanən kee labar Chinəm welda də ahu chehweddi kahat.

⁵⁰ Tərga mamngya Yahudayini shik nishya nda na a tərəm Faara na fiya a fərang mamnggirha

† 13:47 13:47 Ishaya 42:6, 49:6

kanda, tə mamngya na ahur wupəri di. Shighang ngganda fiya fa, thleng ngganda nda Mbulus fa tə Mbarnaba rəghang ngganda kanda sə ma taldi.

⁵¹ Amma nda Mbulus tə Mbarnaba dəghang ngganda tənidda də na a saryi ndan a tsauka yiyi thləmaarha ni aten ndan, dənda Ikoniya də.

⁵² Fa takkwaya Yeeso na a Antakiya tək mbənda nda fa tə kəm ləgda nda tə Səsəna tə Pedənda.

14

Nda Mbulus tə Mbarnaba a Ikoniya

¹ A Ikoniya, nda Mbulus tə Mbarnaba kanda kyab kya nda hu kən tsahad Yahudaya də kəla səsən nanda sahai. Pər labar Faara nda tə səsəmda har fiya hangga Yahudaya tə fingya mbuwa Yahudaya fərkəkafek nda.

² Amma fingya Yahudayini kargha fərkəkafek fa, shik fingya yina nda mbuwa Yahudaya kyakhrang ngganda huden nggindan hai ma fa takkwaya Yeeso.

³ Tsawa nda Mbulus tə Mbarnaba a mbədi beena hangga, dənda mbeedə tə pər labar Chinəm kula həreenga. Chinəm Yeeso fərang də səsəmda kanda a əna ənwulteengya nda hangga, ahu əna 'ya kiya kyadang də ndaarha fiya labardi kəkafek ni.

⁴ Fiya na a wupəri di tsaha nda hai pəmnggən səri, fingya a samad Yahudayini, fingya kəm fərkəkafek nda tə labar nda Mbulus tə Mbarnaba.

⁵ Tərgəha Yahudaya tə fingya mbuwa Yahudaya heu tə mamnggi ndan kənanng ngganda 'ya hai na nda a ənang ndaa nda Mbulus tə Mbarnaba, na

mindan sə a kəsang ngganda kanda muk kanda nda tə ferya.

⁶ Səkna fathlängya Yeeso labardi kee daa nda tə yibəd ndan. Dənda hu chehweed Likoniya də, ahu wupəri Listra də tə Ndarbe tə fingya talya.

⁷ Pər labar da nda na Mbənggən a mbədi.

Nda Mbulus tə Mbarnaba a Listra tə Ndarbe

⁸ Na nanda Mbulus tə Mbarnaba a Listra ba nda wal niifa səfənnə sarghən. Ka nggəttəghən hai nəghən kee, 'wawa mbang wiirha wa.

⁹ Nəghən a kang thləmaarha Mbulus fa nanən a pər labar Faara. Kəlang na Mbulus hu yidsə naghənən na fərkəkafek sə a fadghən na a wal kənda nən.

¹⁰ Tərgha Mbulus tərənggən uradghən sə aaghən ndanggən, "Thliu sə!" Tərgha niifdi thliigha sə harat katəranggən wiirha hai.

¹¹ Fiya na kang thləmaarha Mbulus fa na nanda əndi ənanən tərəng ngganda urad ndan sə ndaa nda tə mii nda yi Likoniyaya, "Faarya ni nafini ya, bənda thləmad nəm ba ahu thlu farha!"

¹² Ahu numad ndan Mbarnaba Ndzeyus ni thləm faara yi Nggirkaya, Mbulus kəm tsaunən ndəghən ni na a fər labara, aaghən nda Hemes.

¹³ Firis yi kən Ndzeyustən nanda a kəsər wupəri di, bağha ba tə thlaarha tə shiia na tə fiirha fa a kwatkirəm wupəri da ba, kəsər ndəghən tə fiya heu na mindan sə a ənang sataka nda kanda.

¹⁴ Amma səkna nda Mbarnaba tə Mbulus əndi na a katərarha hai, njarang ngganda lukki ndan də kəsər mbənang ngwa əndi kanda na mindan ənagha wa, daa nda hur fiya də na nda ahuh-waarha tə ndaarha,

15 “Kun nafiniya, kama nun a əna əndiya? Nafiya ni kan kəla kun! Bang nan labara kun ba na Mbənggən na a kyakhrun hai malanggun.

16 Kətəm malang də fiya heu tərang shilee nda faarya teena na mindan,

17 amma 'wawa mal kanda kula ndəghən kyad fadghən tə əna nggayirha a fiya tə ndaarha ndəghən ənagha kəshiirha kahat wa. Na əngya sə nən naarha dāl kəm in, kəla yaara nən narha bang kəm hai tə parkad ənnarhami tə kəm lədanggən hur nun tə wutsəfayirha.”

18 Amma ko nanən kee, nda Mbulus tə Mbarnaba pərpər 'yadang na ndan nafina fa a ənanda sataka kanda wa.

19 Amma fīngya Yahudaya bagha nda ba a Antakiya tə Ikoniya fiya wumngga hai sək mii ndan nda, muk Mbulus nda, kahang ngganda kəsər tala də, tamngganda ndaarha mərđə.

20 Hərəmna fatakkwaya muwang madufu, tərgha thliigha sə wudgha hur wupəri də.

Wutta Antakiya də tə Suriya

21 Akwasamaddi pər nanda Mbulus tə Mbarnaba labar Faara a Ndərbe, wal nda fiya hangga malangga dimiyid ndan, wuda nda Listəra də, tə Ikoniya, tə Antakiya na hu chehweed Mbisidiya.

22 Kanda a fərang kaali fatakkwaya, na nda yiyang thləmaarha kanda in na a isha nda hu fərkəkafekkid ndan tə shembe. Ndangganda kanda, “Kəl tə səsaarha kaan ndənəm kyarha hu kutəryid talara də.”

²³ Akwasamaddfi wurang na nda Mbulus shingya sə hu kəngya hwan Faara, hwan Faara nda tə kar aama aten ndan na a tsauka Faara tə kanda fər nanda kəkafek təghən.

²⁴ Tərgħa kya nda tə chehweed Mbisidiya dənda Famfiliya də.

²⁵ Pər nanda labar Faara a Pərngga, dənda Ataliya də.

²⁶ A mbədani ya kya nanda hu nggirggi aama hai wudə nda Antakiya də, a mbədani kaar hwanang nanda Faara kanda in tə ndaarha a lafgha nggayid Faara kanda ahu tardfi ngwalang nanda ya.

²⁷ Səl nanda bə wumangganda fatakkwaya hai pər ənda nda heu ənana Faara aten ndan, təkəm inang kwamana fingya mbuwa Yahudaya kwaminda fərəkəfek hai.

²⁸ Məna ndaha a mbədfi kanda heu tə fatakkwaya.

15

Wum ten mamngya a Urshalima

¹ Na nanda Mbulus tə Mbarnaba a Antakiya na a Suriya, bagħa fingya nafiya bə a Yahudiya, katərang ngganda tsahang Kərəstaya ha tə ndaarha, “Təta ni a thleng muwa nda kun, kəla tsahang na əntin Musa kəm ha, a mbə kee wa, mbun wal hərəkrha wa.”

² Nda Mbulus tə Mbarnaba ngaal nda pədaghən tə kanda. A kwasamadghən, thlən nda Mbulus nda tə Mbarnaba tə fingya fa fərəkəfekkyə a Urshalima də, a thləma fathlängya Yeeso də tə shingya aten palthdfi.

³ Thlænna fa færkəkafekkya a Urshalima dæ, isha nda hai a kwamana ahu talya Finikiya tæ Samariya, pærang nggænda kanda tæ ndaarha fingingya mubuwawa Yahudaya fæ r nda kəkafek a Faara. A ten palthdiya fa færkəkafekkya kæl æna wutsəfayirha.

⁴ Sæl nanda Urshalima dæ, nda Mbulus tæ Mbarnaba thlægha fa færkəkafekkya kanda fa heu tæ fathlängya tæ shingya. Pær ænda nda ænana Faara tæ kanda.

⁵ Amma fingingya nafiya na a takkwa Farisaya thlii nda sæ ndaa nda, “Tætæ ni a thleng muwa nda nafini mbuwa Yahudaya tæ kəm takkwa ngyakhrha deleewar Musa nda.”

⁶ Fathlänggini tæ shingya tsawa nda hai ka tsə labara nda aten palthdiya.

⁷ A kwasamaddi ndik nanda atenggæn kaan, thliigha Mbiturus sæ ndæghæn, “Wan manggina, sændunsə kaar yi wurgha Faara nggi ahur nun sæ, ka a pærang labar Faara ni fingingya mbuwa wa Yahudaya tæna nda sæk Labardi na Mbænggæn færkəkafek nda.

⁸ Faara, ndæghænni sængga hur kowunni, kyaddæ ndaarha thlædæ kanda fa færang næn Sæsæna kanda tæ Pedænda kæla færang næn kəm.

⁹ Wurwa ha sæ a pathlang nəm tæ kanda wa, kəsær tsuthlang dæ hur ndan dæ kəsær ka færkəkafekkid ndan.

¹⁰ Nanæn kee, kama na minnun sæ kəkærang nda Faara nun dæfang ræfrha na haaghæn a urad nafiya mbuwa wa Yahudaya færga kəkafek, mbuwana kəm nduwa chichiyinəm mbang ngwanda tærang wa?

¹¹ Awo! Fər dəm kəkafek tə ndaarha ahu ng-gayid Chinəm Yeeso ni wal nəm hərəkrha, kəla wal nanda.”

¹² Fiya wumngga hai nggasa nda hai tətíp, na nda a kang thləmaarha nda Mbarnaba fa tə Mbulus na nanda a pərang pathla kanda aten ənsakhkya tə ənwultengya, ənana Faara tə kanda ahur nafini mbuwa wa Yahudaya.

¹³ Ngwalana nda, tərgha thliigha Yakubu sə ndəghən, “Wan manggina, Keema thləmaarha fa.

¹⁴ Siman Mbiturus saghang də ndən kəm kwaman di na mid Faara a wurgha hasə ahur nafini mbuwa Yahudaya tsawa nda yighən.

¹⁵ Kyaharrə də hai ki nafini mbuwa wa Yahudaya məməldə tə labar annabiya na chichirethlee hai ahu deleewar Faara tə ndaarha.”

¹⁶ “ ‘Akwasamad əndiya niya wutta ba,

Nggəryi tənang wuri Ndauda.

Chada hai niya nggər tənang,

Nggəryi thleng nda sə.

¹⁷ Fiya takhka na nda kada Chinəm,

Fingya mbuwa wa Yahudaya heu aah ni a tsawa nda yina,

Ndagha Chinəm kee, ənagha əngginiya,*

¹⁸ Kyad nən ka kətəm.”

¹⁹ “Niyi a ndang nda kun, tama malanggəm billa nafini mbuwa Yahudaya na a kyaharra thləmad Faara ba.

²⁰ A meghedghən, nəm a chireethleng kanda də a malang ngganda kii kala ənnarhami paa nanda

* 15:17 15:17 Amos 9:11-12

ḡahaya sə, tə kulafayirha tə kəm kii thlu maḡiya tefreng nanda urad ndan tə saa fara†.

²¹ Kəsər na nda karatang nda ahu ḡeleewar ngyakhrha Musa ahu kəngya tsahad Yahudaya tə kala wupəri tə kala far yibəd Yahudaya ka chichiiya hangga.”

Chireelth nda ḡeleewar a Nafiya mbuwa wa Yahudaya fərgha kəkafek

²² Tərgha fathlänggini tə shingya, tə fatakkwaya Yeeso heu kəla nda hai kamḡə a wur nafi ndan nda thlənanng ngganda kanda a Antakiya ḡə heu nda Mbulus tə Mbarnaba. Wur Yahuda nda na nda aarha Mbarnaba tə Sila, mamngya ni kanda ahur fatakkwaya Yeeso.

²³ Kulo ḡeleewar di chireelth nanda haadə ya:

Deleewar ḡiya ḡaghən ḡa a har fathlängya Yeeso tə shingya, wan mamngginun na a Urshalima.

A nafiya mbuwa wa Yahudaya fərgha kəkafek tə Yeeso na a Antakiya, Suriya, tə Kəlikiya, nan a ndang'ya kun fa.

²⁴ Səḡdan ndaarha ḡəd fingya ḡə a mbəḡa ḡə ya, ḡillad nda kun tə tsang teena kun tə tsahan ndan ha, amma thləngwan kanda a ndang ngganda kun kee wa.

²⁵ Nanən kee, kan heu tsaḡdan hai nggəman fa a wur nafiya nan thlənanggan kanda a thləmannun ḡə tə pashiyi nan nda Mbarnaba tə Mbulus,

²⁶ nafini hengga yibəd ndan ḡə ka thləm Chinəm Yeeso Kərəsti.

† 15:20 15:20 Deleewar Kyarha ḡa 34:15-17; Deleewar Firistaya 17:10-16, 18:6-23

²⁷ Tsaunən kee, nan a thlənang Yahuda tē Sila kun dē ka dā nda pərang ənggini kun chireethleng nan kun dē atənggən tē mii ndan.

²⁸ “Nəghən ngga a Səsəna tē Pedənda tē kan kəm mbə ka a fərang rəfrha nan kun pak ma fīngyayini na chichireethlee hai ya wa.

²⁹ Malaman həb ənnarhami pang nanda dāharha, tē saa fara tē kii thlu mābiya tefreng nanda urayindan tē kəm kulafayirha. A laf dūn əngginiya, na tsawud nun a narha ngga. Mal dān kun hu dēdemnggirha.”

³⁰ Nafini wii nda a Antakiya dē, dā nda wumang nda fatakkwaya Yeeseo hai fərang deleewar dā nda kanda.

³¹ Karatangga nafini tək mbənda nda fa ka labardi sək nda.

³² Nda Yahuda tē Sila annabiya ni kanda, thlək palthya nda hangga a Kərəsta yini tē fərang kanglanggirha kanda.

³³ A kwasamaddi mən nanda beena ha a mbədi, dēfəngganda kanda dē hu dēdemnggirha wuda nda a thləmad nafina dē thləngga kanda ba.

³⁴ ‡

³⁵ Amma nda Mbulus tē Mbarnaba tsawa nda a Antakiya, a mbədi kanda tē fīngya hangga na nda a tsahang fiya ha tē pər labar Chinəm a kanda.

Tsakh nda Mbarnaba hai tē Mbulus

³⁶ A kwasamad bəngya ndangga Mbulus Mbarnaba, “Tam wudum dēm weng tala

‡ **15:34 15:34** Fīngya chirethya na nda tē mbədghən 34 ndaanən: Amma kəlana Sila hai nəghən məməl tsauka hai a mbədi

fatakkwaya Yeeso na ahu tal yini 'wanəm pər labar Chinəm sə, dəm na kanda tənaa nda kən."

³⁷ Na mid Mbarnaba sə a tahang ngganda Yahaya Markus ha də.

³⁸ Amma Mbulus mbə midghən sə a tahang ngganda Yahaya Markus haadə wa, kəsər maldə kanda a Pamfiliya tə kəm kardə fa na a dənda mbeedə tə tardī.

³⁹ A mbədi kya nda hu ngaala hai kaan pa dəgha nda hai. Tərangga Mbarnaba Yahaya Markus kya nda hu kombuwol hai dənda Sayifurus də.

⁴⁰ Amma Mbulus wur Sila nən wii nda, fa fərkəkafekkyā hwan nggayid Chinəm nda a təranggən kanda də dədəm.

⁴¹ Kya nda tə Suriya tə Kilikiya ka dā nda fərang kanglanggirha fatakkwaya Yeeso.

16

Tahang nda Mbulus tə Sila Timoti haadə

¹ Nda Mbulus tə Sila 'wa dərha nda Ndarbe də a dənda Listəra də. A mbədi na tə tsaharha ha sə, thləmnggənni Timoti man tə Yahudarha ni fərgha kəkafek, amma chin tə Helenarha ni.

² Fa takkwaya Yeeso na a Listəra tə Ikoniya kanda a falghən.

³ Nanən kee, na mid Mbulus sə a tahang ngganda Timoti haadə, thləng muwanən kəsər ka Yahudaya na a mbədi, kowunni səndasə chin tə Helenarha ni.

⁴ A sayiddi nanda a wiirha, na nda a takkwa tala-tala kanda a thləghanggən fiya 'ya kənanə na fathlängya hai tə shingya na a Urshalima na a laf kanda nda.

⁵ Fa takkwaya Yeeso na nda aten chikrha hu færkækafek tæ hang nda fiya kafad dalthla mbærha fa hai.

Aagha Faara Mbulus a Makidoniya dæ

⁶ Mbulus tæ ka wiyyighæn weng ngganda chehweed Firijiya hai tæ Nggalatiya, kæsær Sæsæna tæ Pedænda 'yadång dæ thlæk labar Faara kanda fa a chehweed Asiya.

⁷ Sælnanda mii chehweed Misiya, tær mindan sæ dærha a Mbitiniya dæ, amma Sæsæn Yeeso nggæmangwa kanda fa wa.

⁸ A megghedghæn, kya nda tæ Misiya sæla nda a Turuwas dæ.

⁹ A fæðikrha, sæsæniigha Mbulus tæ niif Maki-doniya kæt nagma a hwanggæn tæ ndaarha, "Bo Makidoniya ba, ba dång nda kan sæ."

¹⁰ Nanæn kee, ngwan fa ka a dæn Makidoniya dæ, tæ numad ndaarha Faara aagha kæm a dæm thlæghang Labara na Mbænggæn a kanda.

Fær kækafekkid Lidiya

¹¹ Kyan ahu kombuwol hai a Turuwas, dæn Samutarki dæ, dalthna mbærha hai tæran hai a Niyapolis.

¹² Thlen a mbæði dæn Filibi dæ manda wupæri na ahu chehweed Makidoniya. Wupæri ni tæna kutæryid Roma; tsawan yi beena hangga a mbæði.

¹³ A far yibæd Yahudaya dæn kæsær wupæri da dæ a mii kufaarha, a mbæði nan a numad ndaarha nan a wal mbæd hwan Faara. Tsawan hai, katærranggan kalang nishya sæ wumngga hai a mbæði.

¹⁴ Tal ahur nishyini na a kang thlæmaarha kan fa thlæmnggæn Lidiya na heng kabaya na tæ wudæbæla

fa, baghən ba a wupəri Tayatira, nən tərəng shilee Faara teena. Chinəm inanggən hurghən də thlə labar Mbulus nən fa.

¹⁵ Ənang mbaptisəma nda heu tə nafiya wurighən, hwan kan nən a dan wuri keeghən də ndəghən, “A nggəmdun fa tə fərkəkafek ni nggi a Chinəm, bama ba bun tsaurha a wuri kyana.” Djib hwan kan nən pa dan də.

Mbulus tə Sila ahu porsəna

¹⁶ Na fərda sə kan diye a mbəd hwan Faara də, kəman tə mafad wee nuwun nəghən tə ənkaheerha fa yi kularha. Walang də kəna turighən sə kaan ahu tar kuladdi.

¹⁷ Nən takkwa samad nan naghə ahuhwaarha tə ndaarha, “Nafiniya mafaya Faara Amshi ni, ba nanda ba ka a pərang kwaman wal hərəkrha nda kun!”

¹⁸ Bengya hangga nən naarha ndaarha kee. Tərgəha Mbulus səbgəha hurghən də, kyahargha hai ndanggən ənkaheddi, “A hu thləm Yeeso Kərəsti nduwu hai təghən!” Tsu kee ndəkka hai təghən.

¹⁹ Kəlaana turid mafad wee nuwun da hai kwaman walləndan nggəldə, kəsang ngganda Mbulus tə Sila dənda tə kanda ahu kasudə a mbed fa ngwa kumaya də.

²⁰ Dənda tə kanda a mbed mamngya fa ngwa kumaaya də, ndaa nda, “Nafiniya Yahudaya ni, na nda tsang teena nafiinan kaan.

²¹ Na nda tsahang əntingya kanha mbuwa məməl tə kəm Romaya.”

²² Fiya wumngga hai a mbədi katərang ngganda har nda Mbulus tə Sila tə yanda, mamngya fa

ngwa kumaaya ndanggən fingya fiya a kəđang ngganda kanda hai tawalth, dək kanda nda.

²³ A kwasamaddi dək nanda kanda muwang ngganda kanda hu porsəna də ndang ngganda fa kəla mbəda ha a kəla kanda nda ha ngga.

²⁴ Tə kəla kən porsən dāha kəm hərəm nən səkkən kee muwanggən kanda a kambərhadə kaan pang ngganda saryindan ahu dərha hai.

²⁵ A manad fədikrha nda Mbulus tə Sila na nanda a hwan Faara tə aagha amshe yi fal Faara, nagma fingya porsəngya a kang thləmaarha kanda fa.

²⁶ Kula səndəndan sə, rəbgha chehweerha fa heu tə sar kən porsən di. Tsu kee kwat mingya porsən di heu ina nda də, wuyiwurya kənan nanda porsəngya sə heu kwasa nda hai

²⁷ Mehenna tə kəla mbəda ha a beena, kəla hai kwatmingya heu inda də. Kəđanggən thlau kəlarghən sə na midghən sə a bəlanggən fadghən, ahu numadghən tamnggən ndaarha porsənggini heu kyanda sə.

²⁸ Amma tərəngga Mbulus uradghən sə kaan ndanggən, “A ənang na wundərha fadwa fa wa, kan heu nan a mbədiya!”

²⁹ Tə kəla porsən dā ha ndaagha a bəng patilla nda bə, mbəngga a kənda də bərga hweeda hai tə kurumnggən a mbəd nda Mbulus tə Sila, nagma fadghən heu a rəbrha fa.

³⁰ Kyagha tə kanda kəshaaba tsahang mee nən kanda, “Kun mamngya, mani ənaarha tənə hərəkrha?”

³¹ Ndag ngganda, “Furu kəkafek a Chinəm Yeeso, na wal hərəkrha heu tə wuriwa.”

³² Tərgħa pərang labar Chinəm nda tə fīngya heu na a minda keegħən.

³³ A fədikdi wu tə kəla porsən dāha haranggən kanda, tsabang wundəyi ndan nən kanda də. A mbədi kəm ənang mbatisəma nda heu tə wurighən.

³⁴ Tərgħa bagħa tə kanda minda keegħən ba fərang ənnarhami nən kanda. Ndəghən tə fa wurayighən heu na nda a əna wutsəfayirha kəsər kanda heu fər nda kəkafek a Faara.

³⁵ Dalthna mbərha hai, thləngga fa ngwa kuma yini farha a thləmad tə kəla porsən dādə tə ndaarha: “Kalu həshyina hai ya.”

³⁶ Tə kəla porsən dāha ndanggən Mbulus, “Fa ngwa kumaaya thləngga ba a kal sa ni hai tə Sila. Nanənya weema ahu dədemnggirha.”

³⁷ Amma nggərangga Mbulus nafina sə thlən nanda kanda ba, “Dək nda kan a pəpal kula kanda ngwang kumarha kan sə, muwang ngganda kan ahu porsəna də kan kəm wangya Romaya ni kan. Nanənya na mindan sə kee ween bəbee? Kəkafek mbə ənaarha hai kee wa! Ndaaman kanda a ba nda ba tafandan ba nda kal kan hai.”

³⁸ Nafini thlən nanda ba dənda də da nda pəranggən fa ngwa kumaaya, sək nanda ndaarha nda Mbulus tə Sila wangya Romaya ni tərma nda.

³⁹ Banda hu kən porsən də ba hwan kanda nda a chahanggən nda kanda də, kyang ngganda kanda sə ma porsən di mal wupəri da nda.

⁴⁰ A kwasamaddi kya nanda Mbulus sə tə Sila ahu porsən di, dənda wuri ki Lidiya də. A mbədani wumna nda sa hai tə fatakkwaya Yeeso fərang kanglanggirha nda kanda a wii nda.

17

Nda Mbulus tē Sila a Tasalonika

¹ Kya nanda Mbulus tē Sila tē Amfipolis tē Apoloniya, ba nda Tasalonika ba na kēn tsahad Yahudaya sē.

² Kēla sēsənna Mbulus sa hai kyagha hu kēn tsahad Yahudayina dē, a far yibəd Yahudaya katēra mahan a miighən a miighən tsē labara nən tē fiya ahu dēleewar Faara.

³ Pərang nggənən kanda a pəpal 'ya ndana dēleewar Faara tē ndaarha Kərəsti səsəadē tē kēm thliida sē hu mēra. Ndanggən kanda, “Yeeso dī niya pərang nda kun ya Kərəsti dā ni.”

⁴ Fingya Yahudaya nggəmnda fa wum teena nda tē nda Mbulus tē Sila, kēla ənana Helenaya hangga na a tərəm Faara tē man nishya na tē thlōma in.

⁵ Amma nagha Yahudayini a sərəkrha, dā nda wumang fa thlēməngya ba ahu kasu, thliigha kakyathlanga sē a wupəri dī. Dā nda minda ki Djason dē na nda a kədə nda Mbulus tē Sila ka a kyang ngganda kanda ahur fiya ba wumngga hai.

⁶ Amma nawa nanda kanda, kahang ngganda Djason ba tē fingya fatakkwaya Yeeso ba nda tē kanda a mbed mamngya wupəri dā ba na nda ahuhwaarha, “Nafini ya kanda ni na a tsang teena fiya hu kəshirha kahat nanənya kulo kanda ya.

⁷ Djason thlədē kanda fa a minda keeghən. Kanda heu kar nda əna taara tē ngyakhrha Kaiser, na nda a ndaarha wai na kutēra sē pak, yandi na nda aarha Yeeso.”

⁸ Sək nanda kee, fiya wumngga hai tē mamngya wupəri dī səbgha hur ndan dē tsangga teena kanda.

⁹ Tərgħa ndang ngganda Djason tē fīngya a fər wudəbəla nda a malang ngganda kanda wii nda.

Nda Mbulus tē Sila a Mberiya

¹⁰ Tsəna fidīkrha hai, Fa takkwaya Yeeso thlənang ngganda nda Mbulus tē Sila a Mberiya dē. Səl nanda a mbədā dē, kya nda ahu kən tsahad Yahudaya dē.

¹¹ Nafiya Mberiya kal nda Tasalonikaya hakkilo, kəsər thlənda labar dā fa tē haara kikyab na nda naarha huleu labar Faara kətsar tēna nda sən kəkafekkid palthdī pərang na Mbulus kanda.

¹² Yahudaya hangga fərgħa kəkafek, kəla ənana Helenaya, man nishya na tē thləma in tē həshya hangga.

¹³ Səkna Yahudaya na a Tasalonika ndaarha na Mbulus a pər labar Faara a Mberiya, dənda mbədādē kəm, dā nda shighang fiya fa wumngga hai tēna nda thleng yanda.

¹⁴ Fa takkwaya Yeeso na a mbədī thlənang ngganda Mbulus a mii wuri aama dē, amma nda Sila tē Timoti tsawa nda a Mberiya.

¹⁵ Nafini dəfangga Mbulus a Atina dē ndanggən kanda dā nda pərang ndaarha Sila tē Timoti bā nda walghən wed.

Mbulus a Atina

¹⁶ Nana Mbulus a kəla kanda fa a Atina, thleegħa hurghən nanən talđi ləghəddē tē dahaya.

¹⁷ Nanən kee, dəgha hu kən tsahad Yahudaya dē ka dəgha tsə labara tē kanda tē Helenaya na

a tərəm Faara. Ka fad dathla mbərha fa hai nən naarha dərha hu kasu də nagha a kalang fingya sə wal nən a mbədi.

¹⁸ Fingya fa maləmngya Abikuriyaya tə Sətokiyaya katərang ngganda ngaala hai təghən ka pərang nən labar Yeeso kanda tə thliidghən sə ahu mərta.

Nanən kee tsakhka fingya mee, “Mana tə pəpethdi a ndaarha ya?” Tə kəm ndagha fingya, “Na midghən sə pər labar weerənda faarya nən.”

¹⁹ Tərgha dənda təghən ahu wum ten fa səngya də a mbərha na nda aarha Aropaggus ndang ngganda, “Pərang labara kan ngga aten weerənda tsahadda ha kyawa bana ba təghən ya.

²⁰ Nana a ləđang thləman nan tə palthya pak, na minnan sə a sən ənggina nan ya ngga.”

²¹ (Atinaya heu tə rongya na tə tsaurha a mbədi na nda naarha tsaurha hai kee kəl tsə labara aten weerənda palthdi kyagha ba.)

²² Thliigha Mbulus sə ahu wum tendi na a Aropaggus ndəghən, “Nafiya Atina! Nadi kun nafiya ni na mindan tərang shilee faarya teena hangga.

²³ Kəsər a nadi a wiirha hai ahur talđi ya ni naarha kəlang nda ənggini nun naarha tərang shilee kanda teena, tə kəm nadi mbəd nji sataka tə chireethla a man tenggən tə ndaarha, ‘A Faara səngwa wa nəm’. Tur faardi nun a tərang shilee teena səngwa wa nun, ndəghənni ni a pərang nda kun.”

²⁴ “Faardi ənagha kəshiirha tə əngya heu na ahurghən ndəghənni Chinəm yi talara tə hweede, mbə tsaurha ahu kəna tənna fiya wa.

25 Mbəm fərang 'ya tə haara wa, mbə kada thlaara a haar niifa wa, kəsər ndəghən tafadghən nən fərang yibrha fiya tə fngya əngya heu.

26 A fad niifa tətəl ndən ənanən turya fiya dədamən-dədaməm ahu kəshiirha kahat. Kapa nən əna kanda səndə sayi kamngga tə kanda tə kəm mbərha kamngga a tsawa nda sə."

27 "Ənana Faara ndən kee tənə fiya kadaghən asəmha na nda walang ngganda, ko nanən mbə inggun ma kəm wa."

28 "Kəsər nəghəm tə tsaurha ahurghən, tə wiirha hai, ndən nanəm sə a weeriya."

Kəla ndaana fa amshiiyi nun, "Kəm wang-gighən ni."

29 "Tsaunən kəm wangya Faara ni, məməlwə nūmam tə ndaarha Faara nəghən kəla dāharha taksa fa mbər əngya tə dəbəla, nduwa feera nduwa dəfrha wa.

30 Kətəm djidangwa Faara tə yamid sənda fiya wa, amma nanənya ndanggən fiya heu ko a yanggini a malang ngganda dāhayi ndan kyakhra nda thləmadghən bə.

31 Kəsər dəfang də fara hai nən a ngwang kumarha kəshiirha yi kəkafek tə haar niifdi wur nən. Kyadang də niifdi kowunni a pəpəl tə thləng nən sə ahu mərə."

32 Hərəm nanda sək labara aten thliirha sə ahu mərə, fngya waghən nda, fngya ndanda, "Na minnan sə a nggərgha pərang palthdi kan ya."

33 Tərgha malgha Mbulus kogna yini.

34 Amma fngya mbu samadghən nda tsawanda fa fərkəkafekkya. A hur ndan na Ndiyonisiyus sə

nəghən tal ahur kogna yini, tə nuneefa kəm na thləmnggən Ndamaris tə fingya hangga.

18

Mbulus a Koronti

¹ A kwasamadghən, malgha Mbulus Atina dəgha a Koronti də.

² A mbədi wal tə Yahudarha nən sə na thləmnggən Akila, wan chehweed Pontus. Baghən ba a Italiya kanda tə nukkun Pərisila, kəsər kutəra Kəlaudyus ndanggən Yahudaya heu a mal Roma nda. Dəgha Mbulus də ka a na kanda nən,

³ kəsər nanən targhənni taksa chaama kəla na nanda, tsauka a thləman ndan əna taara nən tə kanda.

⁴ Kala Far Yibrha nən tsə labara tə Yahudaya tə Helenaya ahu kən tsahad Yahudaya, na midghən sə a ləm kanda nən fa.

⁵ Bana nda Sila ba tə Timoti a Makidoniya, dəfgha Mbulus teena hu pər labar Faara hai, naghə a kyadənggən Yahudaya tə ndaarha Yeeso ndəna Kərəsti.

⁶ Amma ngaalang ngganda Mbulus na nda a 'yarghən, dəghanggən tinid də də na a fad luwudghən ndanggən kanda, "A tsauka hakked nun atennun! Mbə dimiyirha sə a fanna wa. Nanənya niya dərha a ki nafiya də mbuwa wa Yahudaya."

⁷ Tərgha Mbulus mal kən tsahad Yahudayina nən dəgha minda ki Titiyus Djustus də, tə tərang shilee Faara teena. Na kwatkirəm nggən tal tə kən tsahadda fa.

⁸ Tərgħa Kəripus mamnda kən tsahad Yahudaya, heu tə wurighən fər nda kəkafek a Chinəm. Fingya Korontiyaya hangga səkka ndən fərkəkafek nda ənang mbaptisəma nda kanda.

⁹ Fardə sə a fidīkrha kyadangga Faara 'ya Mbulus ahu səsəniirha, ndanggən, "A tərəmna wa; duwa mbeedə tə labar wa, a nggasna hai wa.

¹⁰ Niyi tə sa ha, mbə niifa sə dək sa nduwa əno 'ya nən fa wa, kəsər na nafina sə hangga ahu wupəridi ya."

¹¹ Nanən kee, tsauka Mbulus yi hurarha tal tə mbeera, nagha a tsahang labar Faara kanda ha.

¹² Amma a thlakh mbəddi na Nggaliyo ngwamna a chehweed Akaya, wumangga Yahudaya tendan ka a thlengganda Mbulus fa ba nda təghən mbed ngwamna ba ka a ngwang kumarha nən sə.

¹³ Ndanda, "Niifdiya nəghən a ləm fiya fa a tərang shilee nda Faara teena ahu kwamana 'yadana ngyahad nəm."

¹⁴ Nana Mbulus a kalgha sə kee, ndangga Nggaliyo Yahudaya, "Kun Yahudaya, a ndam kəsanggun kamshidiya tə dimiyirha fa nduwa ənadə 'ya na manggən mbuwa wa ngga, kam niya kang thləmaarha kun fa.

¹⁵ Amma nanən nəghən aten tsakh mee ni ahu labara tə aten thləmngya tə kəm ngyahad nun, ngwalaman palthdi tafad nun, mbi ngwa kumarha aten əngya kiya wa."

¹⁶ Nanən kee, rəhanggən kanda də ma kən ngwa kumaddi.

¹⁷ Tərgħa kyakhrang ngganda Sostanus teena mamnda kən tsahad Yahudaya dəkkənda a

kwatkirəm kən ngwa kumaddi. Amma djidangwa 'ya Nggaliyo wa.

Wud Mbulus a Antakiya də na a Suriya

¹⁸ A kwasamad əndiya məngga Mbulus ha a Koronti. Tərgha mal fatakkwaya Yeeso nən kyagha hu kombuwol hai, mbugha nda Pəriskila tə Akila samadghən, dəna nda Suriya də. (Kapa nən wiirha thlərdang də tenggən də a Kankiriya kəsər ka dəfmee ənənən.)

¹⁹ Səla nda a Afisa də, a mbədi malgha Mbulus Pəriskila hai tə Akila. Tərgha ndəghənggi tafadghən kyagha ahu kən tsahad Yahudaya də ka a tsə labara tə Yahudayini.

²⁰ Hwanggənda a məngga ha, amma kargha fa.

²¹ Amma kapa nən wiirha ndənggən kanda, “A nggəm Faara fa, niya nggər wutta ba.” Tərgha kyagha ahu kombuwol hai mal Afisa nən.

²² Tərnən hai a Kaisariya, dəgha ka ndang'ya fatakkwaya Yeeso də na a mbədi a mbərgha a Antakiya də.

²³ A kwasamaddi mənənən ha a Antakiya, thliigha dəgha mbəya də hangga a Nggalasiya tə Pilisiya, naghə a dāng nda fatakkwaya Yeeso sə na a tsawa nda tə kanglanggirha hu chinəm.

Pər Apolos labar Faara a Afisa

²⁴ Na tə Yahudarha sə thləmnggənni Apolos, bagha Afisa ba. Nggətgha ndan a wupəri Aledzandariya, tə mbərmee ni səndə labar Faara kaan.

25 Tsahang nda kwaman Chinəm ha, tə kəm nəghən a tsahang fiya ha tə mbənafarha fa. Tsa-hadghən ha aten Yeeso nəghən məməl. Ko nanən, mbaptisəma yi Yahaya ndən sənnən kee.

26 Kətəranggən ndikrha hai tə kanglanggirha hu kən tsahad Yahudaya. Səkna nda Pəriskila tə Akila ndən aaghən nda a minda kyandan də pərang kwaman Faara nda məməl.

27 Nana mid Apolos dərha a Akaya də, fatakkwaya Yeeso chighang kanglanggirha nda tə kəm chireethleng ngganda fatakkwaya Yeeso də na a mbədi tənə nda thləghən fa. Səlnən mbədədə, thlar fingya nən kaan fərgha kəkafek tə nggayid Faara.

28 Kəsər kaldə Yahudayina mu ngaal nən tə kanda hu yid fiya hangga, kyadanggənən kanda tə ndaarha hu deleewar Faara Yeeso ni Kərəsti.

19

Mbulus a Afisa

1 Nana Apolos a Koronti, tər Mbulus kwamana ahu chehweddi dəgha Afisa də. A mbədani dənən wal fatakkwaya Yeeso sə.

2 Tsahang mee nən kanda, “Fər nun kəkafek thlədun Səsəna tə Pedənda fa wa?” Nggərang ngganda sə, “Awo, kyawan sən ndaarha na Səsənəsə tə Pedənda wa.”

3 Tsakhka Mbulus mee, “Tur yanggi mbaptisəma ənang nanda kun?” Ndang ngganda, “Mbaptisəma yi Yahaya.”

4 Ndagha Mbulus, “Mbaptisəmad Yahaya yi mal dīmiyirha ni. Ndanggən fiya a fərəkəfek nda tə niifa na bayi a samadghən, ndəna Yeeso.”

⁵ Sæk nanda kee, ənang mbaptisəma nda kanda ahu thləm Chinəm Yeeso.

⁶ Dəfang na Mbulus haara kanda teena, bagha Səsəna tə Pedənda tendan hai, na nda a ndikrha tə miiya pak tə kəm na nda thlək labara bagha hai a thləmad Faara kəla annabiya.

⁷ Kanda həshya kumkap səri ni.

⁸ Tərgəha Mbulus kyagha hu kən tsahad Yahudaya də nagha a pər labar Faara tə kanglang-girha yi ndəree mahan, nagha a ləm kanda fa tə thləghang labar Kutəryid Faara kanda.

⁹ Amma fingya kar nda labarghən fa. Na nda a ndikrha mbuwa ngga a pəpal aten kwaman Chinəm. Malangga Mbulus kanda, wiigha tə fatakkwaya Yeeso də nda naarha tsə labara kətsar a mbəd tsaharha ha na a Təranus.

¹⁰ Huraya səri kanda a ənaarha kee, tənə Yahudaya tə Helenaya na tə tsaurhahu chehweed Asiya sæk labar Chinəm.

Wangya Skiva

¹¹ Fərang Faara səsəmnda Mbulus a əna ənwulteengya nən na məmanggən.

¹² Ko ən pa farha nduwa shishimar tsuwargha ndən fa, a dəng ndan haaya də, na nda kənda tə kəm ənkaheeya na a fad ndan a kyarha sə.

¹³ Fingya wumten Yahudaya na a wiirha hai tala-tala kanda a kyang ənkaheeya sə katərang ngganda əna taara hai tə thləm Chinəm Yeeso. Na nda a ndaarha, “Niyi a ndorha hu thləm Yeeso, na Mbulus a pər labarghən, kyosə!”

¹⁴ Wangya həshya məd yi Skiva mamnda firis Yahudaya kanda na a əna əndiya.

15 Fardasə nggərangga ənkaheddi kanda sə, “Səndi Yeeso, tə kəm səndi Mbulus, amma wunni kun?”

16 Tərgəha niifdi na tə ənkahedda fa pərgəha tendan də har kanda nən yanda kal kanda nən mu heu. Dək kanda nən kya nda sə tə daərha ahur mindədi tawalth tə wundiya fa a fad ndan.

17 Səkna Yahudaya ndən tə Helenaya na tə tsaurha a Afisa, tərma nda heu, fərang mamng-girha nda thləm Chinəm Yeeso kaan.

18 Fingya hangga fərgəha kəkəfek kya nda pəpal ba na nda a thlək ən mbəlfəeya ndan.

19 Fa kulaya hangga kyagha ba tə dəleewar kulayid ndan njang ngganda də a yid fiya. Kirasang nanda dəleewar kula yini nən səl wudəbəl rapathlaarha yi beena haru kumnggidghən tuf (50,000).

20 Nanən kee, labar Chinəm aten dərha mbeedə fiya hangga kaan a fərkəkəfek.

Kakyathlaanga a Afisa

21 A kwasamad əndi katəragha hai ya, mid Mbulus dərha Urshalima də, nən a kyagha tə Makidoniya tə Akaya. Ndəghən, “A kwasamaddi dini mbəda də, tsaudə tətə a di Roma də.”

22 Thlən nafiya nən də səri na a dāng sə nda Timoti tə Irastus a 'wa nda mbee, a Makidoniya də, ndəghənggi tsəgha tsəbaku hu chehweed Asiya.

23 Məməlla sayiddi thliigha kakyathlaanga aten takkwa kwaman Chinəm.

24 Tə bəla na nda aarha Ndemetiriyus, na bəl kən dahad Atemis nggu-ngguchit tə wurirha, walang də tar wudəbəla fa bəlya sə hangga.

²⁵ Wumanggən kanda thlēmādghən ba tə fīngya na a əna tur tardī, ndanggən kanda, “Waya, səndunsə nəghəm a wal wudəbəla ahu tar dī kyanəm ya.”

²⁶ Kəla nanun ndən tə kəm səknun na niifdiya Mbulus a ləm fiya fa hangga a Afisa dī ya tə chehweed Asiya heu. Ndəghən, faarya ənana niifa mbə faarya ni wa sam.

²⁷ “Na wad sə mbə ka tar nəm na thlēmnggən a weela də katenggən wa, amma kən dahad Atemis nən a səbrha də, tə kəm Atemis tafadghən na nda a dəfang shilee teena ahu chehweed Asiya heu tə kəshiirha, nən a kədeng mamnggidghən.”

²⁸ Sək na ndan kee, səbgha hur ndan də katərang ngganda ahuhwaarha hai, “Atemis yi Afisaya nən tə mamnggirha!”

²⁹ Tsəbaku hur wupəri heu tsə teena nda. Kəsangga fiya nda Nggayus tə Aristakus kawīya Mbulus a Makidoniya ba, kowunni kəl dəarha mbəd wumteena də.

³⁰ Na mid Mbulus sə a kyagha hur fiya də wumngga hai, amma karang fatakkwaya Yeeso fa.

³¹ Ko fīngya mamngya na hu chehweddi, pashiya Mbulus, thlənang labara nda də a kyadə a mbəd wumten də də wa.

³² Fiya wumngga hai na nda ahu tsə teena. Fīngya na nda ahuhwaarha aten 'ya tətəl, fīngya aten 'ya pak. Fiya hangga səngwanda əndī bangga kanda mbəda ba wa.

³³ Yahudayini puwang ngganda Aledzanda a mbeedə, na a thlək 'ya nən a fiya. Təranggən

harghən sə na a nggasgha fiya hai ka kalanggən kanda sə aten 'ya wumangga kanda hai.

³⁴ Amma sənang nanda hai tə Yahudarha ni, kanda heu tərang ngganda urad ndan sə na nda a mbeela fa yi sayi səri tə ndaarha, “Atemis yi Afisaya nən tə mamnggirha!”

³⁵ Tə chirethla wupəri dī nggasanggən fiya hai wumngga hai ndəghən, “Nafiya Afisa, kəshiirha heu sənda sə wupəri Afisa ndəghənni tə Mamnda Atemis ha, tə shishing ndəghən mukka hai a talara a kəm.

³⁶ Tsaunən kee, mbə ngaala sə ahu palthdī ya wa, nggasama hai a ənadun 'ya kula numaarha wa.

³⁷ Ba dun tə nafini mbəda ba ya, mbə ngaar nanda a kən dahad nəm wa tə kəm sar wa nda dahadnəm wa.

³⁸ A nadə Ndemetirus tə fa taryighən na nda tə billaarha aten kowunni, na kən ngwa kumarha sə, dənda də da nda huhwaarha.

³⁹ Ana 'ya sə pak na minnun a thluwun daama təghən a mbed shingya wupəri də.

⁴⁰ Kəla nanənya, nəghəm ahu waarha a nadəm a mbeela fa kiya wa kəsər ka əngya na a wiirha hai a weeriya. Nanən mbə ten palth kakyathlang də sə ya wa, mbə 'yasə nəm thləkrha aten əndī nun a ənaarha nanənya wa.”

⁴¹ A kwasamaddi ngwalang nən palthghən kal fiya nən hai.

20

Kyad Mbulus Makidoniya hai tə Helas

¹ Ngwalana kakyathlaanga, tərgha Mbulus aah fatakkwaya Yeeso nən, a kwasamaddi fərang nən kanglanggirha kanda, dəgha Makidoniya də.

² Dəgha mbəya də hangga naghə fərang kanglanggirha fatakkwaya Yeeso tə palthya hangga ta səlgha a Helas də.

³ Tsauka a Helas yi ndəree mahan. Nanən a ngwarha fa nən a tərə ahu kombuwol hai ka a dəgha Suriya də, ashe Yahudayini kənanə nda hai na a ənanə 'ya nda fa, tərgha wudgha kyagha tə Makidoniya.

⁴ Nda Sufata wan Farus a Mbiriya, tə Aristakus, tə Sakundus, nafiya Tasalonika, tə Nggayus niif Ndarbə, tə Timoti, kanda nda Tikikus tə Tarofimus, nafiya Asiya, na mindan sə a dənda Suriya də təghən.

⁵ Nafiniya 'wa nda mbeedə kəla kan nda fa a Torawus.

⁶ Ngwalana wutsəfayid mburodi kula mekhna thlen a Filibi tə nggirggi, akwasamad beena tuf dən wal finglyayini a Torawus tsawan a mbədi yi beena məd.

Ngwala mii wii tal Mbulus a Torawus

⁷ A katəra thləttə beena wuman hai ka a ndəghanggan mburodi hai. Tərgha Mbulus pərang labar Faara nən kanda. Na midghən sə mal kanda a dalth mbərha hai dəgha mbeedə tə pər labar Faara ta manad fidikrha də.

⁸ A hu kəndi tənna nda aten shadghən wumnan sa hai na patillaya sə hangga.

⁹ Na niifa sə tsauka hai a kwat kəna thləmnggən Yutikus, na beena a səsang nda a sayiddi na Mbulus a pər labar Faara. Tərgha

térangga beena Yutikus dā, mukka hai a kwat kēndi tēnna nda aten shadghēn yi mahan, tērang ngganda sē mēmēra.

¹⁰ Nanēn kee, tērga Mbulus hweeda hai, bērga ten wanda hai fēbanggēn, ndagha, “A billadun wa, balghēn tē yibrha.”

¹¹ Tērga nggērglēn wutta talara sē kyanggēn mburodi dā hai kyan heu. Dēgha mbeeda tē pērang labar Faara kanda har dalthgha mbērga hai a wiigha.

¹² Tērga nafini tērang ngganda wundēladdi wure dē tē yibrha na nda a ēna wutsēfayirha.

Thliigha Mbulus a Torawus dēgha Militus dē

¹³ Wiigha Mbulus tē saara a Asus dē. Kan kēm dān mbēdadē tē nggirggi ka a tēranggan.

¹⁴ Dēnēn wal kan a Asus, tēranggan tē nggirggi a Mitilin dē.

¹⁵ Dalthna mbērga hai thlen tē nggirggi sēlan Kiyos dē. Nggērna mbērga dathla hai tēdan a Samos dē. A kwasamad beena tal sēlan a Militus dē.

¹⁶ Mbē mid Mbulus sē a ishgha hai a Afisa wa, kēsēr mbē midghēn sē a mbēdgha hai a Asiya wa, nēghēn a yawiirha na a sēlgha a Urshalima dē wed, a nadē a ēnaarha hai a far Wutsēfayid Pentikos.

Ndik Mbulus tē shingya Kēn Faara a Afisa.

¹⁷ A Miletus ni thlēnna Mbulus farha dē a ang shingya Kēn Faara nda bā na a Afisa bā nda walghēn.

¹⁸ Bā nanda walghēn, ndanggēn kanda, “Kun tafad nun sēndun tur tsawud na a sayiddi nani tē

kun ka a fardfi dëfang ni sarna a chehweed Asiya hai.

¹⁹ Ənangđi taara Chinəm kula manang alteena tə thlee hura kəm, ko nanən saadfi kəkərfa fa tə tar mbəlfēerha əneena Yahudaya fa.

²⁰ Səndun sə karwi pərang 'ya kun na thlar kun wa, tə kəm tsahangđi kun ha a pəpal tə wurewure.

²¹ Pərangđi ndən Yahudaya tə fingya mbuwa Yahudaya na a malangganda dīmiyid ndan kyakhra nda thləmad Faara ba fərkəkafek nda a Chinəm Yeeso."

²² "Nanənya, Səsəna tə Pedənda a shik nggi, ka a đi Urshalima də, səngwi əndfi dəgha katərarha hai tə nggi a mbədi wa.

²³ 'Ya sənni sə kee kala wupəri dēni saadə na Səsəna tə Pedənda naarha kəs thləmanna tə ndaarha nda dərha hu porsəna də tə səsaarha na nda a kəla nggi fa.

²⁴ Amma nggi mbiyi a kəlang yibəna kəla 'ya ni wa, na minna sə kee a ngwalanggi tardfi fəree na Chinəm Yeeso a ənee, tar pər Labara na Mbənggən yi nggayid Faara."

²⁵ "Nanənya, səndisə mbusə ahur nun pərang ni labar Kutəryid Faara na nggər na nggi wa.

²⁶ Tsaunən kee, niya pərang ndaarha kun a weeriya mbə hakked niifa sə atenna wa.

²⁷ Pərangđi 'ya kun heu na mid Faara a sənggunən."

²⁸ Kələma altənnun ha tə nafiya fərangna Səsəna tə Pedənda kun a laf kanda nun. Tsawama kəla falafya nafiya Faara. Chibədghən ni hiinən tə far Wanggən.

29 “Səndi sə a kwasamaddi malni kun, na məmereeya a kyarha hur nun hai mba nda a mal chibəddi wa.

30 A hur nun kəm na fngya sə na a thliirha sə thlək palth nggabaarha nda ka a kyang ngganda fngya sə ahu fərkəkafekkiddi, təna nda mbu samandan.

31 Nanən kee kwarama! Dalama teena hai hurarha mahan ‘wawi malang kəs thləman nun nda fidikrha tə yanfaara tə aam yirha wa.”

32 Nanənya wumangdi kun tə Faara tə labar nggayidghən, na mbang tənang kunsə fərang langaarha nən kun heu tə fngya dəfang nən haara teena.

33 “‘Wawi suna wudəbəl niifa nduwa karidghən wa.

34 Səndunsə ənayi taara tə harna kərni fadna sə tə fngya nani tə kanda.

35 A hu əngya ənani heu, kyadang di ndən kun tə ndaarha, tətə ni a əna taara nun kiya tənun thlar fngya mbuwa təghən ha. Nam a dəl teena hai tə palth Chinəm Yeeso ndaanən, ‘Nagha parka sə kaan hu fəra ma thlərha.’ ”

36 A kwasamaddi ngwalang nən labara, bərgha hai tə kanda heu hwan Faara nda.

37 Kanda heu muk tərha nda fəbghən nda.

38 ‘Ya səbangga hur ndandə kaan kəsər ka labarghən ndanən mba nda a nggər nang yirha fa wa. Tərgha dəfang ngganda ahu nggirggi də.

21

Wii tal Mbulus a Urshalima də

¹ A kwasamaddi mal nan kanda, kyan hu nggirggi hai dan Kos də. Dathna mbərha hai sələn Rodes də thlen a mbədi kəm dan Pataara də.

² Dan wal nggirggi na a dərha Finikiya də, kyan sa hai wen.

³ Akwasamad di na nan Sayifurus mbəran də tsanggan a man kodnan də, dan Suriya də. Təran hai a Taya, mal nggirggi da nan ka haarang ngganda rəfrha hai ahurghən.

⁴ A mbədi wal fatakkwaya nan tsawan tə kanda yi beena məd. Nagha Səsən Faara a shik kanda ndang ngganda Mbulus a dədə Urshalima də wa.

⁵ Amma ləghədna ben tsawud nan tə kanda, wudan ban wal nggirggidi dan mbeedə tə winnan. Fa takkwayini heu kanda tə nishyindan tə wanggindan dəfang ngganda kandə ma wupəridi. A mii wuri aamdi bəran hai hwan Faara nan.

⁶ A kwasamad di ndək nan hai tə ndan, kyan hu nggirggi hai kanda kəm wuda nda wure də.

⁷ Dan mbeedə tə winnan a Taya sələn Tolemayis də, a mbədi ndang'ya nan fa fərkəkafekkyā. Tsawan tə kanda yi beena tal.

⁸ Dalthna mbərha hai, nduwan Kaisariya də, tsawan a mindaki Filibus tə pər labar Faara. Nəghən tal ahur nafini məd wur nanda na a ndək ənnarhami də.

⁹ Na wutarayighən sə fada na nda thlək 'ya na a katərarha hai a mbee.

¹⁰ A kwasamaddi tsau nan a mbədi yi beena hangga bagha annabi ba a Ndjudiya thləmnggən ni Anggabus.

¹¹ Bana Anggabus thləman nan ba, təranggən ən kənda mu Mbulus, kənanggən saryighən tə

haryighən təghən. Tərgħa ndəghən, “Ndagħa Səsən Faara, ‘Na mamngya Yahudaya a kənanğ nda tə ən kən muwa kəla yandīya a Urshalima fərangğənda nafiya mbuwa wa Yahudaya.’ ”

¹² Səknan ndən kee, kan tə fīngya fatakkwaya na a mbədi, hwan Mbulus nan a dəddə Urshalima də wa.

¹³ Amma ndagħa Mbulus, “Kama nun a tərħa? Kun a thleng hurna! Nggi ngwadi fa mbə ka muweegħanda hu porsəna də a Urshalima kee wa, amma a məri ka Chinəm Yeeso.”

¹⁴ Mbang ngwanan kyakhrang hurghən hai, ndan kee, “Kəl ‘ya ənana Faara.”

Səl Mbulus a Urshalima də

¹⁵ Akwasamad əndīya ngwanggan rəf yinan dan Urshalima də.

¹⁶ Fīngya fatakkwaya na a Kaisariya mbunda samannan. Dənda tə kan minda ki Manason də, tə Sayifurus tal ahur fatakkwaya kətəm.

¹⁷ Səl nan Urshalima də thləgha fatakkwaya kan fa ngga.

¹⁸ Dalthna mbərħa hai, kan nda Mbulus dan thləmad Yakubu də, shingya Kən Faara heu na nda a mbədi.

¹⁹ Ndagğa Mbulus ‘ya kanda pərang ‘ya nən kanda heu ənana Faara ahur nafiya mbuwa wa Yahudaya ahu targħən.

²⁰ Sək nanda əndi kee fal Faara nda. Tərgħa ndang ngğanda Mbulus, “Nannan, wan man, Yahudaya hangga fərgħa kəkafek, kanda heu tər mindan sə a takkwa ngyakhrħa Musa.

²¹ Amma pərang ndan kanda tə ndaarħa, na tsahang Yahudaya ha na tə tsaurħa ahur fīngya

mbuwa wa Yahudaya a malangganda tsahad ðeleewar Musa. Nana a ndang nda kanda a thleng nda muwa wanggindan wa nduwa kəm takkwa əntin nəm nda wa.

²² Nanənya ma nəm ənaarha? Kəsər na nda a sək ndaarha kəkafek banna ba.”

²³ Nanən kee əno 'ya nan a thləworha. Na nafiya sə fada a thləman nəm a mbədiya dəfgha mee.

²⁴ Duwadə tə kanda ahu Kən Faara də yi Yahudaya də wumteena tə kanda ahu tsuthlang kanda də tə kəm tii wudəbəl thlərəttə ndan. A ənanna kee na fiya sənda sə palthdi na nda a səkrha atenwa nggabaarha ni, sa kəm əna taara na tə 'ya ndaana ngyakhrha Yahudaya.

²⁵ “Amma fatakkwaya mbuwa Yahudaya, chireethleng dan kanda də tə ndaarha: A malang ngganda əna 'ya mii thleng nanda daharha, tə saa faara, tə kii mabi tefreng nanda uradghən tə kulafayirha.”

²⁶ Dalthna mbərha hai harangga Mbulus nafini tsabanggən fadghən də heu tə kanda. Tərgha dəgha hu Kən Hwan Faara də yi Yahudaya ka a pərang ndaarha nən kanda bad far ləghəttə ben tsabrha fandan ba, fardə ni na nanda a əna sataka a kowunni ahur ndan.

Kəsang nda Mbulus

²⁷ Takhna bəndi məd a ləghəttə, fingya Yahudaya bagha ba a chehweed Asiya na Mbulus nda ahu Kən hwan Faara yi Yahudaya. Shik fiya nda a kəsang ngganda,

²⁸ tərang ngganda urad ndan sə, “Nafiya Isəreela, daaman kan sə! Niifdani ya na tsahang fiya ha heu ko a yanggi ni aten tsan nafiənəm tə

ngyakhre nəm tə mbədiya kəm. Mbə kee ma wa ba da ba tə Helenaya a kən da ba ya nagha a səbang nda mbəda də na tsətsabadə ya.

²⁹ Nanda Trofimus tə Afisarha ahu wupəri tə Mbulus tamngga nda ndaarha ba Mbulus təghən kən hwan Yahudaya ba.”

³⁰ Thliigha wupəridi kahad na nda a kyarha ba a mbəya ba dədamən. Kəsang ngganda Mbulus kahang ngganda kəsha ba ma kən hwan Faardi nggəlang ngganda kwatkirma kəkar.

³¹ Nana mindan a bəlang ngganda, səlgha labara thləmad mamnda sodjaya Roma də tə ndaarha wupəri ahu tsəteena.

³² Tsu kee har fingya sodjaya nən tə mamnggindan daa nda mbəda də wumna fiya sa hai. Nana fiya mamnda sodjadi tə sodjayighən, malang ngganda dək Mbulus.

³³ Ndagha Mamnda sodja yini a kəsang ngganda kərang ngganda tə wuyiwurya səri. Tərgha tsakh mee nən tə wunni ndəghən mani ənənən.

³⁴ Fingya ahur fiya wumngga hai thlək 'ya nda kiya, fingya kəm pak. Nanən mamnda sodja di walwa kəkafekkid palthdi wa kəsər ka mbeela, ndəghən a dənda tə Mbulus a mbəd tsawud sodjaya də.

³⁵ Dəna Mbulus a mbəd tərə sə, kakyathlaanga mulda hai kaan, tərgha tərangga sodja yini ura ka hang nda fiya.

³⁶ Fiya wumngga hai na a mbu samad ndan tərang ngganda urad ndan sə na nda a ndaarha, “Bəla man, bəla man!”

Kalang Mbulus fiya sə wumngga hai

³⁷ Na sodja yini a dərha tə Mbulus a mbəd ndan də, tsahang mee nən mamnda sodja yini, “na nggəm fa a kaloyi sə wa?” Nggərangga mamnda sodja dā sə, “Mbang na mii Helenarha wa?”

³⁸ Mbə sa ni tə Masar di thlengga yanda tə kəm bangga fa bəl faaya haru kumnggidghən fada a kaheerha ba ahu bənggini mbərgha də wa?”

³⁹ Nggərangga Mbulus sə, “Nggi tə Yahudarha ni, bayi ba a Tarsus na a chehweed Silisiya, wupəri na manggən. Niya hwan sa, male kalanggi nafina sə ya.”

⁴⁰ Wal nən kwamana a haar mamnda sodja di, ishgha a mbəd təra tərang haara nən fiya sə a nggasa nda hai. Nggasa nanda hai, ndanggən kanda tə mii Aramayarha:

22

¹ “Kun na wanmanggina tə chinggina keema thləmaarha fa pərang əndani kun katəragha hai, ka kyadəng ndaarha ni kun əna wii ‘ya na dīmi wa.”

² Sək nandan kalang də kanda sə tə mii Aramayarha, nggərganda nggasa titib.

³ Tərgha Mbulus ndanggən kanda, “Tə Yahudarha ni nggi, nggətgha nda nggi a Tarsus, a wupəri Silisiya. Manggi sə a Urshalima, a kamu Nggamaliyel ni tsaha ni əngya heu aten ngyakhrha tə əntin chingginəm. Sərəkdi fərang mamnggirha Faara, kəla nanun a ənaarha a weeriya.

⁴ Səsang di nafiya na a takkwa kwaman Yeeso. Nggi a fər kanda a bəlang ngganda kanda, nggi

a kənanɡ nda fiya həshya tə nishya, muwanggi kanda ahu porsəna də.

⁵ Mamnda Firistayini tə kwagnaya həu na nda pər 'ya atenna. Kəsər a haar ndan ni thləni deleewar di a bənggəni wanmangginəm bə Yahu-daya na a Ndimaska. Dəni mbədədə ka kəsanggi fatakkwaya, a bəe tə kanda a Urshalima bə, ka a səsang ngganda kanda."

⁶ "Nani aten kwamana, takhdi a səla Ndimaska də yanfaara a sərəkra, tərgha djargha kukwaryirha a mbəda hai nani sə.

⁷ Fəli hweeda hai sək urarha ni a ndeerha, 'Shawulu, Shawulu, kama nda na a səseerha?' "

⁸ "Nggini na Yeeso tə Nadzarat na a səsang nda."

⁹ Nafini na a thləmadna nanda kukwaryiddi, amma sənangwanda uradda hai na kalee sə wa.

¹⁰ "Tərgha tsakh mee ni ndee, 'Chinəm, ma ni ənaarha?' Ndagha, 'Thliusə, kyo ahur Ndimaska hai, a mbədani nanda pəro 'ya na a ənaarha.' "

¹¹ "Kwamadi ka djarra kukwaryidda hai, nafini nani tə kanda ndən kəsgha harna ahur Ndimaska də.

¹² Na niifasə tə tsaurha a mbədi thləmnggən Hananiya, bəgha thləmanna bə. Niifani na a tərang shilee Faara teena tə kəkafekkirha tə kəm a laf ngyahad nəm, Yahudaya həu a falghən.

¹³ Bəgha thləmanna bə ndeeghən, 'Wanmana Shawulu, no mana hai!' Tsu a mbədi kee nee a naghən."

¹⁴ Tərgha ndagha Hananiya, "Faara yi chichiyinəm wurdə sa ka a sən 'yana na midghən tə kəm na Nggayid Yanda na sək uradghəna.

¹⁵ Na a tsaurha tē pēr labarghēn dē a fiya heu aten 'ya naa nana tē sāk nana.

¹⁶ Nanənya mana a kəlaarha? Thliusə əno mbaptisəma nda tsabo dīmiyid wa nda dē tēna naarha aah thlēm Chinəm."

¹⁷ "Wud ni a Urshalima dē, nggi a hwan Faara ahu kēn Yahudaya kyadeegha Faara 'ya ahu səsəniirha.

¹⁸ Na Yeeso ni a ndeerha, 'Thliu sē kəkar! Malu Urshalima wed, kəsər nafini a mbədiya mba nda fərkəkafek tē labardi na a thləkrha atenna ya wa.' "

¹⁹ Nggi kəm ndee, " 'Chinəm, nafini ya səndasə ni naarha dərha hu kēn tsaharha dē tətəl, tətəl nggi a kənanng tē dək fīngya fərgha kəkafek a sa.

²⁰ Bəlang nanda tē pēr labar wa Istifanus, nggi tē altenna kət a mbədi, kənanng pama ni kanda mu, nggi kəm kəlagha karid nafina ha bəlangga.'

²¹ "Tərgha Chinəm ndeeghən, 'Duwadə, niya thlən sa a mbərha dē iunggən a thləmad nafiya dē mbuwa wa Yahudaya.' "

²² Nafini wumngga hai kang thləmaarha nda Mbulus fa ta mii ngwala palthghən bə. Tərgha tərang ngganda urad ndan sē, "Weema tē niif diya dūn bəlang nda! Kamngwa a mal kamshi dā nēm tē yibrha hu kəshiirha ya wa!"

²³ Na nda a huhwarha kanda a muwang parkoyindan dē, nanda a thleng tēniirha sē.

Kyad Mbulus fadghən tē Romarha ni

²⁴ Nanən kee, mamnda Sodja Romađi ndagha a dēnda tē Mbulus a mbəd tsawud sodjaya dē a tsahang mee nda ha tsadaghən nda tē wutəterha,

ka a sən 'ya nda katəragha hai na fiya a huhwarha kee.

²⁵ Amma a kwasamaddi kənaŋ nanda ka tsadaghən nda, tərgha ndangga Mbulus mamnda sodja na kət a mbədi, “Ashe nən məməl ndana ngyakrha a tsada niifa nda tə Romarha, sa kula ngwang kumarha sə wa?”

²⁶ Səkna sodja Roma yi ndən kee, tərgha dəgha thləmad mamndəda də ndanggən, “Mana ənaarha miya? Niifdiya fa tə Romarha ni,”

²⁷ Tərgha mamndədi ndanggən Mbulus, “pəre kəkafek, tə Romarha ni sa wa?” Nggəmannga Mbulus, “Ghəng.”

²⁸ Tərgha ndagha mamndədi, “Nggi fa tiidi wudəbəla hangga ka a tsawi tə Romarha.” Ndagha Mbulus, “Nggi nggəta tə Romarha ni.”

²⁹ Nafini na mindan sə a tsahang mee nda ha nggəranda samarha də tsu. Mamndədi tə altenggən sənnənsə Mbulus tə Romarha ni tərəmngga, kəsər 'wadə teena ndadə a kənaŋ ngganda tə kəm tsadaghənda.

Mbulus a mbed kognaya

³⁰ Dalthana mbərha hai mamndədi na midghən a sən kəkafekkid huhwad Yahudaya aten Mbulus, tərgha kwasanggən hai, aah mamngya firistaya nən tə kognaya heu a wuma nda ba. Tərgha baghaba tə Mbulus ishanggən a mbendan.

23

¹ Tərgha Mbulus irang yirha nən kognayina fa ndagha, “Kun wanmanggina, ngwalangdi tarnə a

Faara ahu kwamana na mämөл heu ta weeri да fa ya."

² Säkna Hananiya palthdi keeghän kee ndanggän nafini na tsau тө Mbulus fa a mbighända.

³ Tərgha Mbulus ndanggän, "Na Faara a mbi sa, sa fad kənna ni kəmonda тө penti pəpet, tsauna a mbədi nana a ngwe kumarha sə aten ngyakhrha, amma sa тө altenwa hwasang na ngyahaddi ndana a ndək nggi nda!"

⁴ Fingya na kəkət tsau тө Mbulus fa ndang ngganda, "Firis na manggän yi Faara ndəna 'yaara?"

⁵ Ndangga Mbulus kanda, "Wanmanggina səngwi sə ndəghənni firis na manggän wa, kəsər ndagha deleewar Faara, 'A thləkna 'ya na dīmi aten mamnda nafiwa wa.' "

⁶ Kəlaana Mbulus hai, fingya kognaya Sadukiyaya ni, fingya kəm Farisaya, təranggän uradghän sə ndagha, "Wanmanggina, тө Farisarha ni nggi, chichiyina wai kee. Niyi ahu kəkərka kəsər ka nana mbərsad na aten thliirha sə ahu mərka."

⁷ Ndana Mbulus kee, thliigha kakyathlaanga sə a pathlang Farisaya тө Sadukiyaya, ndəkka kognayina hai mbədghän səri.

⁸ Kəsər ndagha Sadukiyaya mbə thliirha sə hu mərka wa, mbə fathlängya sə wa, nduwa sə səngya, amma Farisaya fər nda kəkafek тө ənggini həu.

⁹ Tərgha thliigha kakyathlaanga sə kaan, fingya fa maləmgya ngyakhrha Musa na Farisaya thlii nda sə kət ngaala nda тө kanglanggirha. Ndanda, "Nawan 'ya na dīmi a fad niifdiya wa. Ana sə səna ni nduwa, təthlənda Faara ndikka təghän wu?"

¹⁰ Kakyathlang di mul da hai kaan har mamnda sodja di tərəmngga na da nda thlusang nda Mbulus hai kushir-kushir. Ndanggən sodja yini a da nda tərang Mbulus tə kanglanggirha ma thləmad ndan, ba nda təghən mbəd tsawud sodjaya ba.

¹¹ Tsəna fidikrha hai ishgha Chinəm kət a thləmad Mbulus ndanggən, “Ishiu tə kanglanggirha, kəla pərna labarna a Urshalima, tsawo da fa təta a pərhəna a Roma.”

Kənanng nda hai a bəlang ngganda Mbulus

¹² Dalthna mbərha hai, kənanngga Yahudayina hai tə dəf mee mba nda a həbrha nduwa saarha wa kəl ma bəlang nda Mbulus.

¹³ Nafini ənagha tar mbəlfeddi kal nda kumnggit fada.

¹⁴ Dənda thləmad mamngya firistaya də tə shingya ndanda, “Kənanng dan hai tə dəf mee tə ndaarha mban a həbrha tə sarha wa kəl ma bəlang dan Mbulus.

¹⁵ Nanənya, kun tə kognaya ndaman mamnda sodjaya a bagha təghən a mbed nun ba, kəla na minnun sə a nggərwun tsahang mee ha ngga, kanggi kəm nan nggungwa fa a bəlanggan kapa nən barha ba.”

¹⁶ Amma səkna yangan Mbulus pathla di kənanng nanda hai, dəgha mbəd tsawud sodja yina də pərang nggənən Mbulus.

¹⁷ Tərgha Mbulus aah tal nən ahur sodja Romayini ndanggən, “Duwa tə wundəladdi a thləmad mamnda də na pathla sə na midghən pərang nda.”

¹⁸ Nanən kee, sodjadi təranggən wundəladdi dəgha təghən thləmad mamndəda də. “Mbulus

wan tē porsēndiya, ndēn aagha nggi, hwan nggi nēn a bee tē wundēladdi a thlēmād wa bā ya, kēsēr na 'ya sē miighēn nēn a pērōrha."

¹⁹ Tērgħa mamndēdi kēsanggēn har wundēladdi dēgha tēghēn man patu dē, tsahang mee nēn ha, "Mani a mii wa?"

²⁰ Ndagħa, "Mamngya Yahudaya kēnang nda hai nanda hwan sa dēna tē Mbulus a mbed kognaya dē a binda, kēla na mindan sē a nggērgħa nda tsahang mee ha ngga.

²¹ Amma a nggēmang kanda fa wa, kēsēr fiya kal nda kumnggit fādā tsēb nda hai ka a bēlang ngganda. Nanēnya dēf nda mee mba nda a hēbrħa tē sarħa wa kēl ma bēlang nda. Na nda a kēla sa fa kee a nggēmana fa,"

²² Tērgħa mamndēdi kēs thlēmādgħēnēn ndanggēn, "Ma pērang nan niifa tē ndaārħa thlēyēd nan wa."

Thlēnang nda Mbulus a thlēmād Ngwamna Felis dē

²³ Tērgħa aagħa mamnda sodja yini sēri ahur sodjayighēn ndanggēn kanda, "Ngwama fa kēsēr nun a dērħa Kaisariya dē a fidikrħa, tē sodjaya haru kumnggit sēri, tē sodjaya a kēsēr pērsaya kumnggit mēd, tē sodjaya na yanda tē peela haru kumnggit sēri.

²⁴ Kadaman pērsaya Mbulus sē nēn a tērħa dūn tēghēn thlēmād Ngwamna Felis dē kula 'ya tsēwargħēn."

²⁵ Tērgħa chireelth dēleewar dā nēn ya a ngwamna:

26 A har Kalaudiyus Lisiyas, a Alviri, Ngwamna Felis. Nda 'ya fa hangga.

27 “Kamshidiya, kəsang Yahudaya, takh nda a bəlang, diya də tə sodjaya kəkar thlanggi sə, kəsər səkdi ndaarha tə Romarha ni.

28 Na minna sə a sən 'ya ni ənanən ndən dənəi təghən a mbed kogna yindan də.

29 Walanggi əndi ndana nda ənadə nəghən aten ngyahad ndan ni, amma əndi nda nanda ənadə tsəkkwa a kənanng ngganda nduwa bəlang ngganda wa.

30 Ndee nanda kənanng nda mee na nda a bəlang nda, ndən thlənanng ni a thləmad wa bə kəkar. Tə kəm ndang nggi nafini huhwaagha ndən a pəro ənda nda ənanən.”

31 Nanən kee, sodja yini tərangganda Mbulus a Antifatiris də a fidikrha kəla ndang nanda kanda.

32 Dalthna mbərha hai mal sodjaya na a tər pərsaya dənda mbee də təghən, kanda nggi kəm wuda nda mbəd tsawud sodjaya də.

33 Səlna sodja yini na tər pərsaya a Kaisariya də, fərang deleewar da nda ngwamna, mal Mbulus nda a harghən.

34 Karatang na ngwamna deleewardi, tsahang mee nən Mbulus tənən tə tsaurha a manggi. Səknən ndaarha nən a Kilikiya,

35 ndagha, “Niya ko thləmaarha fa a bəd nafina bə huhwagha sa.” Tərgha ngwamna ndagha a kəsghən nda ha ahu porsəna na a wuri ki Hirdus tən nən.

Ngwang nda kumarha Mbulus a mbed Felis

¹ Akwasamad beena tuf tərgha mamnda Firis Hananiya bagha ba tə fīngya mamngya Yahudaya, tə kəm tə təngwa kumarha nanda aarha Tartulus, a huhwa Mbulus nda a mbed ngwamna.

² Aah nanda Mbulus a kəndə, katərang ngga Tartulus huhwa Mbulus hai a mbed ngwamna ndagha, “Alfari, tsaudan dədemnggirha kaan a kamuwa, kəsər sa na kəlarha mbeedə, mbedeng na əngya hai ahu chehweddiya.”

³ “Kəsər ka ənggini na heu ya, Alfari, nan tə usaarha kaan a thləmadwa də.

⁴ Amma mbə midna sə a dahanggi midwa də wa, hwanni sa a kee thləmaarha na fa tə 'ya niya pərərha aten niifdiya.

⁵ Walang dān kamshidīya na pəpeethla sə miighən, nən bārha tə kakyathlaanga a pathlang Yahudaya ba ko a yanggini ahu kəshiddīya. Ndəghənni mamnda aten Nadzaraya ndəna nafiya na mbu samad Yeeso.

⁶ Har ma na midghən sə a kyalgha tə Kən Faara na a Urshalima, ndəghənni kəsang nan.

⁷ *

⁸ A ranna mu palthda ha ya na walang kəkafekkidghən tafadwa.”

⁹ Yahudaya kəm kərang nda pama kanda mu, nggəma nda fa tə ndaarha nəghən kee.

¹⁰ Fərang na ngwamna kwamana Mbulus a kalgha sə, ndagha, “Alvari, səndi sə sani tə ngwa

* **24:7 24:7** Fingya chirethya na nda tə mbədghən 6b ndaanən: Ndaan kwang a ngwang kumarha nan sə kəla ndaana ngyahad nan. Tə kəm mbədghən 7 ndaanən: Amma mamnda Lisiya bagha ba thlangən sə a har nan tə kanglanggirha.

kumarha yi chehweddiya yi huraya hangga; tə wutsəfayirha niya kyang altenna sə.

¹¹ A rad na mughən ha ngga na sənda sə kalwa beena kumkap səri dəni Urshalima ka hwan Faara də wa.

¹² Nafiya huhwagha nggi nawa nda nggi a ngaala tə niifa ahu Kən Faara na a Urshalima wa nduwa kəm thlenggi kakyathlangu ahu kən tsahad Yahudaya wa, nduwa kəm ahu wupəri wa.

¹³ Mba nda mbang kyado 'ya huhwana nda nggi atenggən wa."

¹⁴ 'Ya tal nggəmni fa atenggən, niya takkwa Faara yi chichiynəm tə kwamandi nda nanda mbə kəkafek ni wa, tə kəm niya fərkəkafek ahu 'ya chireethläng nanda ha a deelewar ngyakhrha Musa tə deelewar Annabiya.

¹⁵ Fərđi kəkafek a Faara, kəla ənana nafini ya, tə ndaarha na thliirha sə ahu mərri, nda nafiya ənagha nggayirha tə fa mbəlfeeya.

¹⁶ Nanən kee, djitiirha na a tsawi tə nggayirha a mbed Faara tə fiya.

¹⁷ "A kwasamad huraya hangga, bee Urshalima ba tə ən fərri nafina a fa yamiiya tə kəm əna sataka ni a Faara.

¹⁸ Nafini huhwaagha nggi nanda nggi ahu Kən hwan Faara na a Urshalima nani a ngwalang tsabang altenna də. Mbə fiya sə wumngga hai a thləmanna wa tə kəm mbə kakyathlaanga sə wa.

¹⁹ Amma na fingya Yahudaya sə bagha ba a chehweed Asiya a mbədi, ana 'yasə a mii ndan na nda a thləkrha atenna, kamdə nanənya a na nda a mbədiya.

20 Tsahang mee nafini na a na a mbədiya dīmiyid ma walna kognaya Yahudaya atenna,

21 ana palth dani thləkni na tətəl keeya, tərang ni uradna sə a mbed ndan tə ndaarha, 'A ten palth thliirha sə hu mərri na nanda a ngwee kumarha sə a mbed nun a weeriya.' "

Kəs nda Mbulus ha a Kaisariya

22 Felis kəm səndə əngya hangga aten kwaman Yeeso, ishanggən ngwa kumaddi ndagha, "Kəl ma bəd mamnda Lisiyaya ba 'wan ndən ni a ngwalang ngwa kumad nun."

23 "Ndangga Felis mamnda sodja Romaya a kəla Mbulus nən ha, amma malanggən kal farha nən hai tə kəm a 'yadang də kwamana pashiyighən a fərang 'ya nda na midghən wa."

24 Akwasamad bəngya ngguchit, bəgha Felis ba tə nukkun Durusila tə Yahudarha. Thlən farha nən a ba nda ba tə Mbulus, kang thləmarha nda fa thlək nən pathla aten fərəkəkafek a Kərəsti Yeeso.

25 Nana Mbulus a tsə labara tə kanda aten nggayirha, tə kəs alteena, tə kəm ngwa kumarha na bayi. Kəsgha hərəenga Felis ndagha, "Tsəkədə kee nanənya wiu. A walđi kwamana niya nggər aagha sa ba.

26 Na midghən sə a fərangga Mbulus wudəbəla, nanən kee nagha a thlən farha a thləmadghən də atenggən, atenggən nagha a tsə labara təghən."

27 A kwasamad hurarha səri, Pokiyus Festus tsaukwa ngwamna a megged Felis. Felis kəm na midghən sə a wal nggayirha nən a mbed Yahudaya malanggən Mbulus ahu porsəna.

25

Mbulus a mbed Festus

¹ Akwasamad mbeena mahan səl̥na Festus a Kaisariya ɓa ka a kəs targhənnən yi ngwamna, thliigha a Kaisariya dəgha Urshalima də.

² A mbədani huhwaana mamngya firistaya tə fingya mamngya Yahudaya Mbulus a mbedghən.

³ Hwan Festus nda kəkar a wudang ngganda Mbulus Urshalima də kəsər ngwanda fa a tsəbghən nda fa a kwamana ka bəlang ngganda.

⁴ Amma Festus nggəranggən kanda sə ndagha, “Kəs nda Mbulus ha a Kaisariya, nggi tafanna tsəbaku niya dərha mbəda də.

⁵ Fingya mamngginun mbu samadna nda dā nda thlək 'ya atənggən, a ənadə 'ya na dīmi huhwa ghənun.”

⁶ A kwasamaddi tsaunən mbeena uvada nduwa kum tə kanda, wudgha a Kaisariya də. Dalthana mbərha hai kyagha kən ngwa kumadghən də ndagha a ɓang Mbulus ɓa.

⁷ Səl̥na Mbulus ɓa, Yahudayini ɓagha ɓa a Urshalima thlii nda sə muwang ngganda madufu, na nda a dāhang palthya fa, mbuwa kəkafek.

⁸ Amma Mbulus ngaal ənggina nən thlək nanda atənggən ndagha, “Ənayi 'ya na dīmi aten ngyakhrha Yahudaya, nduwa a Kən hwan Faara na a Urshalima, nduwa a Kaisar wa.”

⁹ Tərgha Festus, na midghən sə a əna 'yanən na a mbənanggən Yahudayini, ndanggən Mbulus, “Na midwa sə a dəna Urshalima də dī nggo kumarha sə aten əngginiya wa?”

¹⁰ Nggə mangga Mbulus, “Nanənya niyi a kən ngwa kumad Kaisar, mbəda niya kamngga a

ngwee kumarha nda sə. Mbə 'yasə na dīmi ənang ni Yahudaya fa wa, sa tə altenwa ma sənnasə.

¹¹ Ana 'yasə na dīmi ənani kamngga a bəleewun, karwi fa wa. Amma ana palthyini deheena Yahudayina fa ya mbə kəkafek sə wa, mbə niifa sə tsəkka a fərang nggi nən kanda wa. Niyi a hwan Kaisar!"

¹² A kwasamaddi kənang na Festus pathla hai tə kogna yini, ndanggən Mbulus, "Hwanna a nggərgha huhwad wa a mbed Kaisar də, na dərha mbed Kaisar də."

¹³ A kwasamad bəngya ngguchit, Kutəra Anggiripa tə wan man Mbanis banda Kaisar ba ka ba nda ndang Festus aalee.

¹⁴ Nanən na nda a məndaha a mbədi, tsəgha Festus labara aten ngwa kumad Mbulus tə kutəra. Ndagha, "Na niifa sə a mbədiya malena Felis ahu porsəna.

¹⁵ Nani a Urshalima, mamngya firistaya tə fīngya shingya Yahudaya huhwanda niifdiya na a ngwang kumad mərri ni sə.

¹⁶ Ndanggi kanda, mbə əntin Romaya ni kənang nggəm niifa kapa nəm ngwang kumarha wa, kəl ma fərang dəm kwamana kalgha sə aten əndi huhwa na ndan kamanggən ka a thlanggən fadghən sə."

¹⁷ "Ba nanda tə nggi mbəda ba ya, mbəd wii hai tə palthdi wa, amma dalthna mbərha hai thlən farha ni bēe niifda nda ba.

¹⁸ Thliina nafina sə huhwaagha ndən, mbə pathla sə na dīmi thlək nanda atenggən niya kya numaarha wa.

¹⁹ Ameyedghən, na palthya sə yi ngaala thlək nanda aten takkwad ndan tə kəm niifa mərgha na nda aarha Yeeso na Mbulus a ndaarha nəghən tə yibrha.

²⁰ Wuleegha 'ya na a ənee na a ramu palthda ni ha ya, tsakh mee ni tənən nggəm fa dəgha Urshalima də da nda ngwang kumarha sə a mbədi aten palth yini ya.

²¹ Amma ndagha Mbulus a malghən nda ahu porsəna, kəl sayiddi ngwalang na Kaisar ngwang kumarha. Nanən kee fərghəni a kəsghən nda ha ta sayiddi niya thlənanggən Kaisar də."

²² Tərgha Anggiripa ndanggən Festus, "Na minnasə a sək fad niifda ni ya tafadna." Nggərangga Festus sə, "A binda na sək fadghən."

Mbulus a mbed Anggiripa

²³ Dalthna mbərha hai səla nda Anggiripa ba tə Mbanis tə karid kutəryid ndan fa nagma fiya a fərang mamnggirha kanda, mamngya sodjaya tə mamngya wupəri di a samad ndan. Thlängga Festus farha a kya nda ba tə Mbulus.

²⁴ Ndagha Festus, "Kutəra Anggiripa, tə fingya na a mbədiya, nadun niifdiya! Yahudaya heu huhwan ndan a mbenna a Urshalima tə mbədiya kəm na mindansə a bəlang ngganda.

²⁵ Amma kəlang ni nawi 'ya ənanən tsəkka a bəlang ngganda wa. Nanən kee, ndəghən a da Kaisar ngwang kumarha sə, ndən ndani niya thlənang a Roma də.

²⁶ Amma mani a chireethleng nda Kaisar də? Kəsər mbə pathla sə tefen kəsang ni təghən wa. Nanən kee, ndən bəni təghən mbennun ba heu,

mbə kəla sa mawa kutəra Anggiripa, a radəm mughən ha ngga, niya wal 'ya niya chireethleng nda hai.

²⁷ Kəsər ahu numadna mbə məməl thlənanng nda niifa na ahu porsəna a Kaisar də kula 'ya dīmi atenggən wa.”

26

¹ Tərgħa ndangga Anggiripa Mbulus, “Fəronda kwamana na a kalana sə.” Tərangga Mbulus haarghən sə katəranggən ndikrha hai ndəghən,

² “Kutəra Anggiripa, pet fanna a weeriya mbang ni isha a mbedwa ka a kyanggi altenna sə aten palthya thləkna Yahudaya atenna.

³ Nanən sənang əntin Yahudaya hai tə fīngya əngya na nanda a ngaalang nda teena. Nanənya niya hwan sa kərsu kee thləmaarha na fa.

⁴ “Yahudaya heu sənda tur tsawud na ka nggi ngguchit, ka a katəradghən a kyanan, tə kəm a Urshalima.

⁵ Ka kətəm sənda nggi na nda mbang thlək 'ya atenna, ana mindan sə, ahu takkwa kəkafekkid nan, tə Farisarha ni nggi.

⁶ Nanənya niyi a mbedwa ka a ngwee kumarha na kəsər fərđi kəkafek tə 'ya ndangna Faara a chichiynəm ka kətəm.

⁷ Nda fədīkrha tə yanfaara tur yinəm kumkap səri dəfang nda shilee Faara teena kaan, kanda a kəla parka fa ndanən. Kutəra Anggiripa, kəsər ka numaddiya, fīngya mamngginəm ndən huh-waanda nggi.

⁸ Mani nən naarha sə ahur nun na ndaarha mbə ənaarha hai thlengga Faara mərya sə wa?

⁹ “Wadī numad ndaarha a əna 'yani heu ni mbang ka a 'yada thlēm Yeeso ni tē Nadzarat.

¹⁰ Əndani ənani a Urshalima. Tə səsəmnda mamnda firistaya muwangdi fatakkwaya Yeeso ahu porsəna də. Har ma nggəmdi fa a bəlang nda kanda.

¹¹ Saara hangga ni naarha kyarha hu kən tsa-haya Yahudaya də ka a səsang ngganda kanda, tə kəm ni naarha thlēghang palthya kanda fa na dīmi. A hu təbənggid na a tendan, ni dərha hu chehweed kəshi də nee a səsang kanda.”

¹² “Fardasə nggi ahu kwaman dərha Ndimaska də, nggungwa fa tə səsəmnda mamnda firistaya.

¹³ Yanfara a sərəkra, Alvəri, nani hu kwamana, na kukwaryirha ni a talara hai, kukwaryidghən kaldə yanfaara, djargha tenna hai tə kawiyina.

¹⁴ Kan heu fəlan hweedə hai, sək urarha ni tə mii Aramiya, ‘Shawulu, Shawulu, kama nda na a səseerha? Nəghən pədagħən a fadwa a yana aten 'ya na minna.’

¹⁵ “Tərgha tsakh mee ni, ‘Wunni sa Chinəm?’ Ndagħa Chinəm, ‘Nggini Yeeso na a səsang nda.

¹⁶ Nanənya thliusə! Kədō ni fanna ka a furo taara ni (mafayirha ni) tə kəm pər ənda na nana tə 'ya niya kyadorha.

¹⁷ Niya hərworha a haar nafiwa tə fingya mbuwa Yahudaya. Niya thlən sa a thləmad ndan də,

¹⁸ də inang yiya ndan də tə kəm kyakhrangga kanda ahu kukwaryirha ba. Thlangga kanda sə a haar Sheetan bəna tə kanda a thləmad Faara bə tənə nda wal chakh dīmiyirha a thlədang ngganda kanda ahur nafiya Faara hai fərgha kəkafek

a nggi.' ”

¹⁹ “Nanən kee, Kutəra Anggiripa, nggəm dī fa tə səsəniddī bağha hai a talara.

²⁰ ‘Wayi katərang pər labar Faara hai a Ndimaska, tə a fīngya na a Urshalima tə chehweed Yahudiya heu tə kəm nafiya mbuwa Yahudaya, tə ndaarha a malang ngganda dīmiyid ndan kyakhra nda thləmad Faara ba a əna əngya nda kyadgha ndaarha malang nda dīmiyid ndan.

²¹ Ndəghənni kəseena Yahudaya a pəpal Kən Faara na a Urshalima na mindan sə a bəleegha nda.

²² Amma dēd Faara sə ta weeri ba ya, ndən nani kət a mbədiya ka a pəranggəni wundakhnaya tə shingya. Pərangdī ndən kanda ‘ya ndaana annabiya tə Musa nən a katərarha hai.

²³ Kəkafekni Kərəsti nən a səsəarha, nən a ‘wa thliirha sə ahu mərə, nən a bağ kukwaryirha nafiighən ba tə fīngya mbuwa Yahudaya.”

²⁴ Mbulus kula ngwalang palthghən kee tərgha Festus təranggən uradghən sə ndəghən, “Sa Mbulus kyahar hutən wa! Karatadwa mulda hai kyakhrang də hutən wa hai.”

²⁵ Nggərangga Mbulus sə ndəghən, “Kyaharwa hutenna hai wa, Alvari, ‘ya niya thləkrha kəkafek ni.

²⁶ Sən kutəra ənggina sə ya, ndən niya kal farha hai tə thləkrəghən. Səndisə kutəra Anggiripa səndə ənggini niya thləkrha heu ya kəsər əna wa ndan bəbee wa.

²⁷ Kutəra Anggiripa fərna kəkafek tə annabiya wa? Səndisə fərna kəkafek.”

²⁸ Tərgħa ndangga Anggiripa Mbulus, “Tamngga ndaarha a sayi ngguchit kiya na mbang ləm nggi fa tsawi Kərəsta wa?”

²⁹ Ndangga Mbulus, “Ko sayi ngguchit nduwa beena hangga, niyi a hwan Faara tə ndaarha mbə sa katenwa wa, heu tə fīngya na a kee thləmaarha fa a weeriya tsawa nda kəla nggi, amma mbə tə wuyiwurdi ya wa.”

³⁰ Tərgħa kutəra, tə ngwamna tə Mbanis tə fīngya tsau nanda a mbərha tal wii nda.

³¹ Mal kənda nda, na nanda a ndikrha tə ndan, ndanda, “Niifdiya mbə ‘yasə ənanən tsəkka a bəlanggəm wa, nduwa muwang nggəm ahu porsəna də wa.”

³² Kutəra Anggiripa ndanggən Festus, “A mbə nggərna kamshidi huhwaarha a mbed Kaisar wa, kam nəm a kalghən hai.”

27

Dənda tə Mbulus a Roma də

¹ Səlna fardə bə ngwan fa dən Italiya də ahu kombuwol, Mbulus tə fīngya porsənaya fər kanda nda a haar mamnda sodja Romaya hai na nda aarha Djuliyos nəghən tal ahu sodjaya na a haar Kaisar.

² Kya nan ahu kombuwol hai a Adəramitiyom, na a dərha ahu fīngya talya də na chehweed Asiya, thlii wiirha nan a ten wuri aamdī. Aristakus niif Tasalonika na a chehweed Makidoniya nəghən ahur nan.

³ Dalthna mbərha hai sələn a Sidon də, Djuliyos ənang nggayirha nən Mbulus malanggən dəgha wal pashiyighən tənə nda fərang ‘ya na midghən.

⁴ Mal nan Sidon, nagma bereurha a tsang hura kan fa, ðan ðə tsau tē wutambar Sayifurus fa tēnan hərəkrha ma bereudi.

⁵ Mbərang nan wuri aamda hai na a Silisiya tē Pamfiliya, sələn a Mira ðə na a chehweed Lisiya.

⁶ A mbədani walna mamnda Sodja Romaya ði kombuwol yi Aledzandəriya na ðərha Italiya ðə, kyanggən kan sa hai.

⁷ Əna bəngya nan hangga a kwamana kəsər naghan a wiirha samma-samma pərpər səl nan a Kənidus ðə. Malang ngwana bereudi kan ðərha mbeedə, kyan tē man fad wutambar Kəriti na tsau tē Salmoni fa.

⁸ Pərpər mbərang nan mbəda hai bən mbərha bə na nda aarha, mbəd hərəghang nda kombuwol, tsau tē tal Lasiya fa.

⁹ Mbəd ðan hai kaan a mbədi, tsauka wiin nan pədaghən kəsər nanənya mbər kar aama ðə. Nanən kee, kəsgha Mbulus thləman ndan ndəghən,

¹⁰ “Waya, ahu widdi kyanəm ya na ən tərəmnda sə a mbee nanənya, kombuwol nəm tē rəfənnəm na nda a səbrha ðə kaan, heu tē yibya hangga na nda a sahatta.”

¹¹ Amma mamnda sodja Romaya ði kardə kang thləmaarha Mbulus fa kəl yi tē hur kombuwoldi tē niif Kombuwoldi.

¹² Nanən mbəd hərəkrha nggirggi Likiya mbə ngga na a ənagma nggirggiya fegrha sə wa, kəsər ka ən ðiya, hang ndəndan ndanda a nggushi dənda mbeedə tē wiirha tēna nda səla Finikiya ðə anadə a ənaarha hai əna fegrha nda a mbədi. Finikiya mbəd isha nggirggiya ni na a Kəriti na a man kii

pelasarya tə həmnda yanfaara fa tə kəm man kii wufaya tə həmnda yanfaara fa.

Bereu 'yaara hu wuri aama

¹³ Katərang na bereurha barha ba a man kii pelasarya ba, tamngganda ndaarha wal nda əndi na mindan; tərgha kwasang ngganda nggirggi ndan hai wii nda tə mii wuri aam Kəriti.

¹⁴ Tsəbaku, bereurha bagha ba kaan a wutambar da ba a man kii wufaya tə man kyad fara.

¹⁵ Kəsangga bereu 'yaardi nggirggi da hai mbangwa nji teena ahu bereu dadə wa, malangan kee nagma bereudi a pughang kandə.

¹⁶ Mbərang nan wutambar da hai ngguchit na nda aarha Kauda, pərpər mbang nan kənanng nda nggirggi da hai na ngguchit na a saman nan.

¹⁷ A kwasamaddi kahang nanda Nggirggi da ba na ngguchit kənanng ngganda sakhkya a fad kombuwol di na manggən amanən də fəla də. Na nda a tərəmnda na da nda dərha hu chehweed Sərtis də.

¹⁸ Nana aamdi a əna kuɖufulla, nagma a tətənanng kan, ɖalthna mbərha hai katərang ngganda thlahang fɪngya rəf yinan haadə na ahur nggirggi di ahu aama də.

¹⁹ Afar beena yi mahan muwang ngganda fɪngya kari taara də yi nggirggi di.

²⁰ Bengya hangga kyawa yanfaara ba wa, nduwa wufəlnaarya, nagma bereurha a piirha kaan, numan tə ndaarha mban a hərəkrha wa.

²¹ A kwasamaddi mənna nafina ha na ahur nggirggi di kanda kula wal ənnarhami, tərgha Mbulus thliigha sə a mbed ndan ndəghən, “Waya, a ndam kwang kee ɖun thləmaarha fa kəla ndangni kun

a mal dun wutambar Kæriti wa, kam kya wum hu səsadda hai ya wa.

²² Amma nanənya, niya ndang nda kun kərsaama, kəsər mbə niifa sə na a kədeng yibədghən wa, kəl nggirggi di kee ndən nəm a kədeng nda.

²³ Fədik di mbərgha də tə thlənda Faara nani yighənni tə kəm niya tərang shilee teena ishdə a thləmadna,

²⁴ ndeeghən, 'A tərəmna wa, Mbulus. Na isha a mbed Kaisar nggo kumarha nən sə. Faara hu nggayidghən fərdə hərəkrha a fiya heu ka sa.' "

²⁵ Nanən kee kərsaama kəsər fərdi kəkafek a Faara nən a katərarha hai kəla pəree nən.

²⁶ Amma tətani a puwangga bəreurha kəm a wutambarra də.

Tim Nggirggi hai

²⁷ A fidik kumkap fada nagma bəreudi aten puwang kandə a ten wuri aam Adəriyatik, a manad fidikrha fa hur nggirggi yini sənang ngganda hai takhdan a ndusang chehweerha fa.

²⁸ Kəkərang ngganda kudim ndəghən səldə saara haru tə kumnggit səri. Tsəbaku nggərgha nda kəkərang nda kudim ndəghən kəla nda hai saara kumnggit wutarihe.

²⁹ Ka tərəmda nadə nggirggidi dək ferya fa, kal dəbəlyə nda hai fada na həhaaghən a kamu wuri aamda hai tə man samadghən ka a 'yadang wiirha nən fa, hwan Faara nda a dalthgha mbərha hai wed.

³⁰ Tərgha fa hur nggirggi di na mindansə a da nda, təra nda hu kombuwol də hai na ngguchit

kæla nanda a kal dæbæla hai na haaghæn a man mbee.

³¹ Amma ndangga Mbulus mamnda sodjadi tæ fyinga sodjaya, "A ishwa nafini a thlæmad nggirggidi ya wa, mbun a hærækrha wa."

³² Nanæn kee sodja yini thleng nggand sahad kombuwoldi kæsga ndæn ha malghænda hwagha dæ.

³³ Takhna mbærha a dathla hai ndangga Mbulus kanda heu a hæb ænnarhami nda. Ndæghæn, "Bengya kumkap fada mbærgha dæ nuwun ahu billarha kaan ænawun ænnarhami wa.

³⁴ Niya ndang nda kun nanænaya, ænama 'ya mii tænun wal kanglanggirha. Mbæ niifa sæ na a kædeng ko was tenggænni wa."

³⁵ Tærgha tæranggæn mburodi sæ usa Faara næn a mbendan heu. Kyanggæn hai nagma a kiighæn.

³⁶ Wal kanglanggirha nda æna ænnarhami nda mii.

³⁷ Kan heu haru særi tæ kumnggit mæd kap mikki na ahur nggirggidi.

³⁸ Ngwalang nanda hæb ænnarhami, thlahang ngganda haad nggirggida ha dæ na nda a irang wan hwalirha dæ ahur wuri aama hai.

³⁹ Dalthna mbærha hai, sæangwanda chehwedda hai na nanda sæ wa. Amma na mbæd tsæchelhomnda, ndanda a nggushi dæna nda tæ nggirggidi a mbædadæ ananda a mbang nda.

⁴⁰ Tærgha thleng ngganda sakhkini na tæ dæbæl yini hæhaaghæn mal kanda nda ahu wuri aamdi, tæ kæm kwasangganda sakhkina hai na kyakhrang nda nggirggidi. Tærgha thlengganda shishamarda sæ na a mbed nggirggidi a bæreurha tænen puwang kanda a mii kækæshbangnda dæ.

⁴¹ Amma nggirggidi tsuwar chehweerha nən kyagha kamughən də mbangwa tsə 'ya fa wa. Tərga nggirggidi nagma a fəladə ka kuɖufulla aamɖi.

⁴² Sodja yini na mindan sə a bəlang ngganda porsən nggini ama nanda pəpeethla hərga nda.

⁴³ Amma mamnda sodja Romadi na midghən sə a hərgahngən Mbulus karanggən kanda fa. Ndanggən kanda yi mbangga aama 'wa pəra nən pəpəthgha a mii kəkəshbangnda də.

⁴⁴ Tərga ndanggən fingya kəs katako ndan nduwa kukutathla nggirggidi. Kanda heu hərga nda səla nda mii kəkəshbang nda də.

28

Mbulus a wutambar Malta

¹ A kwasamaddi hərək nan kan a kəkəshbangnda, ndən sək nan tə ndaarha nan a wutambar Malta.

² Nafiya wutambar di ənang nggayirha nda kan kaan. Thlən nda kan fa, dzəghang waarha nda kan sə, kəsər na 'yaara a baarha heu tə mbiirha.

³ Damna Mbulus hwarirha ba, nanən a sang nda hu waarha hai kyagha kwadwasaarha sə ka thlerra waddi billagha ndən, kəthghənən a haarghən.

⁴ Nafiya wutambar di na huthlin da nda nggawal-nggawal a haar Mbulus ndangganda ndan, “Niifdiya tə bəl farha ni, ko nanən hərək də ahu wuri aama, faar ngwa kumarha mbə a malang tə yibrha wa.”

⁵ Amma Mbulus yiranggən huthlin da də mukka ahu waarha hai ko 'ya walghən.

⁶ Fiya a numad ndaarha nən a həthla hai nduwa fəlgəha hai mərgha. Amma tsəna nda tsəbaku mbə 'yasə walgha ndən wa, nggərang ngganda numad ndan hai ndanda kamshidiya faara ni.

⁷ Tsau tə mbədi katərana ənda hai tə Mbulus na wure sə manggən yi Pubiliyus, mamnda wutambar di. Thlə kan nən fa a minda keeghən tə wutsəfayirha, beəna mahan ndəghən a fərang ənnarhami kan.

⁸ Chin Pubiliyus ahu sərə, fadghən beə tə kəm fau a billaghən. Kyagha Mbulus thləmadghən də, hwan Faara nən, sang haara nən fa kəngga.

⁹ Katərana ənda hai kee, tərgha haaya na ahu wutambar di bə nda bə wal kənda nda.

¹⁰ Nagha nafini a fərang mamnggirha kan ahu kwamangya hangga. Takh nan a wiirha, fərang əngya nda kan hangga na minnan.

Mbulus a Roma

¹¹ A kwasamad ndəree mahan kyan hu nggirggi Alidzandariya tsauka hai a wutambardi a ndəri mbiirha. Na nggirggidi tə tənda mudad faarya Kasto tə Polus.

¹² Kya nan Sirakus hai əna beəna nan mahan a mbədi.

¹³ Thlen dan Rigiyum də. Dalthna mbərha hai pi-igha bereurha bə a man ki pəlasarya. Akwasamad beəna səri sələn Putiyoli də.

¹⁴ A mbədi dan wal fingya fatakkwaya, hwan kan nda əna beəna nan məd tə kanda a dan Roma də.

¹⁵ Səkna fatakkwaya ndaarha naghan bayi, thlii nda hwathla kanda fa hu Kasu Apiyus, fingya kəm bə nda wal kan a mbərha na nda aarha

Kən rongya mahan. Nana Mbulus nafini kee usa Faara nən wal kanglanggirha nən.

¹⁶ Səl nan a Roma də, malangganda Mbulus tsauka hu kən rongya katenggən tə sodjadī na a kəlaghən ha.

Pər Mbulus labar Faara a Roma

¹⁷ Akwasamad beena mahan, aagha Mbulus shingya Yahudaya ba. Wumna nda ba, ndangga Mbulus kanda, “Wanmanggina, ko nanən mbə ‘ya sə ənang ni nafinəm fa nduwa əntin chichiya nəm wa, kəseegha nda a Urshalima fər nggi nda a Romaya.

¹⁸ Tsahe mee nda ha ngga, na mindan sə a kal nggi nda hai, kəsər mbə ‘ya sə ənani tsəkka a bəleegha nda wa.

¹⁹ Amma mamngya Yahudaya kara nda fa, tsaweeghən fa tətə a dī a mbed kutəra Kaisar dəgha ngwee kumarha sə, ko nanən bawi mbəda ba ya ka huhwa nafinani wa.

²⁰ Nanən kee, ndən kədə ni kwamana a na kunni ka a kalanggi kunsə kiya, kəsər kəneegha nda tə wuyiwurdi ya aten niifdi na Isərelaya a kəlarha fa, Kərəsti. Fərdi kəkafek ‘wadə teena bada ba.”

²¹ Ndag ngganda, “Wal wan deleewar a Yahudiya ba atenwa wa, mbə nafinəm Yahudaya bagha ba a mbədi thləkka ‘ya atenwa nduwa tsəgha labara mbuwa ngga atenwa wa.

²² Amma na minnan sək ‘ya nan fərna kəkafek atenggən, kəsər sən dan sə fiya ko a yanggini a thlək ‘ya dīmi aten takkwad Yeeso.”

²³ Fardəsə ngwa nda fa kanda hangga ka da nda wal Mbulus, ba nda mbəda ba nanən sə

tə tsaurha. Ka a tsar ta figrha də, ndəghən a thləghang labar kutəryid Faara kanda. Na midghən sə a ləm kanda nən fa ka a thlə Yeeso nda na fa. Ənaghən taara tə deleewarya Musa tə yi annabiya.

²⁴ Fingya nggəm nda fa tə labarghən, amma fingya fər wa nda kəkafek wa.

²⁵ Nggəmgwa nda fa tə ndan wa katərang ngganda wiirha hai a kwasamaddi ngwalana Mbulus palthghən tə ndaarha, “Pər Səsəna tə Pedənda kəkafek a chichi yinun ndanən ahu deleewar Ishaya,

²⁶ “Duwa thləmad nafina də ndangga kanda, Nun sək 'ya amma mbun a sənang hai wa; Nun a na 'ya amma mbun kukwalang hai wa.

²⁷ Kəsər hur nafiniya nəghən kakrak; Mba nda sək 'ya tə thləma yi ndan wa, Tə kəm nggəlang nda yi ndan.

Kam nandan tə yi ndan, Səgha nda kəm tə thləma yi ndan, Sənang ngganda hai tə hur ndan, Kyakhra nda hai,

Kənanggi kanda.*

²⁸ Tsaunən kee, na minna sə a sənunsə 'wanda teena thlənang nda labar hərəkrha Faara a fingya də mbuwa wa Yahudaya, na nda a kang thləmaarha fa!”

²⁹ Hərəm nən ndaarha kee, tərgha thliigha Yahudaya sə na nda a ngaala kaan a pathlang ndan.†

* **28:27 28:27** Ishaya 6:9,10 † **28:29 28:29** Fingya chireelthya kaar mba nda tə mbədiya wa

³⁰ Hurarha səri Mbulus tsau ahu mindəfi nanən a tiirha, nagma a thlə fiya fa heu bagha thləmadghən ba.

³¹ Kula tərəm nda ndəghən a pər labar kutəryid Faara tə tsaharhaha atən Chinəm Yeeso Kərəsti, mbə niifa sə mbangga 'yadəngən fa wa.

Hona Bible

The New Testament in the Hwana language of Nigeria: Hona Bible

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language
Developers and Bible Translators Association

Language: Hona (Hwana)

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 18 Jul 2025

d942b897-c376-5386-bfaf-e0ce21c59136